

**Lucrările Simpozionului Județean "Metode
inovative de predare în învățământul
preșcolar", ediția a III-a, noiembrie 2024**

ISSN 2810 – 1995

ISSN – L 2810 - 1995

CATEDRA
SUPLIMENT

Publicație periodică de informație și cultură - ediție nouă online

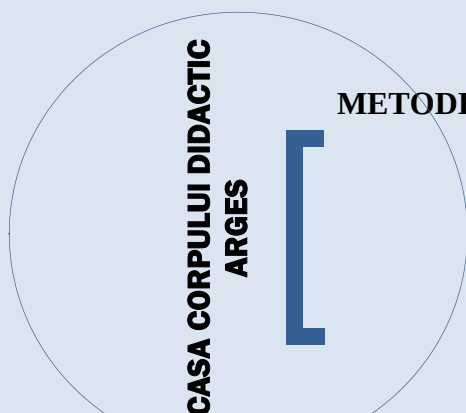
Formează-te și vei putea forma!

CUPRINS

METODE INOVATIVE ÎN ÎNVĂȚĂMÂNTUL PREȘCOLAR.....	4
TURUL GALERIEI, TURNIRUL ÎNTREBĂRIILOR – METODE INOVATIVE ÎN ÎNVĂȚĂMÂNTUL PREȘCOLAR	5
METODE INOVATIVE ÎN ÎNVĂȚĂMÂNTUL PREȘCOLAR.....	7
METODE INTERACTIVE DE GRUP FOLOSITE ÎN GRĂDINIȚĂ.....	9
METODE INOVATIVE DE PREDARE ÎN EDUCAȚIA TIMPURIE.....	10
METODA PĂLĂRIILOR GÂNDITOARE	12
METODE INOVATIVE ÎN ACTIVITĂȚILE CU PREȘCOLARII – DIAMANT ȘI EXPLOZIA STELARĂ	14
EXPLOZIA STELARĂ (STARBURSTING) ÎN EDUCAȚIA TIMPURIE	16
TEHNICA LOTUS	18
METODE INOVATIVE APLICABILE ÎN ÎNVĂȚĂMÂNTUL PREȘCOLAR.....	20
CUBUL ȘI BRAINSTORMING – METODE INOVATIVE PENTRU DEZVOLTAREA GÂNDIRII CREATIVE ÎN EDUCAȚIA TIMPURIE	22
IMPORTANȚA METODELOR INTERACTIVE ÎN EDUCAREA PREȘCOLARILOR.....	24
METODE INOVATIVE ÎN ÎNVĂȚĂMÂNTUL PREȘCOLAR.....	25
STEM ÎN ÎNVĂȚĂMÂNTUL PREȘCOLAR.....	27
2. Labirint interactiv.....	27
3. Cerneala invizibilă	28
METODELE INTERACTIVE- O AVENTURĂ A DESCOPERIRII PENTRU COPIL	29
INOVAȚIE ȘI CREATIVITATE ÎN ACTIVITĂȚILE DIDACTICE	31
METODE INOVATIVE DE ÎNVĂȚARE ÎN ÎNVĂȚĂMÂNTUL PREȘCOLAR	33
METODE INOVATIVE – EXEMPLE DE BUNĂ PRACTICĂ.....	34
ÎNVĂȚAREA PRIN NATURĂ	36
METODE INOVATIVE ÎN ÎNVĂȚĂMÂNTUL PREȘCOLAR.....	37
METODE INOVATIVE ȘI DE GRUP APLICATE ÎN ÎNVĂȚĂMÂNTUL PREȘCOLAR	39
JOCUL DE ROL – METODĂ CREATIVĂ PENTRU DEZVOLTAREA PERSONALITĂȚII PREȘCOLARILOR.....	41
AUTORITATE ȘI PRIETENIE ÎN RELAȚIA PĂRINTE – COPIL	43
METODE INTERACTIVE DE GRUP	45
METODE INOVATIVE DE PREDARE-ÎNVĂȚARE-EVALUARE	47
METODE INOVATIVE ÎN ÎNVĂȚĂMÂNTUL PREȘCOLAR.....	48
METODE INTERACTIVE ÎN ÎNVĂȚĂMÂNTUL PREȘCOLAR	49
ACTIVITĂȚI STEAM ÎN EDUCAȚIA TIMPURIE.....	50
SOFTUL EDUCAȚIONAL ÎN INSTRUIREA COPIILOR CU C.E.S.	52
ÎNVĂȚAREA EXPERIENȚIALĂ ÎN GRĂDINIȚĂ	53
METODELE INOVATIVE – O PROVOCARE PENTRU STRATEGIILE TRADIȚIONALE	55
METODE INOVATIVE DE ÎNVĂȚARE ÎN ÎNVĂȚĂMÂNTUL PREȘCOLAR	57
ACTIVITĂȚILE INTERACTIVE LA PREȘCOLARI -METODA PIRAMIDEI-	59
INOVAȚIE ÎN ACTIVITĂȚILE EDUCATIVE DIN PARTENERIATUL CU PĂRINȚII	60
METODE ȘI PRACTICI DE PREDARE INOVATIVĂ.....	62
METODE INOVATIVE ÎN ÎNVĂȚĂMÂNTUL PREȘCOLAR.....	64
METODE INOVATIVE DE PREDARE- ÎNVĂȚARE-EVALUARE ÎN EDUCAȚIE TIMPURIE	66
METODE INOVATIVE ÎN ÎNVĂȚĂMÂNTUL PREȘCOLAR	68
METODE INOVATIVE DE ÎNVĂȚARE.....	70
METODE INOVATIVE DE PREDARE- ÎNVĂȚARE-EVALUARE CENTRATE PE ELEV ȘI NEVOILE SALE EDUCAȚIONALE	71

PROIECTELE STEAM ÎN EDUCAȚIA TIMPURIE	73
INTEGRAREA CUNOȘTIINȚELOR PENTRU O EDUCAȚIE HOLISTICĂ	75
METODE ACTIV-PARTICIPATIVE ÎN ÎNVĂȚĂMÂNTUL PREȘCOLAR.....	77
METODE INTERACTIVE ȘI DE GRUP APLICATE ÎN ACTIVITATEA DIDACTICĂ LA GRUPELE DIN ÎNVĂȚĂMÂNTUL PREȘCOLAR.....	78
METODA „DIAGRAMA VENN”	80
METODE INOVATIVE ÎN ÎNVĂȚĂMÂNTUL PREȘCOLAR.....	81
DEZVOLTAREA SOCIO-EMOȚIONALĂ LA PREȘCOLARI PRIN METODE INTERACTIVE DE GRUP	83
METODE INOVATIVE UTILIZATE ÎN ÎNVĂȚĂMÂNTUL PREȘCOLAR	85
STUDIU DE SPECIALITATE – VÂRSTA PREȘCOLARĂ ȘI ÎNVĂȚAREA	87
METODE MODERNE APLICABILE LA PREȘCOLARI.....	88
METODE INTERACTIVE DE GRUP ÎN ÎNVĂȚĂMÂNTUL PREȘCOLAR	90
METODE ACTIV – PARTICIPATIVE ÎN ACTIVITATEA DIDACTICĂ.....	91
METODE INOVATIVE DE ÎNVĂȚARE ÎN ÎNVĂȚĂMÂNTUL PREȘCOLAR	93
METODELE INOVATIVE DE PREDARE- ÎNVĂȚARE ÎN ÎNVĂȚĂMÂNTUL PREȘCOLAR.....	94
METODE INTERACTIVE LA GRĂDINIȚĂ.....	95
CUBUL, METODĂ INTERACTIVĂ ÎN ÎNVĂȚĂMÂNTUL PREȘCOLAR	97

METODE INOVATIVE ÎN ÎNVĂȚĂMÂNTUL PREȘCOLAR

*Andreea Maria Enache - Profesor educație timpurie
Grădinița cu Program Prelungit „Pui de Lei” Pitești*

Într-o lume aflată într-o continuă schimbare, educația preșcolară trebuie să evolueze pentru a răspunde nevoilor generațiilor actuale. Metodele tradiționale, bazate pe memorare și repetare, sunt tot mai des completate sau înlocuite de metode inovative, care încurajează creativitatea, autonomia și gândirea critică. Aceste abordări moderne nu doar că îmbunătățesc procesul de învățare, ci contribuie la dezvoltarea armonioasă a copiilor.

În primul rând, metodele inovative, cum ar fi învățarea prin joc, abordările bazate pe proiecte sau utilizarea tehnologiei educaționale, stimulează curiozitatea naturală a copiilor. Spre exemplu, învățarea prin joc le oferă copiilor ocazia să exploreze și să învețe într-un mediu relaxat, care promovează creativitatea. Un joc educațional care implică sortarea culorilor sau a formelor geometrice poate contribui simultan la dezvoltarea abilităților cognitive și motrice. Acest tip de abordare este mai eficient decât metodele tradiționale, deoarece transformă învățarea într-o experiență atractivă.

În al doilea rând, utilizarea tehnologiei în grădinițe poate aduce un plus de interactivitate și diversitate în procesul educațional. Tabletele sau ecranele tactile dotate cu aplicații educaționale permit copiilor să învețe într-un mod personalizat, în ritmul lor propriu. De exemplu, aplicațiile care dezvoltă abilități de limbaj sau logică pot adapta nivelul de dificultate în funcție de performanțele fiecărui copil, oferind un suport individualizat. Această abordare nu doar că îi ajută pe copii să devină mai familiarizați cu tehnologia, dar le și dezvoltă competențe utile pentru viitor.

Pe de altă parte, unii critici consideră că metodele inovative pot distrage atenția copiilor sau pot reduce timpul dedicat interacțiunilor directe cu colegii și cadrele didactice. Deși această preocupare este validă, echilibrul între activitățile tradiționale și cele moderne poate rezolva aceste probleme. De exemplu, utilizarea moderată a tehnologiei poate fi combinată cu activități practice, cum ar fi desenul, dansul sau jocurile în grup, pentru a asigura o dezvoltare holistică.

Un alt avantaj al metodelor inovative în învățământul preșcolar este dezvoltarea abilităților sociale și emoționale prin abordări colaborative. Activitățile de tip proiect sau jocurile de echipă îi ajută pe copii să învețe cum să comunice eficient, să colaboreze și să-și gestioneze emoțiile. De exemplu, atunci când construiesc împreună o machetă din cuburi, copiii învață să își exprime ideile, să negocieze și să găsească soluții împreună, deprinderi esențiale pentru viața de adult.

Un alt aspect important al metodelor inovative este încurajarea învățării experiențiale, care implică descoperirea directă și aplicarea practică a cunoștințelor. Spre exemplu, activitățile în aer liber, cum ar fi grădinaritul sau explorarea naturii, îi ajută pe copii să înțeleagă concepte legate de mediul înconjurător într-un mod concret și captivant. Aceste experiențe practice nu doar că fixează mai bine informațiile, dar dezvoltă și responsabilitatea față de mediul înconjurător.

De asemenea, învățământul preșcolar poate beneficia de integrarea artelor și a muzicii ca metode de învățare inovativă. Aceste activități stimulează creativitatea, coordonarea și expresivitatea. De exemplu, utilizarea poveștilor interactive însoțite de ilustrații sau muzică le permite copiilor să își dezvolte vocabularul, imaginația și abilitățile de ascultare. În acest fel, educația devine holistică, adresând atât dimensiunile cognitive, cât și cele emoționale.

În plus, personalizarea procesului educațional prin metode inovative permite adaptarea conținutului la nevoile și ritmul fiecărui copil. În grădinițe, acest lucru se poate realiza prin observații atente ale educatoarelor și prin crearea unor planuri de activități care să pună în valoare punctele forte ale fiecărui copil. De exemplu, un copil mai atras de desen poate învăța cifrele prin activități artistice, în timp ce altul poate descoperi aceleași concepte prin activități practice.

În concluzie, metodele inovative în învățământul preșcolar reprezintă o necesitate într-o epocă în care adaptabilitatea și creativitatea sunt esențiale. Prin promovarea învățării interactive, a tehnologiei educaționale și a abordărilor personalizate, aceste metode oferă copiilor un start mai bun în viață. Este responsabilitatea noastră, ca societate, să susținem această tranziție către un învățământ mai modern și mai eficient.

BIBLIOGRAFIE:

1. Cerghit, Ioan, *Metode de învățământ. Teorie și practică*, Editura Polirom, 2006;
2. Cojocaru, Daniela, *Metode interactive în educația preșcolară*, Editura Didactică și Pedagogică, 2015;
3. Cucos, Constantin, *Pedagogie. Dimensiuni teoretice și practice*, Editura Polirom, 2006;
4. Holban, Maria, *Abordări interdisciplinare în educația timpurie*, Editura Universității din București, 2013;
5. Neamțu, Cornelia, *Educația timpurie: fundamente teoretice și practice*, Editura Polirom, 2019;
6. Pânișoară, Ion-Ovidiu, *Motivarea eficientă: Ghid practic pentru educatori*, Editura Polirom, 2006;
7. Stan, Cristina-Elena, *Tehnologii moderne în educația timpurie*, Editura Aramis, 2017.

CASA CORPULUI DIDACTIC
ARGEȘ

TURUL GALERIEI, TURNIRUL ÎNTREBĂRILOR – METODE INOVATIVE ÎN ÎNVĂȚĂMÂNTUL PREȘCOLAR

Andrei Andreea Georgiana - Profesor educație timpurie
Nicolescu Bianca Mihaela - Profesor educație timpurie
Grădinița cu Program Prelungit „Tic-Pitic,, Mioveni

TURUL GALERIEI

Este o metodă participativă ce poate fi folosită pentru interevaluarea produselor unei activități de grup. Se realizează postere cu tema propusă și se afișează. Grupele se deplasează pe la toate posterele, le analizează cu atenție. În etapa următoare fiecare grupă răspunde întrebărilor sau aduce argumente / informații suplimentare.

Aplicație: "Frumusețea unei meserii"

Durata 35-40 minute

Loc de desfășurare: sala de grupă

Materiale: coli mari de hârtie, carioci, acuarele, etichete autoadezive

Colectivul de copii este împărțit în 5 grupe. Fiecare grupă are sarcina de a realiza un poster care să reprezinte universul unei profesii. Copiii din grupă discută între ei și își aleg profesia pe care vor să o prezinte.

Alegerile au fost următoarele:

- Grupa 1- scafandru
- Grupa 2- pădurar
- Grupa 3- pictor

- Grupa 4- astronaut
- Grupa 5- clown

După ce s-au realizat posterele, au fost afișate pe tablă, iar copiii au trecut să le privească și au atașat etichete autoadezive cu buline pe posterele pentru care doreau să primească informații suplimentare.

Posterele aveau următoarele conținuturi:

- 1- Scafandru, apă, pești, alge, scoici, stelute de mare, meduze, plante acvatice
- 2- Pădurar, copaci, iarbă, flori, arbuști, păsări, fluturi, arici, șarpe, veveriță
- 3- Pictor, cameră, șevalet, vopsele, tablouri
- 4- Astronaut, spațiu cosmic, nave spațiale, planete, stele, extraterestri
- 5- Clown, arenă de circ, foci, dresoare, acrobați, jongler, scamator, public

Întrebări puse de copii referitoare la posterele realizate de celelalte grupe:

- 1- Cât timp are scafandru aer în tub ca să respire?
- 2- Pădurarul merge pe jos, în fiecare zi, prin toată pădurea?
- 3- Ce face pictorul dacă nu reușește să vândă tablourile?
- 4- Ce face astronautul dacă întâlnește extraterestri periculoși?
- 5- Clovnii fac glume tot timpul?

Prin această metodă:

- Copiii participă activ la fiecare etapă
- Se solicită copiilor să aplice ceea ce au învățat
- Se exersează atitudini deschise și creative în grup
- Se solicită judecarea calității informațiilor și a lucrărilor realizate

TURNIRUL ÎNTREBĂRIILOR

Această metodă stimulează capacitatea copiilor de a formula întrebări, de a analiza și sintetiza textul, de a descrie, de a răspunde și de a evalua. De asemenea, stimulează lucrul în echipă, cooperarea, competiția constructivă și recunoașterea calităților copiilor.

Tema activității- Educație pentru societate- lectura educatoarei” Ionică Mincinosul”

Copiilor le-a fost prezentată povestirea. Colectivul de copii a fost organizat în grupuri. Grupurile au concurat câte două, formulând și adresând întrebări din conținutul poveștii. Astfel, două grupuri au analizat, au povestit și au prezentat începutul povestirii până la momentul stabilit de educatoare. Celelalte două grupuri au analizat partea a doua a povestirii, până la sfârșitul acesteia.

Pentru ca activitatea în grupuri să se desfășoare cu plăcere, le-au fost atribuite roluri -Povestitorii, Isteții, Curioșii, Înțelepții, pentru care au fost utilizate accesorii de identificare atractive- coroane, medalioane etc.

Întrebările adresate de membrii grupurilor au urmărit:

- Să aprecieze comportamentul personajelor din poveste;
- Să manifeste dezacordul față de atitudinile negative;
- Să evalueze comportamentul în raport cu normele sociale cunoscute;
- Să generalizeze consecințe ale comportamentelor negative.

Exemple de întrebări formulate de grupuri:

Grup 1:

- Cum se numește povestea?
- Care sunt personajele povestirii?
- Ce i-a cerut Ionică tatălui său?
- Ce l-a îndemnat tatăl lui Ionică să facă în schimbul opincilor?

Grup 2:

- Unde se ascundea băiatul?
- Ce făcea în acest timp?
- Ce răsuflări îi dădea Ionică tatălui său?

Grup 3:

- De câte ori l-a trimis tata pe Ionică să vânture grâul?
- Ce a fost ascuns în grâu?
- De ce nu i-a dat tatăl opincile copilului?

Grup 4:

- Cum s-a comportat Ionică?
- Ce învățăminte desprindem din poveste?
- Ce se întâmplă dacă mințim? Dar dacă spunem adevărul?

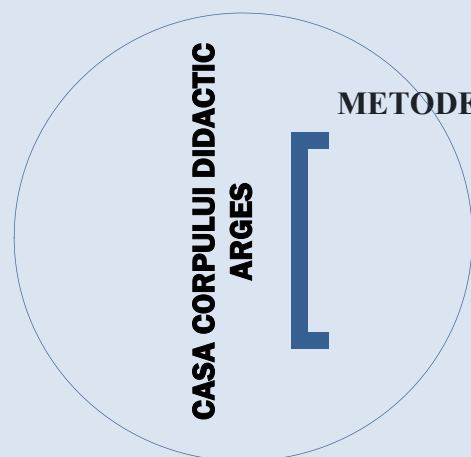
După ce turnirul întrebărilor s-a încheiat, copiii au susținut o discuție colectivă despre normele morale pe care trebuie să le respecte fiecare și au oferit alte exemple de povestiri în care au fost evidențiate minciuna și adevărul.

Utilizarea metodelor inovative îți oferă trăiri deosebite și satisfacții profesionale în timpul lucrului cu copiii.

După fiecare metodă aplicată, se pot obține performanțe pe care copiii le percep și- i fac și mai responsabili în rezolvarea sarcinilor de lucru viitoare.

Bibliografie:

- Breben Silvia, Goncea Elena, Ruiu Georgeta, Fulga Mihaela, 2002, Metode interactive de grup-ghid metodic, Editura Arves;
- Cerghit , Ioan (2016) Metode de învățământ, Editura Polirom, Iași;
- Lespezeanu, M. (2017) Traditional și modern în învățământul preșcolar - metodică a activităților instructiv – educative, Ed. Omfal Esențial, București ;
- Curriculum pentru învățământul preșcolar (3-6/7 ani), 2019.

METODE INOVATIVE ÎN ÎNVĂȚĂMÂNTUL PREȘCOLAR

***Bădulescu Florina-Cristina, profesor educație timpurie
Bădiță Georgeta-Zenaida, profesor educație timpurie
Grădinița cu Program Prelungit „Tic-Pitic”, Mioveni***

Metodele interactive de grup sunt modalități moderne de stimulare a învățării experiențiale, de exersare a capacităților de analiză, de dezvoltare a creativității copiilor. Specific acestor metode este faptul că ele promovează interacțiunea dintre preșcolari, schimbul de idei, de cunoștințe, asigurând un demers interactiv al actului de predare-învățare-evaluare. Prin folosirea acestor metode, preșcolarii depun un efort intelectual, de exersare a proceselor psihice, de abordare a altor demersuri interdisciplinare prin studiul mediului concret și prin corelațiile elaborate interactiv, în care își asumă responsabilități, formulează și verifică soluții.

De asemenea, aceste metode activează toți copiii și le dezvoltă comunicarea, creativitatea, independența în gândire și acțiune, îi ajută să ia decizii corecte și să argumenteze deciziile luate. Aceste metode presupun respectarea particularităților de vârstă, îmbinarea diferitelor forme de activitate, îmbinarea muncii individuale cu munca pe grupuri și activitatea frontală, evaluarea corectă a rezultatelor obținute și reconstituirea relației educatoare-copil.

În continuare vom prezenta câteva metode moderne pe care le-am folosit în procesul instructiv educativ în funcție de obiectivele urmărite la fiecare activitate.

Bula dublă - este o metodă de predare-învățare, ușor de aplicat, care grupează asemănările și deosebirile dintre două obiecte, fenomene, idei, concepte etc.. Ea este reprezentată grafic din două cercuri mari în care se așează câte o imagine care denumește subiectul abordat. De cele două cercuri mari se află relaționate prin linii alte cercuri mici situate între cercurile mari în care se specifică asemănările, iar în cercurile exterioare se specifică caracteristicile fiecărui termen, particularitățile sau deosebirile.

Exemplu. La activitatea DLC-convorbire „Ce știm despre anotimpuri?” în cercurile mari am așezat imagini reprezentative despre anotimpurile toamna și iarna. Copiii au completat două caracteristici ale anotimpului toamna (cad frunzele, pleacă păsările călătoare), două caracteristici ale anotimpului iarna (ninge, îngheață apa) în cercurile exterioare și două asemănări (anotimp, 3 luni) în cercurile mici din mijloc.

O altă activitate la care am folosit metoda Bula dublă a fost o activitate DLC-joc didactic „În curând voi fi școlar,„. În acest joc în cele două cercuri mari am așezat imagini cu preșcolari și școlari, iar copiii au completat cercurile mici din mijloc cu asemănările existente între preșcolari și școlari (sunt copii, se hrănesc și cresc), iar în cercurile exterioare au completat cu caracteristicile acestora (preșcolarii se joacă, merg la grădiniță, școlarii merg la școală, învață).

Schimbă perechea este o altă metodă interactivă pe care am folosit-o în activitățile cu preșcolarii. Această metodă are ca obiectiv stimularea comunicării și rezolvarea de probleme prin lucru în pereche. Metoda „Schimbă perechea,„ am folosit-o în activități de observare, activități de convorbire, activități practice, etc.

Exemplu. La activitatea de observare cu tema „Fructe de toamnă ”, am urmărit ca prin lucru în pereche, copiii să descopere cât mai multe caracteristici ale fructelor care se coc în anotimpul toamna. Am organizat copiii în două cercuri concentrice după ecusoanele pe care le aveau în piept, în interior copiii cu frunze galbene, în exterior copiii cu frunze verzi. La îndemnul educatoarei, copiii au luat din coș un fruct la alegere pe care l-au observat, l-au analizat pentru a spune totul despre el. Perechea a analizat fructul timp de 3-5 minute. La comanda educatoarei „Schimbă perechea” copiii din interior s-au deplasat și au format o nouă pereche. Copiii din cercul exterior au făcut o sinteză a observațiilor anterioare și au continuat analiza cu noua pereche pentru descoperirea caracteristicilor fructului prin câți mai mulți analizatori. Perechile s-au schimbat atunci când s-au epuizat toate ideile copiilor și când fiecare copil a făcut pereche cu toți membrii grupei.

Brainstormingul, în traducere directă „furtună în creier, sau „asalt de idei,„ este o metodă pe care am folosit-o pentru a ajuta copiii să emită cât mai multe idei pentru soluționarea unor probleme, fără a critica soluțiile găsite. Această metodă am utilizat-o frecvent în activitățile de dezvoltare a limbajului pentru a da frâu liber imaginației copiilor și a le dezvolta capacitățile creatoare. Cu rezultate bune am folosit brainstormingul în cadrul povestirilor create după un tablou, sau un șir de ilustrații, în lecturile după imagini, convorbiri și jocuri didactice.

Exemplu. În activitatea DLC-convorbire cu tema „De ce îmi place anotimpul vara?” la începutul activității copiii au stabilit împreună caracteristicile anotimpului vara pornind de la întrebarea „Ce știți despre anotimpul vara?”. Fiecare copil a răspuns printr-un enunț scurt în ordinea stabilită fără a repeta ideile colegilor. Ideile emise sunt direct proporționale cu numărul membrilor grupului. După enunțarea ideilor, copiii au fost rugați să reflecteze asupra lor și să se pronunțe care sunt cele mai aproape de adevăr.

Au fost subliniate ideile care se încadrau în sarcina didactică și care conturau ideea finală. Aceste caracteristici sunt împărțite în 3 categorii:

- Caracteristici care țin de evoluția naturii;
- Caracteristici care țin de relația omului cu mediul în anotimpul vara;
- Caracteristici care nu se încadrează în nici o categorie și care vor fi eliminate.

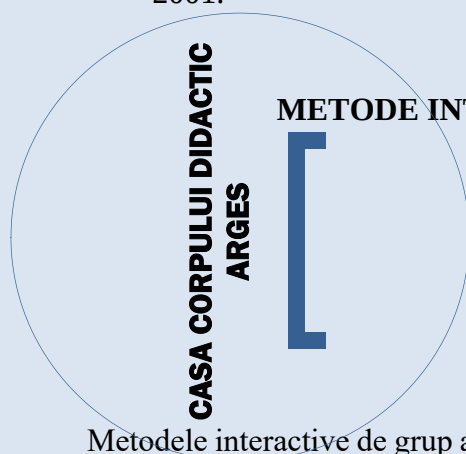
Diagrama Venn este o metodă interactivă, de fixare, consolidare și evaluare a cunoștințelor. Această metodă are o largă aplicabilitate și am folosit-o cu succes în activitățile de observare, povestiri, convorbiri, jocuri didactice, etc.. Diagrama Venn este formată din 2 cercuri care se suprapun parțial. În spațiul care intersectează cele două cercuri am așezat, desenate sau scrise, asemănările dintre două obiecte, idei, concepte, iar în cele două cercuri am așezat aspectele specifice ale acestora. Pentru fixarea și evaluarea cunoștințelor copiilor, am folosit aceasta metodă în activitățile de povestire, observare, convorbire, etc.

Exemplu. În activitatea DLC-convorbire „Totul despre păsări”, preșcolarii au realizat o diagramă în care au evidențiat asemănările și deosebirile existente între păsările de curte și păsările sălbatice. De asemenea, am folosit această metodă în jocul didactic „În lumea poveștilor” cu scopul de a verifica cunoștințele copiilor privind poveștile învățate. În cadrul acestui joc, copiii au realizat o diagramă Venn în care au așezat în cele două cercuri personajele specifice fiecărei povești, iar în arealul în care se suprapun cele două cercuri au așezat personajele comune.

Pe lângă metodele interactive prezentate mai sus, cu rezultate bune am mai folosit și alte metode cum sunt: metoda cubului, turul galeriei, ciorchinele, tehnica blazonului, pălăriuțele gânditoare, studiu de caz etc..

Bibliografie:

1. Breben Silvia, Goncea Elena, Ruiu Georgeta, Fulga Mihaela – *Metode interactive de grup-ghid metodic*, Editura Arves, 2002;
2. Breben Silvia, Ruiu Georgeta, Goncea Elena – *Activități bazate pe inteligențe multiple*, Editura Reprograph, Craiova, 2005;
3. Gliga Lucia, Spiro Jodi – *Învățarea activă, Ghid pentru formatori și cadre didactice*, București, 2001.

METODE INTERACTIVE DE GRUP FOLOSITE ÎN GRĂDINIȚĂ

Bogdan Ștefania - Profesor educație timpurie
Safta Eliza - Profesor educație timpurie
Grădinița cu Program Prelungit „Rază de Soare”, Pitești

Metodele interactive de grup activează toți copiii și le dezvoltă comunicarea, creativitatea, independența în gândire și acțiune, îi ajută să ia decizii corecte și să argumenteze deciziile luate. Aceste metode presupun respectarea particularităților de vârstă, îmbinarea diferitelor forme de activitate, îmbinarea muncii individuale cu munca pe grupuri și activitatea frontală, evaluarea corectă a rezultatelor obținute și reconstituirea relației educatoare-copil. Metodele de învățare activă implică copiii în procesul de învățare în sensul formării lor ca participanți activi la procesul de educare, astfel fiind ajutați să înțeleagă lumea în care trăiesc și să aplice în diferite situații de învățare ceea ce au învățat. Aceste metode sunt folosite din ce în ce mai mult în practica educațională alături de cele tradiționale ori în combinație cu acestea.

În continuare vom prezenta două metode interactive de grup pe care le-am folosit în procesul instructiv educativ în funcție de obiectivele urmărite la fiecare activitate:

Bula dublă - este o metodă de predare-învățare, ușor de aplicat, care grupează asemănările și deosebirile dintre două obiecte, fenomene, idei, concepte etc.. Ea este reprezentată grafic din două cercuri mari în care se așează câte o imagine care denumește subiectul abordat. De cele două cercuri mari se află relaționate prin linii alte cercuri mici situate între cercurile mari în care se specifică asemănările, iar în cercurile exterioare se specifică caracteristicile fiecărui termen, particularitățile sau deosebirile.

Exemplu. La activitatea DLC-convorbire „Ce știm despre anotimpuri?” în cercurile mari am așezat imagini reprezentative despre anotimpurile toamna și iarna. Copiii au completat două caracteristici ale anotimpului toamna (cad frunzele, pleacă păsările călătoare), două caracteristici ale anotimpului iarna (ninge, îngheață apa) în cercurile exterioare și două asemănări (anotimp, 3 luni) în cercurile mici din mijloc. O altă activitate la care am folosit metoda Bula dublă a fost o activitate DLC-joc didactic „În curând voi fi școlar”. În acest joc în cele două cercuri mari am așezat imagini cu preșcolari și școlari, iar copiii au completat cercurile mici din mijloc cu asemănările existente între preșcolari și școlari (sunt copii, se hrănesc și cresc), iar în cercurile

exterioare au completat cu caracteristicile acestora (preșcolarii se joacă, merg la grădiniță, școlarii merg la școală, învață).

Schimbă perechea este o altă metodă interactivă pe care am folosit-o în activitățile cu preșcolarii. Această metodă are ca obiectiv stimularea comunicării și rezolvarea de probleme prin lucru în pereche. Metoda „Schimbă perechea” am folosit-o în activități de observare, activități de convorbire, activități practice, etc.

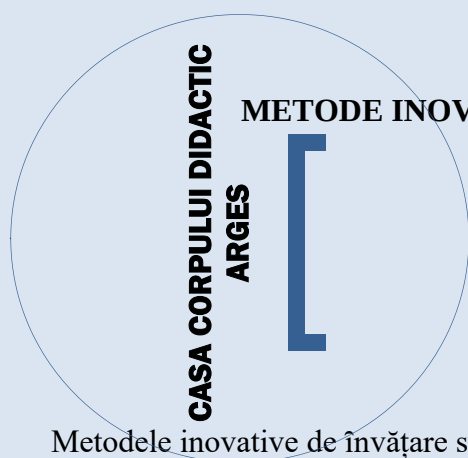
Exemplu. La activitatea de observare cu tema „Fructe de toamnă”, am urmărit ca prin lucru în pereche, copiii să descopere cât mai multe caracteristici ale fructelor care se coc în anotimpul toamna. Am organizat copiii în două cercuri concentrice după ecusoanele pe care le aveau în piept, în interior copiii cu frunze galbene, în exterior copiii cu frunze verzi. La îndemnul educatoarei, copiii au luat din coș un fruct la alegere pe care l-au observat, l-au analizat pentru a spune totul despre el. Perechea a analizat fructul timp de 3-5 minute. La comanda educatoarei „Schimbă perechea” copiii din interior s-au deplasat și au format o nouă pereche. Copiii din cercul exterior au făcut o sinteză a observațiilor anterioare și au continuat analiza cu noua pereche pentru descoperirea caracteristicilor fructului prin câți mai mulți analizatori. Perechile s-au schimbat atunci când s-au epuizat toate ideile copiilor și când fiecare copil a făcut pereche cu toți membrii grupei.

Din multitudinea de metode interactive, am prezentat pe scurt doar două pe care le-am aplicat la grupă, metode prin care noul și căutarea de idei conferă activității „un mister didactic” în care copilul e participant activ la propria formare.

Pe lângă metodele interactive prezentate mai sus, cu rezultate bune am mai folosit și alte metode cum sunt: metoda cubului, turul galeriei, ciorchinele, tehnica blazonului, studiu de caz etc..

Bibliografie:

1. Breben Silvia, Goncea Elena, Ruiu Georgeta, Fulga Mihaela – *Metode interactive de grup-ghid metodic*, Editura Arves, 2002;
2. Breben Silvia, Ruiu Georgeta, Goncea Elena – *Activități bazate pe inteligențe multiple*, Editura Reprograph, Craiova, 2005;
3. Gluiga Lucia, Spiro Jodi – *Învățarea activă, Ghid pentru formatori și cadre didactice*, București, 2001.

METODE INOVATIVE DE PREDARE ÎN EDUCAȚIA TIMPURIE

Burcea Diana - Profesor educație timpurie
Oprea Ramona - Profesor educație timpurie
Grădinița cu Program Prelungit „Căsuța Poveștilor”, Pitești

Metodele inovative de învățare sunt modalități moderne de stimulare a învățării și dezvoltării personale încă de la vârstele timpurii, sunt instrumente didactice care favorizează schimbul de idei, de experiențe, de cunoștințe, asigurând perfecționarea și optimizarea demersului educational.

Calitatea metodei didactice constă în transformarea acesteia dintr-o cale de cunoaștere într-o modalitate de autoinstruire, cu deschidere spre educația permanentă. Un deziderat al educației moderne îl reprezintă sporirea caracterului activ-participativ al metodelor de învățământ. **Metoda R.A.I. „Răspunde-Aruncă-Interoghează”** este o metodă de fixare și sistematizare a cunoștințelor, dar și de verificare. Are la bază stimularea și dezvoltarea capacităților copiilor de a comunica (prin întrebări și răspunsuri) ceea ce au învățat. Urmărește realizarea feed-back-ului printr-un joc de aruncare a unei mingi ușoare. Copilul care aruncă mingea trebuie să formuleze o întrebare din cunoștințele însușite, copilului care o prinde. Cel care prinde mingea

răspunde la întrebare, apoi o aruncă mai departe altui coleg, punând o nouă întrebare. Copilul care nu știe răspunsul iese din joc, la fel ca și cel care este descoperit că nu cunoaște răspunsul la propria întrebare.

Cadrul didactic supraveghează desfășurarea jocului și în final lămurește problemele la care nu s-au găsit soluții. Preșcolarii sunt încântați de această metodă – joc de constatare reciprocă a rezultatelor obținute, modalitate care se constituie în același timp și ca o strategie de învățare ce îmbină cooperarea cu competiția. Este o metodă de a realiza un feed-back rapid, într-un mod plăcut, energizant și mai puțin stresant decât metodele clasice de evaluare. Se desfășoară în scopuri constatativ – ameliorative. Antrenați în acest joc cu mingea, chiar și cei mai timizi preșcolari se simt încurajați, comunică cu ușurință și participă cu plăcere la o activitate care are în vedere atât învățarea cât și evaluarea. Există și un oarecare suspans care întreține interesul pentru metoda R.A.I. Această metodă este și un exercițiu de promptitudine, atenția participanților trebuind să rămână permanent trează și distributivă.

Ciorchinele este o metodă grafică de organizare și integrare a informației în cursul învățării. Poate fi folosit la începutul lecției numindu-se „ciorchinele inițial” sau după lectura textului, numindu-se „ciorchine revăzut”. Este o metodă de brainstorming neliniară care stimulează găsirea conexiunilor dintre idei, presupunând următoarele etape:

- se scrie un cuvânt sau temă care urmează a fi cercetat în mijlocul tablei;
- se notează toate ideile care vin în minte în legătură cu tema respectivă în jurul acestuia, trăgându-se linii între acestea și cuvântul inițial;
- pe măsură ce se scriu cuvinte se trag linii între toate ideile care par a fi conectate;
- activitatea se oprește când se epuizează toate ideile; încurajează preșcolarii să gândească liber și deschis;

Este o tehnică de căutare a căilor de acces spre propriile cunoștințe pentru a înțelege un anumit conținut.

Explozia stelară este o altă metodă pe care am folosit-o în procesul instructiv-educativ. Este o metodă de stimulare a creativității și o modalitate de relaxare a copiilor. Ea se bazează pe formularea de întrebări pentru rezolvarea de probleme. Am folosit această metodă cu bune rezultate în activitățile de lecturi după imagini, convorbiri, memorizări, povestiri. Ca material didactic am folosit o stea mare, cinci stele mici de culoare galbenă, cinci săgeți roșii și jetoane. Pe steluța mare am așezat o imagine legată de tema abordată, iar pe cele cinci steluțe mici am scris câte o întrebare de tipul CE ?, CINE ?, UNDE? , DE CE ?, CÂND ?.

Prin folosirea acestei metode, am urmărit dezvoltarea potențialului creativ al preșcolarilor, familiarizarea lor cu strategia elaborării de întrebări de tipul prezentat mai sus, exersarea capacității acestora de a alcătui propoziții interrogative pe baza conținutului unor imagini și nu în ultimul rând rezolvarea problemelor prin găsirea răspunsurilor la întrebările adresate.

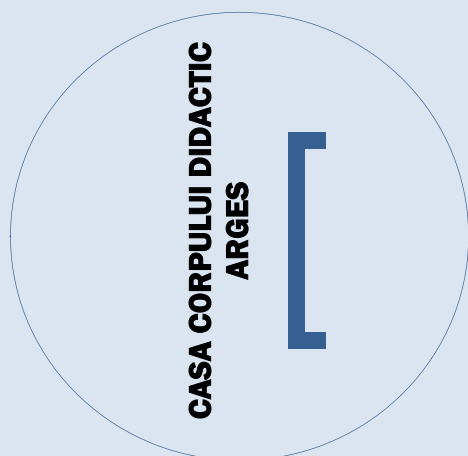
Diagrama Venn este o metodă interactivă, de fixare, consolidare și evaluare a cunoștințelor. Această metodă are o largă aplicabilitate și am folosit-o cu succes în activitățile de observare, povestiri, convorbiri, jocuri didactice, etc.. Diagrama Venn este formată din două cercuri care se suprapun parțial. În spațiul care intersectează cele două cercuri am așezat, desenate sau scrise, asemănările dintre două obiecte, idei, concepte, iar în cele două cercuri am așezat aspectele specifice ale acestora. Pentru fixarea și evaluarea cunoștințelor copiilor, am folosit această metodă în activitățile de povestire, observare, convorbire, etc.

Exemplu. În activitatea DLC-convorbire „Totul despre păsări”, preșcolarii au realizat o diagramă în care au evidențiat asemănările și deosebirile existente între păsările de curte și păsările sălbatice.

Din multitudinea de metode interactive, am prezentat pe scurt doar câteva pe care le-am aplicat la grupă, metode prin care noul și căutarea de idei conferă activității ”un mister didactic” în care copilul e participant activ la propria formare.

Bibliografie

1. Alois, Gherguț, *Educația incluzivă și pedagogia diversității*, Editura Polirom, 2016;
2. Alios, Gherguț, *Psihopedagogia persoanelor cu cerințe speciale*, Editura Polirom, 2001.
3. Oprea Crenguta, *Strategii didactice interactive – repere teoretice și practice*, Editura Didactică și Pedagogică, 2006.

METODA PĂLĂRIILOR GÂNDITOARE

*Cadar Ana - Profesor itinerant și de sprijin
Centrul Școlar de Educație Incluzivă „Sfânta Filofteia”, Ștefănești*

Există numeroase metode de învățământ care au un pronunțat caracter activ-participativ folosite în practica didactică. Aplicarea metodelor necesită timp, diversitate de idei, descoperirea de noi valori, responsabilitate didactică, încredere în capacitatea de a le aplica creator pentru eficientizarea procesului instructiv-educativ. Metodele implică mult tact din partea profesorilor, deoarece trebuie să-și adapteze stilul didactic în funcție de tipul de elev. În cadrul fiecărei metode, elevii primesc sarcini de învățare, foarte diferite de la o tehnică la alta, astfel încât explorează o mare varietate de capacități.

Metoda pălăriilor gânditoare este o tehnică interactivă, de stimulare a creativității elevilor, care se bazează pe interpretarea de roluri în funcție de pălăria aleasă. Sunt șase pălării gânditoare, fiecare având câte o culoare: alb, roșu, galben, verde, albastru și negru. Elevii vor fi împărțiți în grupe, în funcție de numărul de copii din clasă. Membrii grupului își aleg pălăriile și vor interpreta astfel rolul precis, așa cum consideră mai bine. Rolurile se pot inversa, participanții sunt liberi să spună ce gândesc, dar să fie în acord cu rolul pe care îl joacă.

Culoarea pălăriei este cea care definește rolul:

1. Pălăria albă- informează;
2. Pălăria roșie- spune ceea ce simte;
3. Pălăria galbenă- aduce beneficii în mod creativ;
4. Pălăria verde- generează idei noi;
5. Pălăria albastră- clarifică;
6. Pălăria neagră- identifică greșelile și aspectele negative.

Caracteristicile fiecărei pălării în parte sunt următoarele:

- Pălăria albă oferă o privire obiectivă asupra informațiilor, este neutră și concentrată pe fapte obiective și imagini clare. Se folosesc următoarele întrebări: „Ce informații avem?”, „Pe ce se bazează aceste idei?”, „Cum putem obține informațiile dorite?”.
- Pălăria roșie dă frâu liber imaginației și sentimentelor, oferind o perspectivă emoțională asupra evenimentelor. De asemenea, ea poate fi impulsivă, culoarea roșu putând însemna supărare sau furie. Se folosesc formulări de tipul: „Sentimentul meu este că ...”, „Nu-mi place felul cum s-a procedat, pentru că ...”, „Intuiția îmi spune că ...”.
- Pălăria galbenă oferă o perspectivă pozitivă și constructivă asupra situației, culoarea galbenă simbolizând lumina soarelui, strălucirea optimismului. Sub pălăria galbenă gândirea este optimistă, constructivă bazată pe un fundament logic. Se utilizează întrebări precum: „Care sunt avantajele?”, „Ce soluție acceptăm?”, „De ce ar trebui să acceptăm această soluție?”.
- Pălăria verde exprimă ideile noi, stimulând gândirea creativă, verdele simbolizează iarba verde, vegetația abundentă și fertilitatea. Sub pălăria verde elevul are idei noi, inovatoare. Se pun

următoarele întrebări: „Ce ar trebui făcut?”, „Cum poate fi rezolvată situația/problema?”, „Găsim și o altă soluție?”.

- Pălăria albastră exprimă controlul procesului de gândire, albastrul fiind culoarea cerului care este deasupra tuturor, atotvăzător și atotcunoscător. Pălăria albastră supraveghează și dirijează bunul mers al activității fiind preocupat de a controla, de a organiza. Se folosesc întrebările: „Care sunt ideile principale?”, „Putem să rezumăm?”, „Să nu pierdem timpul și să ne concentrăm asupra ..., nu credeți?”.

- Pălăria neagră exprimă prudența, grija, avertismentul, judecata. Ea oferă o perspectivă întunecoasă, tristă, sumbră asupra situației în discuție. Sub pălăria neagră elevul privește din perspectiva gândirii negative, pesimiste. Se utilizează întrebări de tipul: „Care sunt greșelile/erorile făcute?”, „Ce ne împiedică?”, „Care sunt riscurile?”.

Participanții trebuie să cunoască foarte bine semnificația fiecărei culori și să-și reprezinte fiecare pălărie, gândind din perspectiva ei. Nu pălăria în sine contează, ci ceea ce semnifică ea, ceea ce induce culoarea fiecăreia.

Avantajele utilizării metodei „Pălăriile gânditoare” sunt următoarele:

- stimulează creativitatea participanților, gândirea colectivă și individuală;
- dezvoltă capacitățile sociale ale participanților, de toleranță reciprocă, de respect pentru opinia celuilalt;
- încurajează și exersează capacitatea de comunicare a gânditorilor;
- dezvoltă competențele inteligenței lingvistice, inteligenței logice;
- este o tehnică ușor de folosit, aplicabilă unei largi categorii de vârste.

Profesorul trebuie să fie conștient că trebuie să-i ghideze pe elevi spre a afla singuri răspunsurile la întrebările puse la începutul lecției. Elevii nu vor mai fi simpli spectatori la lecții, ci chiar actori cu rol activ-participativ, gata să se implice emoțional și motivațional. Pentru succesul acestei metode este important însă ca materialul didactic să fie bogat, iar cele șase pălării să fie frumos colorate, să-i atragă pe elevi. Totodată, cadrul didactic trebuie să cunoască caracteristicile psihoindividuale ale fiecărui elev, care se referă la: nivelul de inteligență generală, gândirea divergentă, fluența gândirii, receptivitatea față de probleme, spiritul de observare, imaginația creatoare, originalitatea, perseverența, inițiativa.

Bibliografie:

1. Bratu, G. *Aplicații ale metodelor de gândire critică la învățământul primar*. Editura Humanitas Educațional. 2004;
2. Dumitru, I. *Dezvoltarea gândirii critice și învățarea eficientă*. Editura de Vest. 2000;
3. Lăcătuș, E. *Metode didactice moderne pentru învățământul preșcolar*. Editura Emia. 2022;

Mihăescu, M., Mănescu, M & Robu, M. *Metode activ-participative aplicate în învățământul primar*. Editura Didactica Publishig House, 2010.

METODE INOVATIVE ÎN ACTIVITĂȚILE CU PREȘCOLARII – DIAMANT ȘI EXPLOZIA STELARĂ

*Căprescu Elena – Eleonora, Profesor educație timpurie
Grădinița cu Program Prelungit „Tic-Pitic”, Mioveni*

Metodele inovative sunt modalități de stimulare a învățării și dezvoltării copiilor încă de la vârste timpurii, sunt instrumente didactice care favorizează interschimbul de idei, de experiențe, de cunoștințe, asigurând perfecționarea și optimizarea demersului educațional. Acestea presupun o învățare prin comunicare, prin colaborare, care produce o confruntare de idei, opinii și argumente, creează situații de învățare centrate pe disponibilitatea și dorința de cooperare a copiilor, pe implicarea lor directă și activă, pe influența reciprocă din interiorul microgrupurilor și interacțiunea socială a membrilor unui grup.

Voi prezenta câteva exemple de bună practică ale unor metode inovative pe care le-am integrat în activitățile didactice.

Metoda didactică inovativă **“Diamant”** reprezintă o strategie de învățare activă și participativă care încurajează preșcolarii să exploreze subiectul într-un mod creativ și interactiv.

Prin aplicarea acestei metode se urmărește antrenarea în activitate a fiecărui copil, astfel încât întregul colectiv să participe la soluționarea sarcinilor date.

Pentru aplicarea acestei metode se parcurg următoarele **etape**:

- expunerea datelor problemei în cauză
- anunțarea temei
- împărțirea copiilor în 2 grupe

Această metodă pune accent pe: implicarea activă a copiilor în procesul de învățare; îi încurajează să-și dezvolte gândirea critică; abilitățile de comunicare și colaborare.

Obiectivul acestei metode reprezintă dezvoltarea capacității de a sintetiza principalele probleme, informații, idei ale unei teme date.

Copiii trebuie informați în legătură cu regulile construirii diamantului, iar pentru a putea construi diamantul ei trebuie să formuleze definiții, să interpreteze roluri, să trăiască sentimente etc..

Metoda *Diamant* aplicată în etapa de complicare a jocului, în cadrul unei variante de joc D.Ș. – Cunoașterea mediului, pentru consolidarea cunoștințelor copiilor, tema săptămânii: „Jocurile copiilor iarna”- un “Diamant ” al jocurilor, răspunzând de fapt la niște ghicitori despre jocurile de iarnă. Fiecare răspuns a fost expus printr-o imagine reprezentativă “Șlefuit astfel Diamantul”.

-în dreptunghiul galben au așezat răspunsul la ghicitoarea despre anotimpul iarna

-în dreptunghiurile roșii au așezat două jetoane reprezentând obiecte de îmbrăcăminte ale anotimpului iarna(mănuși, fular)

-în dreptunghiurile albastre au așezat trei imagini reprezentând jocuri ale copiilor pe zăpadă.(om de zăpadă, schi, săniuș)

-în dreptunghiurile portocalii au așezat două imagini reprezentând jocuri ale copiilor pe gheață (patinaj, hochei)

-în dreptunghiul verde au așezat răspunsul la ghicitoarea legată de aspectul principal al anotimpului iarna (fulgi de zăpadă).

Optând pentru această metodă, copiii nu numai că își dezvoltă competențele esențiale, dar își și consolidează abilitățile de comunicare și reflecție. Metoda Diamant este flexibilă și poate fi adaptată în funcție de obiectivele de învățare specifice, interesele copiilor și resursele disponibile. Este o modalitate eficientă de a promova învățarea activă, implicarea copiilor și dezvoltarea abilităților esențiale pentru succesul în învățare și în viață.

Metoda didactică „Explozia stelară”

Este o metodă de stimulare a creativității, o modalitate de relaxare a copiilor și se bazează pe formularea de întrebări pentru rezolvarea de probleme și noi descoperiri.

Obiective:

- ♦ formularea întrebărilor și realizarea de conexiuni între ideile descoperite de copii în grup prin interacțiune și individual pentru rezolvarea unei probleme;
- ♦ dezvoltă și stimulează creativitatea individuală și de grup, exprimarea liberă, spontanitatea.

D.L.C.: Activitate pentru educarea limbajului „Soarele și omuleții de zăpadă” de Herta Wilk și Mioara Cremene - povestirea educatoarei -

Tema săptămânii: Vestitorii primăverii

Joc desfășurat în etapa de, Obținerea performanței și asigurarea transferului de cunoștințe prin aplicarea în cadrul acestuia a metodei *explozia stelară*.

Am așezat o stea mare cu Omuleții de zăpadă pe o roată. Cinci copii își aleg, pe rând, câte o stelută pe care se află scrise întrebările: Cine?, Unde?, Când?, De ce?, Ce?. Fiecare copil, din cei cinci, își alege câte trei/patru colegi, organizându-se, astfel, colectivul de copii în cinci grupuri. Grupurile colaborează pentru elaborarea întrebărilor, iar la expirarea timpului, revin în jurul stelei mari și comunică întrebările elaborate. Copiii celorlalte grupuri răspund la întrebări sau formulează întrebări la întrebări.

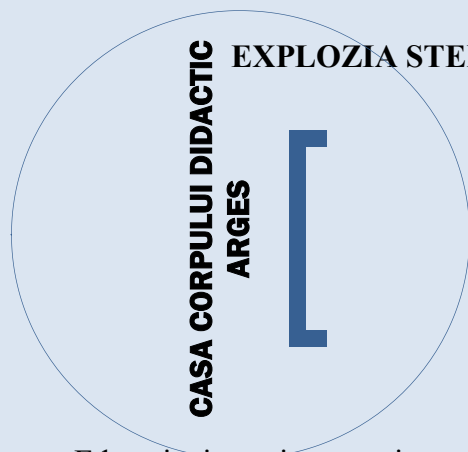
- Cine a plecat din curtea grădiniței? - oamenii de zăpadă
- Unde au plecat ei? – să găsească soarele
- Când pleacă ei? - noaptea
- De ce au luat decizia de a pleca să caute soarele? - să-l roage să nu-i topească
- Ce s-a întâmplat într-o zi cu oamenii de zăpadă? - s-au topit, dar celelate personaje au supraviețuit. etc.

Consider că, utilizarea metodelor moderne de lucru oferă copiilor prilejul de a coopera, de a găsi soluții diverse pentru o problemă, de a învăța și de a aplica cunoștințe însușite anterior, iar alegerea unei metode se face ținând cont de finalitățile educației, de conținutul procesului instructiv, de natura mijloacelor de învățământ, de particularitățile de vârstă, dar și de experiența și competența didactică a profesorului

Bibliografie:

1. Breben Silvia, Goncea Elena, Ruiu Georgeta, Fulga Mihaela, *Metode interactive de grup-ghid metodic*, Editura Arves, 2002;
2. Breben Silvia, Ruiu Georgeta, Gongea Elena, *Activități bazate pe inteligențe multiple*, Editura Reprograph, Craiova, 2005

EXPLOZIA STELARĂ (STARBURSTING) ÎN EDUCAȚIA TIMPURIE

*Ceaușescu Iuliana Elena - Profesor educație timpurie
Liceul Tehnologic „I.C.Petrescu,” Stâlpeni, G.P.P. Stâlpeni*

Educația timpurie este prima etapă a sistemului educațional. Aceasta cuprinde multitudinea experiențelor de învățare și dezvoltare a copiilor de la 0 la 6 ani. Cuprinzând perioada în care copilul crește rapid, educația timpurie este esențială în formarea copilului și în dezvoltarea lui în adultul de mâine. Impactul major al educației timpurii vizează dezvoltarea generală a copilului.

Specificul educației timpurii este educația centrată pe copil, care de cele mai multe ori poate fi realizată prin intermediul jocului, întrucât acesta oferă posibilitatea copiilor de a explora, a manipula și de a interacționa cu mediul înconjurător.

Educația timpurie reprezintă totalitatea experiențelor individual realizate și social existente sau organizate, de care beneficiază copilul în primii ani de viață, cu rol de a proteja, crește și dezvoltă ființa umană cu capacități și achiziții fizice, psihice, culturale specifice, cu identitate și demnitate proprie. Aceasta reprezintă începutul educației și autoeducației continue.

Metoda reprezintă calea de acțiune comună educator-educabil în vederea îndeplinirii obiectivelor educative. Cuvântul provine din grecescul 'methodos' (odos-cale, drum; metha-spre, către) ceea ce înseamnă cale de urmat în vederea atingerii unui scop sau un mod de urmărire, de căutare, de cercetare și de aflare a adevărului.

Metodele interactive de grup pun accent pe activizarea structurilor cognitive și operatorii ale copilului, fiind metode de stimulare a participării active, depline a acestuia într-un context educativ inter-relațional. Ele permit copilului satisfacerea trebuințelor sale de activitate, de cercetare, de creativitate, de înțelegere a cunoștințelor prin efort propriu.

Ceea ce este definitoriu pentru metodele interactive de grup este tocmai capacitatea acestora de stimulare a participării active și depline, fizice și psihice, individuale și colective a copiilor în procesul învățării, de a lega trup și suflet copilul de ceea ce face, până la identificarea lui cu sarcina de învățare.

Sunt considerate metode interactive de grup toate acele metode care sunt capabile să mobilizeze energiile copilului, să-i concentreze atenția, să-l facă să urmărească cu interes și curiozitate activitatea, care-l îndeamnă să-și pună în joc imaginația, înțelegerea, puterea de anticipare, memoria etc.

În cele ce urmează voi prezenta metoda „Explozia stelară”

Explozia stelară este o metodă de stimulare a creativității similară brainstorming-ului, care conduce investigația copiilor în cinci direcții precise, determinate de întrebări. Abordarea investigației se inițiază din centrul conceptului și se împrăștie în afară, spre obținerea de idei conexe. Munca se desfășoară într-o atmosferă de relaxare a copiilor. Aceasta presupune formularea de întrebări și realizarea de conexiuni între ideile descoperite pe această cale de copii, în grup-prin interacțiune, și individual, pentru rezolvarea unei probleme.

Explozia stelară se realizează astfel: se scrie ideea sau ideea pe o foaie de hârtie și se enumeră cât mai multe întrebări care au legătură cu ea. Un punct de plecare îl constituie întrebările de tipul: Ce ?, Cine?, Unde?, De ce?, Când?. Aceste întrebări pot genera altele neașteptate care solicită o și mai mare concentrare pentru a răspunde la ele. Această metodă începe din centrul conceptului și se împrăștie în afară cu întrebări, la fel ca o explozie stelară.

Scopul metodei este de a obține cât mai multe întrebări și astfel cât mai multe întrebări despre concepte. Este o modalitate de stimulare a creativității individuale și de grup.

Organizată în grup, această metodă facilitează participarea întregului colectiv, stimulează crearea de întrebări la întrebări, așa cum brainstorming-ul dezvoltă construcția de idei.

Explozia stelară presupune următoarele etape: propunerea unei probleme; organizarea colectivului în grupuri preferențiale; munca în echipă pentru a elabora o listă cu cât mai multe întrebări și cât mai diverse; comunicarea rezultatelor muncii de grup; evidențierea celor mai interesante întrebări și aprecierea muncii în cooperare.

Beneficiile acestei metode sunt: utilizarea într-o gamă largă de activități: convorbiri, lecturi după imagini, poezii, povestiri, jocuri didactice, activități matematice, activități de evaluare; dezvoltarea și exersarea gândirii cauzale, divergente, deductive, limbajului, atenției distributive și antrenarea inteligențelor multiple; educatoarea poate crea jocuri, exerciții, utilizând întrebările elaborate de copii; stimularea creativității în grup și individuală.

Această metodă este ușor de aplicat oricărei vârste și unei palete largi de domenii. Nu necesită explicații amănunțite, aceasta fiind pe deoparte o modalitate de relaxare și pe de altă parte o sursă de noi descoperiri.

De exemplu: în activitatea de verificare a cunoștințelor despre anotimpul iarna, am folosit această metodă prin desfășurarea jocului didactic, „Iarnă, iarnă te iubim/ Și de tine multe știm”, care permite copiilor să răspundă la întrebările despre acest anotimp. În centrul unei planșe este prezentată Zâna Iarnă, iar în jurul ei sunt prezentate întrebările specifice: Ce? Cine?, Unde?, De ce?, Când?.

CE?-Ce anotimp este prezentat în imagine?/Ce haine folosim în acest anotimp?

CINE?-Cine se bucură cel mai mult de sosirea acestui anotimp?/Cine sosește cu daruri multe în acest anotimp ?

CÂND?-Când primim daruri de la Moș Crăciun?/Când împodobim bradul?

UNDE?-Unde mergem iarna pentru a schia?/Unde găsim cadourile de la Moș Nicolae?

DE CE?-De ce ne bucurăm de sosirea iernii?/De ce răcim iarna?

Un alt exemplu în care am utilizat această metodă de dezvoltare a creativității a fost în cadrul activității integrate „Povestea florilor de primăvară”(DLC ,DOS),unde copiii au decorat pălăria primăverii cu florile reprezentative acestui anotimp și în același timp le-am prezentat o poveste creată despre aceste flori .Pentru a le fixa conținutul acestei povești și pentru a înțelege mesajul ei am folosit metoda exploziei stelare, unde le-a fost prezentată acestora o stea mare albă, și alte cinci stelute mai mici și de culori diferite, pe care au fost scrise întrebările. Fiecărei întrebări i s-a asociat o culoare: CINE?-roșu, UNDE?-albastru, CE?-verde, DE CE?-galben, CÂND?-portocaliu, iar copiii au ales câte o stelută, au formulat întrebarea, conform culorii, și au numit ,la rândul lor, colegi care să răspundă.

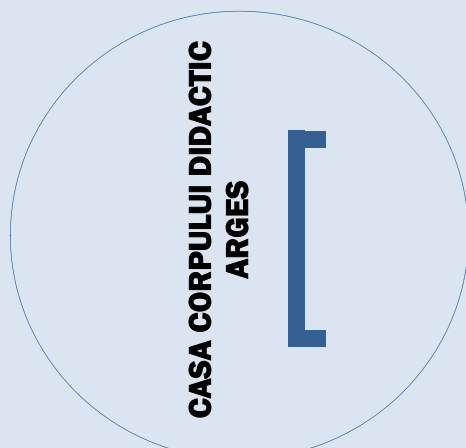
POVESTEA FLORILOR-Cine a înduișat-o pe fată? De ce discutau florile? Când își răspândeau florile parfumul? Ce răspândea ghiocelul? Unde a atins-o raza de soare pe fată?

Bibliografie:

-Breben, S., Gongea, E., Ruiiu,G., Fulga,M.,: „Metode interactive de grup-ghid metodic”, Editura Arves, 2002;

-Oprea, C.L.,, Strategii didactice interactive, EDP București, 2008;

-Păiși-Lăzărescu, M.(coordonator), Surdu, M.,Tudor, L.,-Compendiu de psihologie și pedagogie,Editura Pământul,Pitești ,2006.

TEHNICA LOTUS

*Ciubuc Elena - Profesor itinerant și de sprijin
Centrul Școlar de Educație Incluzivă „Sfânta Filofteia” Ștefănești*

Metodele inovative de învățare sunt modalități moderne de stimulare a învățării și dezvoltării personale încă de la vârste timpurii, sunt instrumente didactice care favorizează interschimbul de idei, de experiențe, de cunoștințe, asigurând perfecționarea și optimizarea demersului educațional.

Metodele moderne presupun o învățare prin intermediul comunicării, colaborării, care produce o confruntare de idei, opinii și argumente, creează situații de învățare centrate pe disponibilitatea și dorința de cooperare a copiilor, pe implicarea lor directă și activă, pe influența reciprocă din interiorul microgrupurilor și interacțiunea socială a membrilor unui grup.

Tehnica Lotus (Floarea de nufăr) este o metodă activ-participativă de predare-învățare, care presupune deducerea de conexiuni între idei pornind de la o temă centrală, care determină opt idei secundare ce se construiesc în jurul celei principale, asemeni petalelor florii de nufăr. Cele opt idei secundare urmează să devină la rândul lor teme principale, pentru alte opt flori de nufăr. În acest fel, tehnica Lotus va genera teme noi de studiu, pentru care este necesară dezvoltarea de noi concepte și noi conexiuni ideatice. Încurajează munca colaborativă în echipă și efortul creativ al fiecărui membru al grupului în soluționarea sarcinii date. Elevii lucrează cu plăcere în cadrul acestei tehnici, mai ales dacă grupurile au fost alese preferențial.

Tehnica Lotus poate fi aplicată cu succes atât la școlarii mici, la adolescenți, cât și la adulți. Este compatibilă cu multe domenii de activitate și poate fi un excelent mijloc de stimulare a creativității preșcolarilor/elevilor și de activizare a energiilor, capacităților și structurilor cognitive la diferite obiecte de învățământ. Reprezintă o modalitate de lucru în grup cu mari valențe formativ-educative. Stimulează și dezvoltă capacități ale inteligenței lingvistice, ale inteligenței interpersonale (capacitatea de a înțelege intervențiile, motivațiile, dorințele celorlalți), ale inteligenței intrapersonale (capacitatea de a se înțelege pe sine, autoapreciere corectă a propriilor sentimente, motivații), ale inteligenței naturaliste (care face omul capabil să recunoască, să clasifice, să se inspire din mediul înconjurător), ale inteligenței sociale (capacitatea de relaționare).

Scopul central al acestei metode de predare-învățare este participarea tuturor copiilor la un exercițiu creator și, în unele cazuri, la găsirea unei soluții la o problemă dată.

Obiectivul principal se referă la stimularea inteligențelor multiple și a potențialului creativ în activități individuale și de grup pe teme din domenii diferite.

În utilizarea tehnicii se parcurg următoarele etape:

1. Construirea schemei/diagramei tehnicii de lucru.
2. Scrierea problemei/temei principale în mijlocul schemei grafice.
3. Cadrul didactic le cere copiilor să se gândească la conținuturile/ideile/cunoștințele legate de tema principală. Acestea se trec în spațiile desenate (cadrane) de la 1 la 8 înconjurând astfel tema principală.

4. Consemnarea subtemelor în cele opt „petale” (cercuri/ovale) din jurul temei principale, în sensul acelor de ceasornic (de la A la H), ca urmare a reflecțiilor elevilor asupra temei centrale-construirea grupurilor.

5. Folosirea celor opt subteme drept teme centrale, fiecare pentru altă floare de nufăr (în total, opt flori de nufăr), alcătuită în jurul celor opt cadrane numite cu literele de la A la H.

6. Realizarea de noi conexiuni pentru cele opt noi teme centrale și scrierea lor în diagramă.

7. Evaluarea ideilor, care presupune analiza, aprecierea și evaluarea rezultatelor din punct de vedere calitativ și cantitativ, precum și realizarea de autoevaluări.

Ca orice metodă didactică, tehnica Lotus are atât avantaje, cât și dezavantaje.

Avantajele utilizării tehnicii Lotus în cadrul procesului instructiv-educativ sunt următoarele:

- stimularea creativității elevilor;
- stimularea imaginației;
- sporirea încrederii în forțele proprii;
- asigurarea unei mai bune aplicabilități practice a noțiunilor învățate;
- dezvoltarea unor capacități cognitive, afective și de relaționare;
- dezvoltarea spiritului de echipă;
- dezvoltarea capacității de autoevaluare.

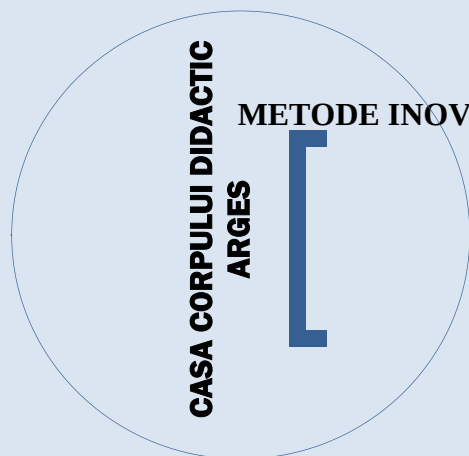
Dezavantajele aplicării metodei se referă la faptul că elevii fiind repartizați în grupuri mici este mai greu să fie supravegheați și îndrumați corespunzător. De asemenea, educatoarei îi este greu să își distribuie atenția astfel încât să poată nota fiecare idee lansată de către copii sau să poată corecta informațiile greșite.

Cadrul didactic trebuie să țină cont de anumite criterii atunci când își propune să folosească metodele moderne de învățare, cum ar fi: competențele ce urmează a fi dezvoltate la elevi, nivelul intelectual și capacitățile elevilor, resursele materiale accesibile, precum și gradul de complexitate al conținutului.

În concluzie, utilizarea metodelor inovative în activitatea didactică îmbunătățește procesul instructiv-educativ, având un caracter activ-participativ și o reală valoare formativă asupra personalității elevului. În grup, apar idei mai multe și mai bune, copiii învață unul de la altul, nu doar de la educatoare, este încurajată contribuția personală, intervine aprecierea diversității, se valorifică informațiile colegilor în construirea cunoașterii proprii. Învățând în grup se dezvoltă unele relații interpersonale mai bune: relații colegiale, de solidaritate, de grijă și devotament, de sprijin personal.

Bibliografie:

1. Breben, S., Gongea, E., Ruiu, G & Fulga, M. *Metode interactive de grup- ghid metodic-metode și aplicații practice pentru învățământul preșcolar*, Editura Arves. 2009;
2. Cerghit, I. *Metode de învățământ*, Editura Polirom. 2006;
3. Dumitru, I. *Dezvoltarea gândirii critice și învățarea eficientă*, Editura de Vest. 2000;
4. Lăcătuș, E. *Metode didactice moderne pentru învățământul preșcolar*, Editura Emia. 2022;
5. Oprea, L. *Strategii didactice interactive: repere teoretice și practice*, Editura Didactică și Pedagogică. 2008.

METODE INOVATIVE APLICABILE ÎN ÎNVĂȚĂMÂNTUL PREȘCOLAR

*Cîrstea Mihaela - Profesor educație timpurie
Găman Ana Maria - Profesor educație timpurie
Grădinița cu Program Prelungit „Tic-Pitic”, Mioveni*

În contextul educației moderne, învățământul preșcolar joacă un rol crucial în dezvoltarea cognitivă, emoțională și socială a copiilor. În această perioadă de vârstă, copiii sunt foarte receptivi la stimulii din mediul înconjurător și pot învăța prin metode interactive care să răspundă nevoilor și caracteristicilor lor specifice. În acest sens, metodele inovative de învățământ sunt esențiale pentru a stimula creativitatea, gândirea critică și abilitățile sociale ale copiilor.

Scopul lucrării este de a analiza și de a prezenta câteva dintre metodele inovative utilizate în învățământul preșcolar, care contribuie la dezvoltarea integrată a copiilor și la îmbunătățirea procesului educativ.

Învățământul preșcolar este etapa de învățare care pregătește copilul pentru integrarea în sistemul de educație primară. Potrivit teoriilor educaționale, cum ar fi cele ale lui Piaget, Vygotsky și Montessori, învățarea la vârste mici se bazează pe explorare, experimentare și învățare prin joc.

Teoria lui Jean Piaget subliniază importanța învățării active, prin activități care permit copilului să interacționeze cu mediul și să-și construiască propriile înțelegeri.

Vygotsky propune învățarea ca un proces social, în care copilul învață prin interacțiunea cu cei din jur (în special cu educatorul și colegii de grupă).

Maria Montessori pune accent pe autoeducație și pe un mediu de învățare care să încurajeze autonomia și independența copilului.

Aceste teorii sunt fundamentale în dezvoltarea metodelor inovative de învățământ, care se centrează pe învățarea activă, experiențială și colaborativă.

Metode inovative aplicabile în învățământul preșcolar.

În prezent, învățământul preșcolar este caracterizat de o diversificare a metodologiilor educaționale, care vizează implicarea activă a copiilor și încurajarea unor strategii didactice moderne. Printre metodele inovative cele mai utilizate se numără:

Învățarea prin joc

Jocul este o metodă fundamentală de învățare în educația preșcolară. Conform teoriei învățării prin joc, copiii învață prin explorare și experimentare în mod liber, într-un cadru structurat, dar flexibil. Jocurile didactice, activitățile recreative și jocurile de rol sunt folosite pentru a dezvolta abilități cognitive, emoționale și sociale.

Aceste activități pot include:

- Jocuri de construcție pentru dezvoltarea abilităților motrice și a gândirii logice.
- Jocuri de rol care ajută copiii să înțeleagă diverse roluri sociale și să dezvolte empatia.

Învățarea digitală

În ultimii ani, tehnologia a devenit un instrument important în educația preșcolară. Diverse aplicații educaționale și jocuri interactive sunt utilizate pentru a stimula învățarea prin imagini, sunete și activități interactive.

Tehnologia ajută la:

Dezvoltarea abilităților digitale la copii, familiarizându-i cu noile tehnologii.

Personalizarea învățării, permițând copiilor să învețe în ritmul lor propriu.

Educația emoțională

Una dintre metodele inovative importante este educația emoțională, care ajută copiii să-și recunoască și să-și exprime sentimentele, să învețe despre empatie și să dezvolte abilități sociale. Activitățile ce implică discuții despre emoții, jocuri de grup și exerciții de respirație sunt folosite pentru a sprijini dezvoltarea emoțională a copiilor.

Metoda Reggio Emilia

Această metodă pune accent pe învățarea prin artizanat, explorare și descoperire. Educatorii încurajează copiii să-și exprime ideile prin diverse forme de artă și activități creative, iar educația se concentrează pe crearea unui mediu în care copiii pot învăța în mod activ. Această abordare promovează gândirea critică, curiozitatea și învățarea de tip colaborativ.

Studii de caz

Pentru a ilustra aplicarea acestor metode inovative în învățământul preșcolar, putem analiza câteva exemple din cadrul grădiniței noastre:

Proiectul "Toamnă la TIC_PITIC" – un proiect de învățare prin explorare, în care copiii au avut ocazia să studieze diverse plante, fructe și legume de toamnă, participând la activități de grădinărit și observație directă în natură. Aceasta a fost o activitate interactivă ce a stimulat curiozitatea și dorința de învățare a celor mici.

Ateliere de artizanat și creație – organizarea unor ateliere de pictură și modelaj, în cadrul cărora copiii au avut libertatea de a-și exprima ideile și emoțiile prin artă. Aceste activități au avut un impact semnificativ asupra dezvoltării abilităților motorii fine și a imaginației.

Concluzii

În concluzie, metodele inovative în învățământul preșcolar joacă un rol esențial în dezvoltarea holistică a copilului, stimulând nu doar învățarea cognitivă, ci și pe cea emoțională și socială. Abordările interactive și creative, cum sunt învățarea prin joc, învățarea prin proiecte, utilizarea tehnologiei și educația emoțională, sunt esențiale pentru a sprijini dezvoltarea copiilor în această etapă importantă a educației. Aplicarea acestor metode în cadrul grădinițelor contribuie la formarea unor copii curioși, creativi și pregătiți să înfrunte provocările educaționale din etapele următoare ale învățământului.

Bibliografie

Piaget J., Psychology and Pedagogy. Viking Press, 1972;

Vygotsky, L., Mind in Society: The Development of Higher Psychological Processes. Harvard University Press, 1978,

Montessori, M., The Montessori Method. Schocken Books, 1964;

Edwards, C., Gandini, L., & Forman, G., The Hundred Languages of Children: The Reggio Emilia Approach to Early Childhood Education. Ablex Publishing, 1998,

Duffy, B. Supporting Creativity and Imagination in the Early Years. Routledge, 2006

CUBUL ȘI BRAINSTORMING – METODE INOVATIVE PENTRU DEZVOLTAREA GÂNDIRII CREATIVE ÎN EDUCAȚIA TIMPURIE

Nicolescu Cristina - prof. educație timpurie
Cîrstina Andreea - prof. educație timpurie
Grădinița cu Program Prelungit „Tic-Pitic”, Mioveni

În provocările lumii contemporane ne confruntăm cu necesitatea de a-i pregăti pe copii pentru a reuși într-un viitor pe care nu-l putem prevedea. Accentul este pus pe modul pro-activ de învățare, adică modalitatea prin care copiii sunt încurajați să-și asume responsabilități în procesul de învățare.

Activ și creativ este copilul care intervine efectiv în activitatea didactică, care devine coparticipant alături de educator la propria formare, care-și asumă rolul de actor în actul educativ.

Se spune deseori că fericiți sunt acei copii care au parte de un dascăl creativ pentru că, la rândul lor, vor fi și ei creativi. În demersul didactic, cadrul didactic trebuie să aibă în vedere valorizarea și dezvoltarea potențialului fiecărui copil, respectarea ritmului și a stilului cognitiv propriu.

Metodele interactive, cu variantele și etapele lor, se introduc ca jocuri, ce au sarcini și reguli. Prezentate ca niște jocuri de cooperare, distractive, metodele interactive ajută copiii să rezolve problemele cu care se confruntă, să coopereze, să ia decizii în grup.

Voi prezenta în continuare contexte care contribuie la dezvoltarea potențialului creativ la preșcolari prin folosirea metodelor interactive: piramid și brainstormingul. Acestea oferă copiilor posibilități de stimulare a creativității și permit tratarea diferită a unor situații, valorificând informațiile și cunoștințele copiilor.

Piramida este o metodă care are ca obiectiv dezvoltarea capacității de a sintetiza principalele probleme, informații, idei ale unei teme sau ale unui text literar. Prin intermediul acestei metode se exersează deprinderi de cooperare, inițiativă și creativitate. Copiii cooperează și comunică, își dezvoltă gândirea critică și capătă independență.

Metoda poate fi integrată la începutul unei activități pentru reactualizarea cunoștințelor, ca variantă în desfășurarea unui joc didactic sau în etapa realizării feed back-ului unei activități.

Exemplu

Tema: Mijloacele de transport (DȘ)-joc didactic

În etapa realizării feed back-ului copiii au avut la dispoziție jetoane cu mijloace de transport terestre, maritime și aeriene; schema piramidei. După ascultarea sarcinilor, copiii s-au consultat și au selectat materialele necesare. Copiii au realizat piramida argumentând alegerea făcută și descriind fiecare mijloc de transport.

Ei au contribuit la realizarea piramidei cu 4 trepte, după îndrumările verbale:

1. Caută un mijloc de transport terestru care are două roți!
2. Sortează și așază două mijloace de transport aeriene!
3. Sortează și așază trei mijloace de transport terestre!
4. Sortează și așază patru mijloace de transport maritime!

Brainstormingul ("furtună în creier") este o metodă de stimulare a creativității ce constă în enunțarea spontană a unei game largi de idei pentru soluționarea unei probleme, într-o atmosferă lipsită de critică.

Momentul de brainstorming începe prin enunțarea unei probleme după care, în mod spontan se emit soluții. Se admit toate ideile formulate, nu se tolerează niciun fel de critică.

O astfel de metodă poate fi folosită în orice activitate care vizează dobândirea cunoștințelor și formarea capacităților. Prin stimularea motivației aproape orice activitate poate începe prin brainstorming.

Procesul implică mai multe etape:

- Cunoașterea regulilor;
- Oferirea unui subiect, a unei întrebări, a unei cerințe sau a unei propoziții neterminate asupra căreia fiecare participant reflectează;
- Înregistrarea și prezentarea ideilor;
- Evaluarea ideilor.

Exemplificare:

În cadrul proiectului tematic Zvon de primăvară-evaluare proiect, la activitatea DȘ-"Primăvara-n țara mea" am folosit metoda brainstorming pentru introducerea în activitate. Copiii au fost puși în situația de a spune tot ce le vine în minte când aud cuvântul "primăvară", urmărind astfel dezvoltarea creativității prin enunțarea spontană a cât mai multor idei despre tema pusă în discuție. Această metodă a stimulat creativitatea copiilor, participarea activă, a generat multe idei noi și originale. Fiecare copil a răspuns printr-un enunț scurt; după enunțarea ideilor, copiii au fost puși să reflecteze asupra informațiilor și să precizeze care sunt cele mai apropiate de adevăr.

Caracteristicile au fost împărțite în trei categorii:

1. Caracteristici legate de vreme, de schimbările care au loc în natură.
2. Caracteristici legate de activitățile oamenilor.
3. Caracteristici ce țin de evenimente/sărbători ale primăverii

-Caracteristici care nu se încadrează în nicio categorie (vor fi eliminate)

Lista cu răspunsuri a rămas afișată pe toată perioada zilei, copiii având posibilitatea de a adăuga alte idei.

Avantajele folosirii metodelor interactive de grup sunt numeroase; combinarea lor cu metodele tradiționale în cadrul unei activități conduce spre o mai bună înțelegere și asimilare de noi cunoștințe, la o fixare și evaluare profundă și îi motivează eficient pe copii să participe creativ la activitățile în care sunt implicați.

Bibliografie:

- Breben Silvia, Gongea Elena, Ruiu Georgeta, Fulga Mihaela, "Metode interactive de grup-ghid metodic", Editura Arves, 2002;
- Cerghit Ioan, "Metode de învățământ", Editura Polirom, 2006;

Supliment Revista Catedra-Simpozion județean "Metode interactive de predare în învățământul preșcolar", ediția a II-a, noiembrie, 2023.

IMPORTANȚA METODELOR INTERACTIVE ÎN EDUCAREA PREȘCOLARILOR

**CORNEA IRINA-EMILIA - Profesor educație timpurie
Liceul Tehnologic I.C. Petrescu - G.P.P. Stâlpeni**

Modernizarea procesului de învățământ din grădiniță implică mai multe componente: proiectarea didactică, tehnici și instrumente de cunoaștere și evaluare a copiilor, parteneriate educaționale, activități extracurriculare, o metodologie didactică activă. În vederea creșterii calității procesului instructiv – educativ din grădiniță avem în vedere perfecționarea metodelor tradiționale, dar și introducerea unor metode și procedee educative revoluționare. Metodele active reprezintă modalități de transmitere a informațiilor într-un mod simplu și eficient, pe placul copiilor și ținând cont de nevoile și abilitățile fiecărui copil în parte. Proiectarea unui demers didactic, diferit de cel tradițional, dă posibilitatea fiecărei educatoare să-și valorifice propria experiență prin utilizarea unor metode moderne într-o abordare interdisciplinară.

Dacă până acum educatoarea conducea activitatea în stil tradițional, acum aplicând metode moderne interactive de grup, rolul educatoarei se schimbă. Ea se află în postura unui partener mai mare care propune jocuri interesante.

Prin metodele interactive copilul intră în necunoscut, într-o aventură a descoperirii de noi cunoștințe, deprinderi, el fiind participant activ. Rezolvând sarcini alături de ceilalți copii din grup, capătă încredere în sine, este capabil să ia decizii pentru bunul mers al activității de grup, îi sunt apreciate și valorificate cunoștințele și este motivat să lucreze în echipa. Cel mai important aspect al metodelor interactive este acela al aplicabilității cunoștințelor în situații diferite. În grupul de copii fiecare trebuie să știe să descopere, compare, clasifice cunoștințele dobândite. Efortul copiilor este unul intelectual, prin care se exersează procesele psihice cognitive. Metodele interactive îl motivează pe copil, îi oferă o încărcătură afectivă deosebită.

În aplicarea metodelor interactive, noi, dascălii, trebuie să fim inventivi, să le adaptăm la vârsta și nevoile preșcolarilor, să le introducem sub formă de jocuri cu sarcini și reguli care să fie antrenante, atractive. Jocul ca metodă, valorifică avantajele dinamicii de grup, independența și spiritul de cooperare. Prin joc se afirmă eul copilului, personalitatea sa.

Este important să încercăm să găsim un echilibru în folosirea metodelor tradiționale și a celor moderne, interactive, pentru a dezvolta imaginația și gândirea copiilor, pentru a-i ajuta să descopere singuri, pentru a-i învăța cum să învețe.

Prin metodele interactive de grup, copiii își exersează capacitatea de a selecta, combina, învăța lucruri de care vor avea nevoie în viața de școlar și de adult. Efortul copiilor trebuie să fie unul intelectual, de exersare a proceselor psihice și de cunoaștere, de abordare a altor demersuri intelectuale interdisciplinare decât cele clasice, prin studiul mediului concret și prin corelațiile elaborate interactiv în care copiii își asumă responsabilitatea, formulează și verifică soluții, elaborează sinteze în activități de grup, individual, în perechi. Ideile, soluțiile grupului au încărcătură afectivă și originalitate, atunci când se respectă principiul flexibilității.

Plecând de la o literatură în domeniu, metodele didactice sunt împărțite din punct de vedere istoric în:

- metode tradiționale\clasice: expunerea, conversația, demonstrația, exercițiul, observația;
- metode moderne: algoritimizarea, problematizarea, brainstorming-ul, instruirea programată, studiul de caz, metode de simulare, proiectul – tema de cercetare.

Însă nu tot ce este "vechi" este neapărat și demodat, după cum nu tot ceea ce este "nou" este și modern. Aplicarea cu succes a metodelor clasice îmbinate cu metode și procedee moderne vor duce la situarea preșcolarului pe treapta cea mai apropiată de școală, situând școala ca o continuitate a activității din grădiniță.

În cadrul activităților cu preșcolarii am adaptat și utilizat cu succes diverse metode activ-participative, având de fiecare dată succes.

Problematizarea – această metodă presupune crearea unor situații problematice, care antrenează copiii și le oferă posibilitatea de a surprinde diferențe, relații dintre obiectele și fenomenele realității, între cunoștințele anterioare și noile cunoștințe, prin soluții pe care ei înșiși le elaborează sub îndrumarea educatoarei.

Algoritmizarea este metodă care se bazează pe cuceririle psihologice privitoare la operativitatea gândirii. Un algoritm este un procedeu, o regulă bine determinată de a rezolva o problemă tipică. Dacă algoritmul este urmat corect, după un anumit număr de operații, se va găsi în mod cert soluția problemei. Exercițiile de formare de grupe de obiecte după un anumit criteriu, de formare de perechi, de aranjare în șir crescător și descrescător a grupelor de obiecte sunt de fapt niște algoritmi pe care copiii i-au însușit în mod conștient. Este important ca în formarea algoritmilor să se respecte două momente esențiale: fixarea lor și aplicarea repetată.

Învățarea prin descoperire – Această metodă oferă cunoștințe durabile, solide, având în prim plan dezvoltarea gândirii, creativitatea și nu memorizarea, copilul începe să aibă gândire critică, obiectivă, disciplinată și cere un volum de observații, analize, aprecieri, trecerea de la analiză la sinteză, de la concret la abstract, dezvoltă perseverența, voința, modelează aptitudinile de investigație. Această metodă se aplică ținând cont de nivelul dezvoltării psihofizice și intelectuale ale copiilor, altfel duce la eșec sau confuzii.

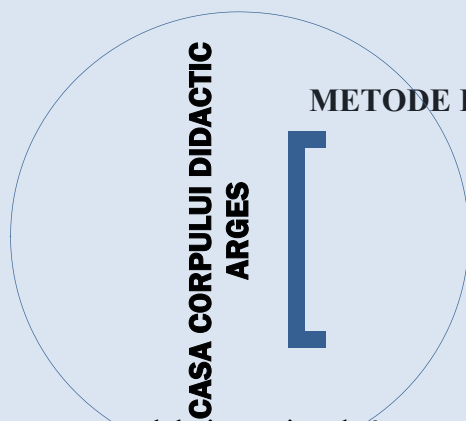
Metoda acvariului – este o tehnică ce evaluează comportamentul preșcolarului în timpul unei activități de învățare organizată în grup precum și evaluarea comportamentului întregului grup. Obiectivul acestei metode este rezolvarea creativă a unei sarcini de învățare și evaluarea comportamentelor individuale și de grup.

Lotus – este o modalitate interactivă de lucru în grup care oferă posibilitatea stabilirii de relații între noțiuni pe baza unei teme principale din care derivă alte opt teme. Obiective: stimularea inteligențelor multiple și a potențialului creativ în activități individuale și de grup pe teme din domenii diferite.

Aceste metode sunt doar câteva din multitudinea metodelor interactive care stimulează spiritul creativ al copiilor, care creează o atmosferă plăcută și care stimulează comunicarea implicându-i pe copii în activitățile de grup. Ele se evidențiază că metode moderne de organizare a conținuturilor învățării și datorită caracterului lor interdisciplinar.

BIBLIOGRAFIE

- Breben, S; Gongea, E.; Ruiu, G.; Fulga, M., *Metode interactive de grup, Ghid metodic*, Editura Arves, 2006;
- Cerghit, I., *Metode de învățământ*, Editura Polirom, 2006;
- *Revista Învățământului Preșcolar nr. 3 și 4*, 2011.

METODE INOVATIVE ÎN ÎNVĂȚĂMÂNTUL PREȘCOLAR

Diaconescu Ioana Otilia - Profesor educație timpurie
Ilie Ioana - Profesor educație timpurie
Grădinița cu Program Prelungit „Tic-Pitic” Mioveni

Metodele inovative de învățare sunt modalități moderne de stimulare a învățării și dezvoltării personale încă de la vârstele timpurii, sunt instrumente didactice care favorizează interschimbul de idei, de experiențe, de

cunoștințe, asigurând perfecționarea și optimizarea demersului educațional. Metodele utilizate la preșcolari sunt atât cele "clasice", cât și cele "moderne"; numai abilitatea cadrului didactic poate face ca orice metodă folosită să stârnească interesul copilului preșcolar și să-l determine să învețe în modul cel mai plăcut: prin joc.

Cele mai utilizate metode interactive sunt cele care canalizează energiile creatoare ale preșcolarilor în direcția propusă, le captează atenția, stimulează mecanismele gândirii, ale inteligenței, voinței, motivației și imaginației și îi implică afectiv în ceea ce fac. Procesul de formare interactiv presupune acțiune atât din partea profesorului cât și din partea elevului. Profesorul model pentru a crea cadrul optim de învățare este necesar să țină cont de anumite criterii în aplicarea metodelor moderne de învățare, cum ar fi: competențele ce urmează a fi dezvoltate la elevi, nivelul intelectual și capacitățile elevilor, resursele materiale accesibile și gradul de complexitate al conținutului.

În învățământul preșcolar sunt utilizate o multitudine de metode moderne însoțite de tehnici specifice și resurse materiale, dintre care amintesc:

1. Explozia stelară - steluța mare și 5 steluțe mici

Explozia stelară este o metodă de stimulare a creativității, o modalitate de relaxare a copiilor și se bazează pe formularea de întrebări pentru rezolvarea de noi probleme și noi descoperiri. Obiective –formularea de întrebări și realizarea de conexiuni între ideile descoperite de copii în grup prin interacțiune și individual pentru rezolvarea unei probleme

Descrierea metodei –copiii așezați în semicerc propun problema de rezolvat. Pe steaua mare se scrie sau desenează ideea centrală. - Pe 5 steluțe se scrie câte o întrebare de tipul CE, CINE, UNDE, DE CE, CÂND, iar 5 copii din grupă extrag câte o întrebare. Fiecare copil din cei 5 își alege 3-4 colegi, organizându-se în cinci grupuri. Grupurile cooperează pentru elaborarea întrebărilor. La expirarea timpului, copiii revin în cerc în jurul steluței mari și spun întrebările elaborate fie individual, fie un reprezentant al grupului. Copiii celorlalte grupuri răspund la întrebări sau formulează întrebări la întrebări. - Se apreciază întrebările copiilor, efortul acestora de a elabora întrebări corect, precum și modul de cooperare, interacțiune.

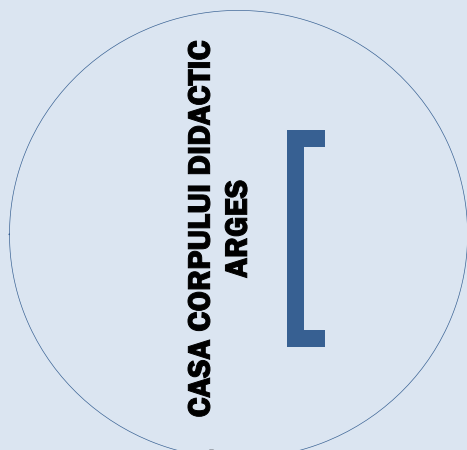
2. Bula dublă-două cercuri mari de culori diferite câte patru cercuri mici de culori diferite, săgeți lungi și scurte. Tehnica bula dublă grupează asemănările și deosebirile dintre două obiecte, procese, fenomene, idei, concepte. Bula dublă este prezentată grafic prin două cercuri mari în care se așează imaginea care denumește subiectul Exemple: Animale-păsări, Copii-părinți, Fructe-legume. În cercurile mici așezate între cele două cercuri mari, se desenează sau se așează simbolurile ce reprezintă asemănările dintre cei doi termeni cheie. În cercurile situate în exterior la dreapta și la stânga termenilor cheie se înscriu caracteristicile, particularitățile sau deosebirile.

Activitate frontală. În studiile privind activitatea în colaborare, Swing și Peterson (1982) au observat că elevii cu rezultate mai slabe au beneficii de pe urma participării în grupuri heterogene compuse din elevi cu rezultate școlare diferite în comparație cu participarea în grupuri omogene de elevi cu rezultate slabe. (Asociația internațională Step by step, CEDP 2007).

Așadar aplicarea cu regularitate a metodelor inovative, de cooperare, duc în timp la rezultate superioare, relaționări heterogene mai pozitive, motivație intrinsecă mai mare, respect de sine mai crescut și dezvoltă abilități sociale deosebite, solicitate de piața muncii.

BIBLIOGRAFIE

1. Bocoș Mușata, Avram Iftinia, Catalano Horațiu, Someșan Eugenia, "Pedagogia învățământului preșcolar. Instrumente didactice", Presa Universitară Clujeană, Cluj-Napoca, 2009;
2. Breben Silvia, Gongea Elena, Ruiu Georgeta, Fulga Mihaela, " Metode și tehnici interactive de grup", sursa [www. scribd](http://www.scribd).

STEM ÎN ÎNVĂȚĂMÂNTUL PREȘCOLAR

Dorobanțu Marinela - Profesor educație timpurie
Popescu Maria - Profesor educație timpurie
Grădinița cu Program Prelungit „Tic-Pitic”, Mioveni

STEM este abrevierea pentru *Science, Technology, Engineering, & Math*. În STEAM adăugăm de asemenea un A pentru Artă. Amandoua sunt abordări integrate de învățare care încurajează elevii să se gândească mai larg la probleme ale lumii reale. Abordarea interdisciplinară a jutat la crearea unor inovații cum sunt iPhone, primul computer original portabil – laptop-ul și chiar a revoluționat gătitul alimentelor (sau iluminatul, comercializarea produselor meșteșugărești, asistență medicală șamd, n.n.) în țările lumii a treia, îmbunătățind printre altele calitatea aerului, că rezultat.

VĂ propunem câteva activități STEM pentru copii:

1. Pictură gravitațională

Gravitatea este forță care ține oamenii și obiectele pe sol și face obiectele să cadă spre Pământ. Experimentează cum să utilizezi atracția gravitațională a Pământului pentru a direcționa vopseaua pe cartonul de pictură.

Materiale:

Carton alb de pictură sau carton alb de împachetat

Culori de apă lichide

Pipete sau picurătoare

Resturi de pânză/ material textil

Instrucțiuni:

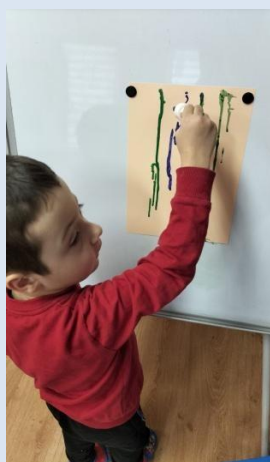
1. Pregătește-ți spațiul de lucru punând o bucată de material peste masă/ pupictru. Pune bucată de carton pe un șevalet sau sprijin-o de ceva că să stea perpendicular.

2. Utilizează o pipet pentru a pune vopsea pe partea de sus a cartonului.

Ce se întâmplă cu vopseaua?

3. Experimentează manipulând picăturile de vopsea întorcând cartonul în timp ce vopseaua se scurge în jos.

Ce se întâmplă cu vopseaua dacă tu întorci cartonul?

2. Labirint interactiv

Sigur sunteți familiari cu acest tip de labirint care este foarte ușor de realizat, aveți nevoie doar de:

- Paie colorate
- O mărgeluță

- O farfurie de unică folosință
- Lipici

Tăiați paiele în bucățele mici de diferite dimensiuni și lipiți-le pe farfuria de plastic, iar jocul este pregătit! Adăugați mingea și încercați să o plimbați prin labirint încercând să o scoateți din acesta.

3. Cerneala invizibilă

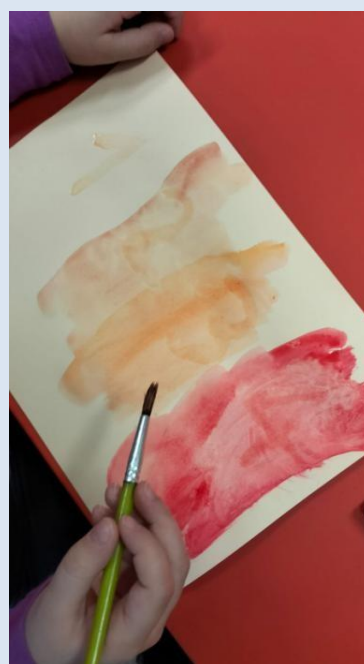
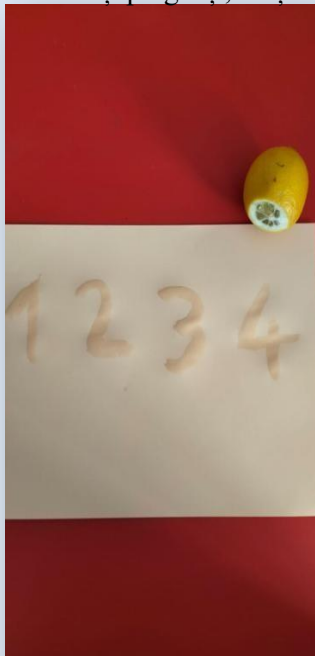
Notați mesaje secrete cu cerneală invizibilă și începeți un joc captivant de spionaj. Noi vă învățăm cum să preparați cerneala.

Aveți nevoie de:

- Lămâie
- Apă
- Bețișoare urechi

Adăugați suc de lămâie într-un bol și o lingură de apă. Scrie un mesaj pe o coală de hârtie cu bețișorul de urechi și lăsați-o la uscat.

Când sunteți pregătiți, citiți mesajul cu ajutorul unei pensule și culoare.

METODELE INTERACTIVE- O AVENTURĂ A DESCOPERIRII PENTRU COPIL

*Dumitrescu- Ioana Cristina - Profesor educație timpurie
Grădinița cu Program Prelungit „Primii Pași”, Pitești*

Perioada preșcolară este crucială pentru formarea personalității copiilor, fiind etapa în care aceștia învață prin explorare, joc și interacțiune. Metodele tradiționale de predare nu mai răspund pe deplin nevoilor generațiilor actuale, care sunt expuse constant la tehnologie și stimuli diverși. Astfel, includerea metodelor inovative devine esențială pentru a crea un mediu educațional atractiv și eficient.

Programa activităților din grădiniță oferă libertatea educatoarelor da a-și alege tipul de activități, metode și procedee în acord cu particularitățile de vârstă. Activitatea cu copiii trebuie desfășurată într-o atmosferă destinsă unde copiii să se manifeste spontan, să gândească și să acționeze în funcție de situație.

Prin metodele interactive copilul intră în necunoscut, într-o aventură a descoperirii de noi cunoștințe, deprinderi, el fiind participant activ. Rezolvând sarcini alături de ceilalți copii din grup, capătă încredere în sine, este capabil să ia decizii pentru bunul mers al activității de grup, îi sunt apreciate și valorificate cunoștințele și este motivat să lucreze în echipa.

Cel mai important aspect al metodelor interactive este acela al aplicabilității cunoștințelor în situații diferite. În grupul de copii fiecare trebuie să știe să descopere, compare, clasifice cunoștințele dobândite. Efortul copiilor este unul intelectual, prin care se exersează procesele psihice cognitive. Metodele interactive îl motivează pe copil, îi oferă o încărcătură afectivă deosebită.

1. Instruirea programată

Definiție:

Această metodă constă în organizarea învățării sub forma unui program structurat, unde copilul primește sarcini graduale și feedback imediat pentru fiecare pas parcurs.

Exemplu practic:

Activitate: Învățarea culorilor.

1. Copiii asociază culorile cu obiecte: „Roșu ca mărul”, „Galben ca soarele”.
2. Sarcina se complică progresiv: recunoașterea culorilor în imagini, clasificarea obiectelor după culori.
3. Feedback imediat: educatorul oferă corectări sau aprecieri pentru răspunsuri.

Beneficii:

4. Consolidează cunoștințele prin repetare și progresivitate.
5. Stimulează autonomia copiilor.

2. Studiul de caz

Definiție:

Această metodă presupune analiza unei situații concrete, pe baza căreia copiii propun soluții sau își formează concluzii.

Exemplu practic:

Activitate: „De ce a dispărut apa din pahar?”

1. Educatorul prezintă un experiment simplu: apa dintr-un pahar lasat pe masă scade în timp.
2. Îi întreabă pe copii: „Ce s-a întâmplat cu apa?” și îi încurajează să observe și să discute.

Beneficii:

3. Stimulează observația și gândirea analitică.
4. Ajută la înțelegerea unor fenomene simple din natură.

3. Metode de simulare

Definiție:

Această metodă implică recrearea unor situații din viața reală, oferind copiilor ocazia de a învăța prin practică și joc.

Exemplu practic:

Activitate: „Magazinul de fructe.”

1. Educatorul organizează un „magazin” cu fructe din plastic sau carton.
2. Copiii joacă roluri de vânzători și cumpărători, învățând să numere sau să negocieze.

Beneficii:

3. Dezvoltă abilități sociale și economice de bază.
4. Pregătește copiii pentru situații reale, precum interacțiunea cu alte persoane.

4. Proiectul – Tema de cercetare

Definiție:

Această metodă implică investigarea unei teme sau a unui subiect pe o perioadă mai lungă, copiii având rol activ în colectarea informațiilor și realizarea activităților.

Exemplu practic:

Activitate: „De unde vin fructele?”

1. Copiii adună informații despre diferite fructe prin povești, imagini sau vizite la piață.
2. Realizează un colaj cu imagini ale fructelor, scriind de unde provin (pomi, tufișuri, pământ).
3. Finalizează proiectul printr-o „expoziție” în care le prezintă părinților ce au învățat.

Beneficii:

4. Învățarea prin experiență directă.
5. Dezvoltarea spiritului de echipă și a răbdării în realizarea unui obiectiv comun.

Concluzie

Metodele moderne oferă un cadru educațional flexibil, în care copiii pot învăța prin experiență, explorare și colaborare. Aceste metode stimulează nu doar cunoștințele cognitive, ci și dezvoltarea emoțională și socială, oferind preșcolarilor o bază solidă pentru viitor.

Dacă dorești, pot detalia mai mult oricare dintre metode sau pot adăuga alte exemple specifice!

BIBLIOGRAFIE

1. Cerghit, I., *Metode de învățământ*, Editura Polirom, 2006;
2. Revista Învățământului Preșcolar nr. 3 și 4 / 2011.

CASA CORPULUI DIDACTIC
ARGEȘ

INOVAȚIE ȘI CREATIVITATE ÎN ACTIVITĂȚILE DIDACTICE

*Durdun Diana – Andra, Profesor educație timpurie
Liceul Tehnologic „I. C Petrescu” Stâlpeni*

Creativitatea pedagogică definește modelul calităților necesare cadrului didactic pentru proiectarea și realizarea unor activități eficiente prin valorificarea capacităților sale de înnoire permanentă a acțiunilor specifice angajate la nivelul sistemului și al procesului de învățământ. Componenta principală a creativității o constituie imaginația, dar creația de valoare reală mai presupune și o motivație, dorința de a realiza ceva nou, ceva deosebit. Pentru elevi, școala viitorului trebuie să promoveze o educație de calitate și să fie axată pe valori în care elevii să creadă, în care să se regăsească, îndeplinind două condiții, fundamentale din punctul lor de vedere: școala viitorului trebuie să le placă și să fie eficientă. Prioritatea învățământului o constituie informatizarea, softul educațional, reprezentat de programele informatice special dimensionate în perspectiva predării unor teme specifice, ceea ce reprezintă o necesitate evidentă. Utilizarea calculatorului în procesul instructiv-educativ facilitează realizarea scopurilor didactice și idealurilor educaționale. Formarea capacității de a utiliza calculatorul, de a folosi internetul este benefică elevilor, atât în activitatea școlară cât și în cea extrașcolară, în plan cognitiv cât și psihic, prin relaționarea cu lumea oferită de aceste instrumente de lucru ale mileniului al III-lea.

Creativitatea este o capacitate mai complexă. Ea face posibilă crearea de produse reale sau pur mintale constituind un progres în planul social. Componenta principală a creativității o constituie imaginația, dar creația de valoare reală mai presupune și o motivație, dorința de a realiza ceva nou, ceva deosebit. Și cum nouitatea, azi nu se obține cu ușurință, o altă componentă este voința, perseverența în a face numeroase încercări și verificări.

Educația este factorul hotărâtor al dezvoltării psihoindividuale a persoanei. Ea sistematizează și organizează influențele mediului, dezvoltă personalitatea.

Noul mileniu aduce noi cerințe educaționale care impun noi metode, altele decât cele folosite până acum. O importanță majoră în pregătirea elevilor pentru noile cerințe, o au cele trei forme ale educației și anume: educația formală însemnând învățare sistematică, structurată și gradată cronologic, realizată în instituții specializate de către un personal specializat; educația nonformală constând în activități educative desfășurate în afara sistemului formal de învățământ de către diferite instituții educative; educația informală care se referă la experiențe de învățare spontană, cotidiană, existențială, desfășurate în medii culturale care nu au educația ca scop principal.

Cea mai răspândită metodă este așa numitul brainstorming (asaltul de idei), când un grup de 10-12 persoane își exprimă pe rând și în mod liber tot ce le vine în minte în relație cu o anumită problemă propusă. Alți specialiști analizează apoi ce sugestii benefice poate oferi una sau alta din ideile exprimate.

Se fac următoarele recomandări privind activitatea grupului de brainstorming:

- ❖ evitarea oricărei critici în emiterea ideilor noi;
- ❖ acceptarea oricăror idei prin eliberarea de frânele posibile ale autocontrolului inhibitiv sau ale evaluării care poate bloca ritmul căutărilor noi;
- ❖ extinderea cât mai mare a numărului de idei pentru a amplifica astfel șansele de apariție a soluțiilor noi și valoroase;
- ❖ valorificarea constructivă a ideilor altora prin reformularea și combinarea originală a lor, pentru sporirea disponibilității creatoare a grupului.

După desfășurarea ședinței, ideile, care au fost consemnate cu fidelitate, se supun unei analize critice în vederea găsirii soluției adecvate la problema pusă. Strategiile „asaltului de idei” pot fi adaptate cu prudență în anumite forme de desfășurare creativă a activităților instructiv-educative școlare.

O altă metodă asociativă este și sinectica. În acest caz, se caută metafore, comparații, în relație cu dificultatea aflată în discuție. Apoi aceleași persoane descifrează consecințele imaginilor evocate.

Metoda 6-3-5-este vorba de împărțirea unei adunări în grupuri de 6 persoane, în care fiecare propune trei idei într-un timp maxim de 5 minute. Primul grup discută problema și, pe o fișă sunt trecute trei idei, fiecare fiind capul unei coloane ce se va completa de către celelalte grupuri. După 5 minute, fișa este trecută unui alt grup care adaugă alte trei idei în coloane, sub celelalte ș.a.m.d. până ce fiecare fișă trece pe la toate grupurile. Conducătorul strânge foile, le citește în fața tuturor și se discută pentru a se hotărî care din propuneri să fie înșușită.

Pshilips 6-6 este tot o metodă menită să consulte un număr mare de persoane. Această mulțime se grupează în câte 6 persoane, urmând a discuta problema timp de 6 minute. Mai întâi animatorul explică metoda și avantajul ei, apoi expune problema. Se urmărește ca grupurile să fie cât mai eterogene. Fiecare își alege un coordonator și se discută timp de 6 minute. La urmă, fiecare grup își anunță părerea. Urmează o discuție generală, după care se trage concluzia. În felul acesta, într-un timp scurt, se consultă opinia multora: 4-5 minute organizarea, 6 minute discuția în colectiv, 2 minute raportează rezultatul fiecare; dacă sunt 10 grupe = 20 minute. Deci avem circa 30 minute. Discuția finală poate dura 30 minute, deci în circa o oră se pot rezuma părerile a 60 de persoane. Când e vorba de o problemă complexă, se pot organiza grupuri de 4 membri, având la dispoziție 15 minute.

Discuția panel. Termenul panel în engleză „jurați”. Și în acest caz este vorba de participarea unor colectivități mai mari. Discuția propriu-zisă se desfășoară într-un grup restrâns („jurați”), e format din persoane competente în domeniul respectiv. Ceilalți pot fi zeci de persoane – ascultă în tăcere ceea ce se discută. Aceștia pot interveni prin biletele transmise „juraților”. Uneori biletele sunt de hârtie colorată: cele albastre conțin întrebări, cele albe – sugestii, cele roșii – păreri personale. Mesajele sunt primite de unul din membrii participanți la dezbateri, care introduce în discuție conținutul unui bilet atunci când se ivește un moment prielnic (i se spune „injectorul de mesaje”). Discuția este condusă de un „animator”. La urmă persoanele din sală pot interveni și în mod direct, prin viu grai. În încheiere, animatorul face o sinteză și trage concluzii.

Criteriul de calitate aplicat educației are un rol foarte important deoarece măsurile propuse pentru a promova creativitatea și capacitatea pentru inovare vor fi adaptate fiecărei etape din cadrul învățării continue.

Focalizată pe unitatea de învățare, evaluarea ar trebui să asigure evidențierea progresului înregistrat de elev în raport cu sine însuși pe drumul atingerii obiectivelor prevăzute în programă. Este important să fie evaluată nu numai cantitatea de informație de care dispune elevul, ci, mai ales, ceea ce poate el să facă utilizând ceea ce știe sau ceea ce intuiește.

O importanță deosebită în inovația și creația în activitatea didactică o au rolurile manageriale ale cadrului didactic :de planificare (planifică activitățile cu caracter instructiv - educativ) ;de organizare (organizează activitățile clasei) ;de comunicare (comunică idei, cunoștințe, ascultă efectiv, oferă feedback, stabilește canalele de comunicare); de conducere (conduce activitățile cu elevii , desfășurate în clasa și în afara ei) ;de coordonare (sincronizează obiectivele individuale cu cele comune clasei, contribuind la întărirea grupului și formării echipelor de lucru); de îndrumare (prin intervenții punctuale adaptate unor situații specifice, recomandări) ;de motivare (prin întăriri pozitive, prin utilizarea aprecierilor verbale și non-verbale în sprijinul consolidării comportamentelor pozitive); de consiliere (de orice tip, în probleme personale sau legate de grădiniță); de control (în scopul cunoașterii stadiului în care se află activitatea de realizare a obiectivelor și nivelul de performanță); de evaluare (măsura în care scopurile și obiectivele au fost atinse).

Bibliografie

1. Ionescu M., Radu I.-” Didactica modernă”, Ed. Dacia, Cluj – Napoca, 2001;
2. Alois Gherguț,- “Management general și strategic în educație”, Ed. Polirom, Iași, 2007;
3. I.Cerghit – “Sisteme de instruire alternative”, Aramis, Bucuresti, 2002.

METODE INOVATIVE DE ÎNVĂȚARE ÎN ÎNVĂȚĂMÂNTUL PREȘCOLAR

*Iancu Georgeta Alina - Profesor învățământ preșcolar
Școala Gimnazială „Virgil Calotescu” G.P.P. Bascov*

Metodele inovative de învățare sunt modalități moderne de stimulare a învățării și dezvoltării personale încă de la vârstele timpurii, sunt instrumente didactice care favorizează interschimbul de idei, de experiențe, de cunoștințe, asigurând perfecționarea și optimizarea demersului educațional. Metodele utilizate la preșcolari sunt atât cele “clasice”, cât și cele “moderne”; numai abilitatea cadrului didactic poate face ca orice metodă folosită să stârnească interesul copilului preșcolar și să-l determine să învețe în modul cel mai plăcut: prin joc.

Cele mai utilizate metode interactive sunt cele care canalizează energiile creatoare ale preșcolarilor în direcția propusă, le captează atenția, stimulează mecanismele gândirii, ale inteligenței, voinței, motivației și imaginației și îi implică afectiv în ceea ce fac. Procesul de formare interactiv presupune acțiune atât din partea profesorului cât și din partea elevului. Profesorul model pentru a crea cadrul optim de învățare este necesar să țină cont

de anumite criterii în aplicarea metodelor moderne de învățare, cum ar fi: competențele ce urmează a fi dezvoltate la elevi, nivelul intelectual și capacitățile elevilor, resursele materiale accesibile și gradul de complexitate al conținutului. Astfel metodele inovative trebuie adaptate acestor criterii, pentru ca procesul instructiv-educativ să se desfășoare într-un cadru activ-participativ, de stimulare a învățării. Metodele inovative presupun o învățare prin comunicare, prin colaborare, care produce o confruntare de idei, opinii și argumente, creează situații de învățare centrate pe disponibilitatea și dorința de cooperare a copiilor, pe implicarea lor directă și activă, pe influența reciprocă din interiorul microgrupurilor și interacțiunea socială a membrilor unui grup.

În învățământul preșcolar sunt utilizate o multitudine de metode moderne însoțite de tehnici specifice și resurse materiale, dintre care amintim: **Explozia stelară, Lotus, Bula dublă, Predarea/învățarea reciprocă, Ciorchinele, Cubul, Pălăriuțele gânditoare, Piramida și Diamantul, Mozaic, Diagrama Venn.** Voi prezenta cateva dintre ele:

Explozia stelară - steluța mare și 5 steluțe mici

Este o metodă de stimulare a creativității, o modalitate de relaxare a copiilor și se bazează pe formularea de întrebări pentru rezolvarea de noi probleme și noi descoperiri.

Obiective –formularea de întrebări și realizarea de conexiuni între ideile descoperite de copii în grup prin interacțiune și individual pentru rezolvarea unei probleme

Descrierea metodei –copiii așezați în semicerc propun problema de rezolvat. Pe steaua mare se scrie sau desenează ideea centrală. - Pe 5 steluțe se scrie câte o întrebare de tipul CE, CINE, UNDE, DE CE, CÂND, iar 5 copii din grupă extrag câte o întrebare. Fiecare copil din cei 5 își alege 3-4 colegi, organizându-se în cinci grupuri. Grupurile cooperează pentru elaborarea întrebărilor. La expirarea timpului, copiii revin în cerc în jurul steluței mari și spun întrebările elaborate fie individual, fie un reprezentant al grupului. Copiii celorlalte grupuri răspund la întrebări sau formulează întrebări la întrebări.

Se apreciază întrebările copiilor, efortul acestora de a elabora întrebări corect, precum și modul de cooperare, interacțiune.

Lotus- (flori de nufăr mici și o floare de nufăr mare) -este o modalitate interactivă de lucru în grup care oferă posibilitatea stabilirii de relații între noțiuni pe baza unei teme principale din care derivă alte

opt teme, având ca obiective – stimularea inteligențelor multiple și a potențialului creativ în activități individuale și în grupe, teme din domenii diferite.

ETAPE:

1. Construirea schemei/diagramei tehnicii de lucru;
2. Plasarea temei principale în mijlocul schemei grafice;
3. Grupul de copii se gândește la conținuturile/ideile/cunoștințele legate de tema principală,
4. Abordarea celor opt teme principale pentru cadranele libere,
5. Stabilirea în grupuri mici de noi legături/relații/conexiuni,

pentru aceste opt teme și trecerea lor în diagramă,

6. Prezentarea rezultatelor muncii în grup, analiza produselor, aprecierea în mod evaluativ, sublinierea ideilor noi.

Bula dublă-două cercuri mari de culori diferite câte patru cercuri mici de culori diferite, săgeți lungi și scurte Tehnica bula dublă grupează asemănările și deosebirile dintre două obiecte, procese, fenomene, idei, concepte

Bula dublă este prezentată grafic prin două cercuri mari în care se așează imaginea care denumește subiectul

Exemple: Animale-păsări, Copii-părinți, Fructe-legume În cercurile mici așezate între cele două cercuri mari, se desenează sau se așează simbolurile ce reprezintă asemănările dintre cei doi termeni cheie. În cercurile situate în exterior la dreapta și la stânga termenilor cheie se înscriu caracteristicile, particularitățile sau deosebirile.

Predarea/învățarea reciprocă -palette colorate cu întrebări, ecusoane, coronițe

Strategie de învățare prin studiu pe text/imagine sau imagine/text pentru dezvoltarea comunicării copil-copil și experimentarea rolului educatoarei. Se poate aplica atât în jocurile libere cât și în activitatea frontală (povestire, lectura după imagini, memorizare, etc.)

Așadar aplicarea cu regularitate a metodelor inovative, de cooperare, duc în timp la rezultate superioare, relaționări heterogene mai pozitive, motivație intrinsecă mai mare, respect de sine mai crescut și dezvoltă abilități sociale deosebite ale copiilor.

Bibliografie:

1. Bocoș Mușata, Avram Iftinia, Catalano Horațiu, Someșan Eugenia, *Pedagogia învățământului preșcolar. Instrumente didactice*, Presa Universitară Clujeană, Cluj-Napoca, 2009;
2. Breben Silvia, Gongea Elena, Ruiu Georgeta, Fulga Mihaela, "Metode și tehnici interactive de grup" sursa www.scribd.com;
3. Cerghit., I. – *Metode de învățământ*. Ediția a IV-a revizuită și adăugită. Ed. Polirom. București, 2006;
4. www.didactic.ro/.../58127_metode-moderne-de-predare-învățare
5. www.didactic.ro/.../13662_metode-moderne-de-predare-învățare-strategii-didactice-inovative

METODE INOVATIVE – EXEMPLE DE BUNĂ PRACTICĂ

**Enăchescu Ileana Loredana - Profesor educație timpurie
Grădinița cu Program Prelungit „Floare de Colț”, Pitești**

Metodele interactive de grup sunt modalități moderne de stimulare a învățării experiențiale, de exersare a capacităților de analiză, de dezvoltare a creativității copiilor. Specific acestor metode este faptul că ele promovează interacțiunea dintre preșcolari, schimbul de idei, de cunoștințe, asigurând un demers interactiv al actului de predare-învățare. Metodele de învățare activă implică copiii în procesul de învățare în sensul formării lor ca participanți activi la procesul de educare, astfel fiind ajutați să înțeleagă lumea în care trăiesc și să aplice

în diferite situații de învățare ceea ce au învățat. Aceste metode sunt folosite din ce în ce mai mult în practica educațională alături de cele tradiționale ori în combinație cu acestea.

Voi prezenta câteva metode moderne pe care le-am folosit în procesul instructiv educativ în funcție de obiectivele urmărite la fiecare activitate.

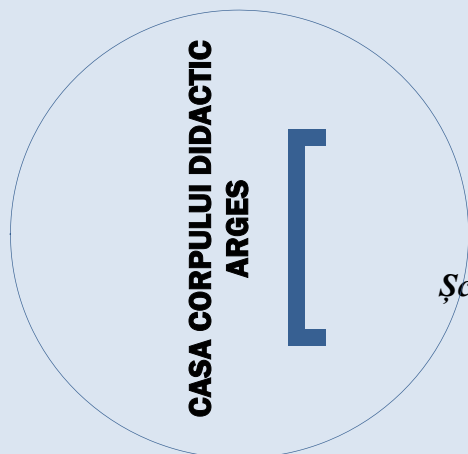
Bula dublă - este o metodă de predare-învățare, ușor de aplicat, care grupează asemănările și deosebirile dintre două obiecte, fenomene, idei, concepte etc.. Ea este reprezentată grafic din două cercuri mari în care se așează câte o imagine care denumește subiectul abordat. De cele două cercuri mari se află relaționate prin linii alte cercuri mici situate între cercurile mari în care se specifică asemănările, iar în cercurile exterioare se specifică caracteristicile fiecărui termen, particularitățile sau deosebirile. **Exemplu.** La activitatea DLC-convorbire „Ce știm despre anotimpuri?” în cercurile mari am așezat imagini reprezentative despre anotimpurile toamna și iarna. Copiii au completat două caracteristici ale anotimpului toamna (cad frunzele, pleacă păsările călătoare), două caracteristici ale anotimpului iarna (ninge, îngheață apa) în cercurile exterioare și două asemănări (anotimp, 3 luni) în cercurile mici din mijloc. O altă activitate la care am folosit metoda Bula dublă a fost o activitate DLC-joc didactic „În curând voi fi școlar,.. În acest joc în cele două cercuri mari am așezat imagini cu preșcolari și școlari, iar copiii au completat cercurile mici din mijloc cu asemănările existente între preșcolari și școlari (sunt copii, se hrănesc și cresc), iar în cercurile exterioare au completat cu caracteristicile acestora (preșcolarii se joacă, merg la grădiniță, școlarii merg la școală, învață).

Schimbă perechea este o altă metodă interactivă pe care am folosit-o în activitățile cu preșcolarii. Această metodă are ca obiectiv stimularea comunicării și rezolvarea de probleme prin lucru în pereche. Metoda „Schimbă perechea,, am folosit-o în activități de observare, activități de convorbire, activități practice, etc. **Exemplu.** La activitatea de observare cu tema „Fructe de toamnă ”, am urmărit ca prin lucru în pereche, copiii să descopere cât mai multe caracteristici ale fructelor care se coc în anotimpul toamna. Am organizat copiii în două cercuri concentrice după ecusoanele pe care le aveau în piept, în interior copiii cu frunze galbene, în exterior copiii cu frunze verzi. La îndemnul educatoarei, copiii au luat din coș un fruct la alegere pe care l-au observat, l-au analizat pentru a spune totul despre el. Perechea a analizat fructul timp de 3-5 minute. La comanda educatoarei „Schimbă perechea” copiii din interior s-au deplasat și au format o nouă pereche. Copiii din cercul exterior au făcut o sinteză a observațiilor anterioare și au continuat analiza cu noua pereche pentru descoperirea caracteristicilor fructului prin câți mai mulți analizatori. Perechile s-au schimbat atunci când s-au epuizat toate ideile copiilor și când fiecare copil a făcut pereche cu toți membrii grupei.

Explozia stelară este o altă metodă pe care am folosit-o în procesul instructiv educativ. Este o metodă de stimulare a creativității și o modalitate de relaxare a copiilor. Ea se bazează pe formularea de întrebări pentru rezolvarea de probleme. Am folosit această metodă cu bune rezultate în activitățile de lecturi după imagini, convorbiri, memorizări, povestiri. Ca material didactic am folosit o stea mare, cinci stele mici de culoare galbenă, cinci săgeți roșii și jetoane. Pe steluța mare am așezat o imagine legată de tema abordată, iar pe cele cinci steluțe mici am scris câte o întrebare de tipul CE ?, CINE ?, UNDE? , DE CE ?, CÂND ?. Prin folosirea acestei metode, am urmărit dezvoltarea potențialului creativ al preșcolarilor, familiarizarea lor cu strategia elaborării de întrebări de tipul prezentat mai sus, exersarea capacității acestora de a alcătui propoziții interogative pe baza conținutului unor imagini și nu în ultimul rând rezolvarea problemelor prin găsirea răspunsurilor la întrebările adresate. Pe lângă metodele interactive prezentate mai sus, cu rezultate bune am mai folosit și alte metode cum sunt: metoda cubului, turul galeriei, ciorchinele, tehnica blazonului, pălăruțele gânditoare, studiu de caz etc..

Bibliografie:

1. Breben Silvia, Goncea Elena, Ruiu Georgeta, Fulga Mihaela – *Metode interactive de grup-ghid metodic*, Editura Arves, 2002;
2. Breben Silvia, Ruiu Georgeta, Gongea Elena – *Activități bazate pe inteligențe multiple*, Editura Reprograph, Craiova, 2005;
3. Gluiga Lucia, Spiro Jodi – *Învățarea activă, Ghid pentru formatori și cadre didactice*, București, 2001.
- 4.

ÎNVĂȚAREA PRIN NATURĂ

*Enoescu Naziana Georgiana - Profesor educație timpurie
Școala Gimnazială Bălilești – Grădinița cu Program Prelungit Bălilești*

Metoda didactică este „o modalitate de acțiune, un instrument cu ajutorul căruia elevii, sub îndrumarea profesorului sau în mod independent, își însușesc și aprofundează cunoștințe, își formează și dezvoltă priceperi și deprinderi intelectuale și practice, aptitudini, atitudini etc.” (M. Ionescu, M. Bocos, 2001, p.122).

În didactica modernă „metoda de învățământ este înțeleasă ca un anumit mod de a proceda care tinde să plaseze elevul într-o situație de învățare, mai mult sau mai puțin dirijată care să se apropie până la identificare cu una de cercetare științifică, de urmărire și descoperire a adevărului și de legare a lui de aspectele practice ale vieții.” (M. Ionescu, V. Chiș, 2001, p.126)

Crearea unui mediu de învățare în aer liber, unde copiii explorează natura și sunt implicați în activități practice, poate sprijini învățarea activă și dezvoltarea abilităților motrice. Vizitele în natură, grădinile școlii sau activitățile în aer liber ajută copiii să învețe despre mediul înconjurător și să aprecieze natura.

Învățarea prin natură, cunoscută și sub denumirea de "educație ecologică" sau "învățare în aer liber", este un proces de învățare care implică utilizarea mediului natural ca spațiu de învățare. Aceasta încurajează elevii să exploreze, să experimenteze și să învețe din interacțiunea directă cu natura, în loc să depindă exclusiv de metode tradiționale de învățare, cum ar fi predarea în sălile de clasă. Învățarea prin natură poate include activități precum plimbări prin pădure, observarea vieții sălbatice, grădinarit sau studierea fenomenelor naturale.

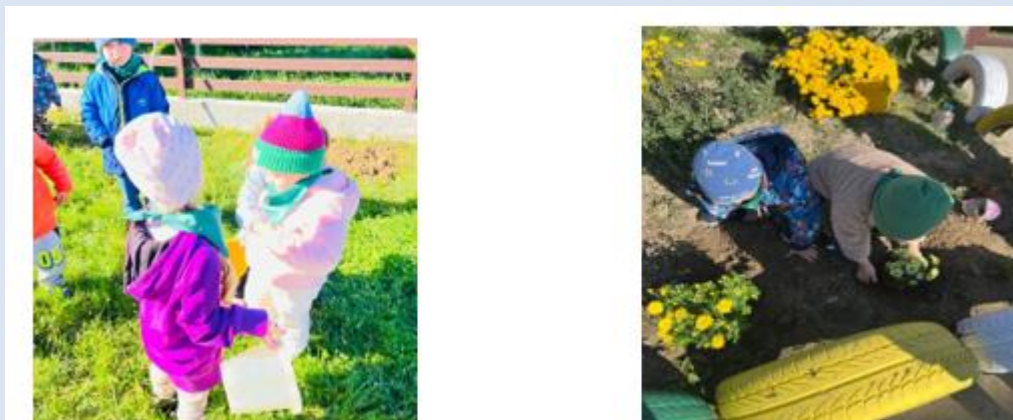
Educația ecologică este un proces prin care indivizii și comunitățile sunt învățați să înțeleagă relațiile dintre oameni și mediu, precum și să dobândească cunoștințele și abilitățile necesare pentru a proteja și conserva natura. Aceasta vizează formarea unei conștiințe ecologice, astfel încât oamenii să fie mai responsabili față de impactul lor asupra mediului și să acționeze pentru a reduce daunele aduse ecosistemelor.

Beneficiile învățării prin natură includ:

1. **Stimularea creativității și a gândirii critice** – Copiii care învață în natură sunt adesea mai buni la rezolvarea problemelor și la abordarea creativă a provocărilor.
2. **Dezvoltarea abilităților fizice** – Activitățile în aer liber ajută la îmbunătățirea coordonării motorii, a echilibrului și a altor abilități fizice.
3. **Creșterea încrederii și a independenței** – Copiii care au oportunitatea de a învăța prin explorare și descoperire tind să devină mai încrezători și mai capabili să ia decizii.
4. **Îmbunătățirea sănătății mintale și fizice** – Contactul cu natura reduce stresul și anxietatea, contribuind la o stare generală de bine.
5. **Sensibilizarea față de mediu** – Învăță despre importanța protejării naturii și despre ecologie, dezvoltând o conștientizare ecologică mai mare.

În general, învățarea prin natură poate fi integrată în diverse discipline școlare, de la științe naturale și matematică, până la arte sau educație fizică, făcând procesul de învățare mai atractiv și mai eficient.

Metodologia este știința care studiază natura, funcțiile și statutul metodelor de învățământ și cuprinde ansamblul metodelor utilizate în procesul de învățământ. Metodele didactice reprezintă „o cale eficientă de organizare și conducere a învățării, un mod comun de a proceda care reunește într-un tot familiar, eforturile profesorului și ale elevilor săi.” (I. Cerghit, 2001, p.63)

Bibliografie

1. Cerghit, Ioan, *Metode de învățământ*, Editura Polirom, Iași, 2006;
2. Cucoș, Constantin, *Pedagogie*, București, Editura Polirom, 2014;
3. *Ghid privind integrarea temelor orizontale în cadrul proiectelor finanțate din Fondurile Europene Structurale și de Investiții 2014- 2020.*

CASA CORPULUI DIDACTIC
ARGEȘ

METODE INOVATIVE ÎN ÎNVĂȚĂMÂNTUL PREȘCOLAR

Floroiu Alexandra-Florentina - Prof. ed. Tâmpurie
G.P.P. "TIC-PITIC", Mioveni

Motto: "Mai mult decât a preda, tehnica didactică înseamnă a învăța pentru sine și a facilita învățarea altora."

În educația preșcolară, metodele de învățare inovative au devenit esențiale pentru stimularea dezvoltării cognitive și sociale a copiilor. Într-o eră în care învățământul evoluează rapid și în fața diversității de stiluri de învățare ale copiilor, este necesar ca educatorii să adopte abordări moderne și interactive pentru a încuraja curiozitatea, creativitatea și gândirea critică. Metodele inovative nu doar că fac procesul educativ mai atractiv, dar ajută și la dezvoltarea abilităților fundamentale care vor susține învățătura pe termen lung.

Metodele inovative de învățare reprezintă abordări moderne și dinamice, menite să stimuleze procesul educativ și dezvoltarea personală a copiilor încă din primele etape ale vieții. Acestea sunt instrumente didactice eficiente, care facilitează schimbul de idei, experiențe și cunoștințe, având rolul de a perfecționa și optimiza demersul educațional. În cadrul învățământului preșcolar, sunt aplicate atât metode tradiționale, cât și tehnici inovatoare, iar succesul acestora depinde, în mare măsură, de abilitatea educatorului de a capta interesul copiilor și de a-i motiva să învețe într-un mod plăcut și interactiv, în special prin joc.

Metodele interactive, în special cele care activează energiile creative ale preșcolarilor, sunt esențiale pentru menținerea atenției acestora. Aceste metode stimulează dezvoltarea gândirii, inteligenței, voinței, motivației și imaginației, având un impact afectiv semnificativ asupra implicării lor în activitățile educaționale.

Procesul de învățare interactivă presupune o colaborare continuă între profesor și elev, fiecare având un rol activ în crearea unui mediu propice învățării.

Pentru ca metodele inovative să fie eficiente, educatorul trebuie să țină cont de mai multe criterii, precum competențele pe care le vizează dezvoltarea acestora, nivelul intelectual și capacitățile fiecărui copil, resursele materiale disponibile și complexitatea conținutului de învățat. În acest sens, metodele inovative trebuie să fie adaptate la contextul specific al grupului de copii, pentru a asigura un proces educativ activ și participativ.

În învățământul preșcolar sunt utilizate o varietate de metode moderne, însoțite de tehnici specifice și resurse materiale inovative. Printre acestea se numără:

1. **Explozia stelară** – o metodă care implică o stea mare și cinci stele mici pentru organizarea activităților educaționale, prin care copiii formulează întrebări pentru a rezolva probleme. Se scrie o idee centrală pe o stea mare, iar pe 5 stelute sunt întrebări (CE, CINE, UNDE, DE CE, CÂND). Copiii formează grupuri pentru a răspunde la întrebări, iar la final, răspund sau formulează întrebări suplimentare. Se apreciază cooperarea și calitatea întrebărilor.

2. **Lotus** – o tehnică bazată pe flori de nufăr mici și o floare mare, care ajută la structurarea lecțiilor și la stimularea imaginației. Se pleacă de la o temă principală, din care derivă 8 teme secundare, iar copiii explorează conexiunile între acestea.

3. **Bula dublă** – folosirea a două cercuri mari de culori diferite, însoțite de patru cercuri mici și săgeți de diverse dimensiuni, pentru a facilita învățarea prin interacțiune. Compară asemănările și diferențele dintre două concepte, folosind două cercuri mari. Asemănările sunt plasate în cercurile mici, iar diferențele în cercurile externe.

4. **Predarea/învățarea reciprocă** – utilizarea de palete colorate cu întrebări, ecusoane și coronițe pentru promovarea învățării reciproce între copii. O metodă prin care copiii învață colaborativ folosind texte sau imagini. Etapele includ: rezumarea textului, formularea de întrebări, clarificarea informațiilor și prezicerea evenimentelor.

5. **Ciorchinele** – cercuri sau ovale de dimensiuni și culori diferite, cu săgeți, pentru a ajuta la organizarea informațiilor și relațiilor dintre concepte. Se scrie un cuvânt sau se desenează un obiect central, iar copiii adaugă idei asociate, conectându-le vizual pentru a explora tema.

6. **Cubul** – un cub sau mai multe cuburi corespunzătoare tematicii predate, alături de plăcuțe cu instrucțiuni de descriere, comparare, analiză, argumentare, asociere și aplicare, împreună cu simboluri pentru copii.

Se formează grupuri de 4-5 copii, fiecare având un rol specific, cum ar fi "rostogolici", "istețul" sau "cronometrul". Copiii lucrează individual sau în grup pentru a rezolva sarcina, iar apoi își prezintă răspunsurile.

7. **Pălăriuțele gânditoare** – pălării colorate (albă, roșie, galbenă, verde, albastră, neagră) pentru a stimula gândirea critică și creativitatea.

Pălăria albastră (liderul, controlează discuțiile și extrage concluzii); Pălăria albă (oferă informații brute și face conexiuni); Pălăria roșie (exprimă emoții și sentimente); Pălăria neagră (critică posibile riscuri și greșeli); Pălăria verde (propune soluții alternative și idei noi); Pălăria galbenă (explorează posibilitățile optimiste și creativitatea).

8. **Piramida și diamantul** – suporturi de lucru din pătrate sau benzi de carton de culori variate, pentru dezvoltarea gândirii organizate.

9. **Mozaicul** – fișe de expert, ecusoane și chestionare ilustrate pentru evaluarea și aprofundarea cunoștințelor. Etape: împărțirea temei, formarea grupurilor, crearea grupurilor de experți, activități și evaluare.

10. **Diagrama Venn** – fișe de lucru și ecusoane pentru a ajuta la vizualizarea și înțelegerea relațiilor dintre diferite seturi de informații. Etapele includ comunicarea sarcinii, activități în pereche sau grup, activitate în grup și activitate frontală.

În concluzie, metodele inovative în învățământul preșcolar joacă un rol esențial în dezvoltarea copiilor, stimulându-le creativitatea, gândirea critică, colaborarea și abilitățile de comunicare. Prin utilizarea acestor

tehnici moderne, educatorii pot crea un mediu de învățare activ, participativ și plin de provocări care să sprijine dezvoltarea armonioasă a preșcolarilor.

BIBLIOGRAFIE

1. Dumitru, A. (2015). *Metode interactive în educația preșcolară*. Editura Didactică și Pedagogică.
2. Munteanu, C., & Popescu, M. (2018). *Inovația în educație. Provocări și oportunități*. Editura Universitară.
3. Hargreaves, A., & Fullan, M. (2012). *The Power of Professional Capital: A New Paradigm for Education*. Routledge.
4. Nicolescu, G. (2016). *Educația preșcolară: între tradiție și inovare*. Editura Universității din București.

CASA CORPULUI DIDACTIC
ARGEȘ

METODE INOVATIVE ȘI DE GRUP APLICATE ÎN ÎNVĂȚĂMÂNTUL PREȘCOLAR

Prof. ed. timpurie: Floroiu Sandra Alice, G.P.P. "TIC-PITIC", Mioveni
Prof. ed. timpurie: Manoloiu Maria Simona, G.P.P. "TIC-PITIC", Mioveni

Motto: „Să nu-i educăm pe copii pentru lumea de azi. Această lume nu va mai exista când ei vor fi mari. Și nimic nu ne permite să știm cum va fi lumea lor. Atunci să-i învățăm să se adapteze.” (Maria Montessori)

Metodele activ-participative pot fi extrem de valoroase și utile chiar și în învățământul preșcolar dacă sunt utilizate ținând cont de conținutul lecției și de particularitățile de vârstă ale preșcolarilor.

În societatea actuală au loc numeroase transformări care „obligă” aproape toate categoriile sociale să țină pasul cu noile schimbări care se produc în întreaga lume. La momentul actual omenirea se situează într-o eră informațională care abundă de informație, în care fiecare dintre noi oamenii trebuie să știm să discernem ceea ce este bun și folositor de ceea ce este nefolositor și rău pentru sine și pentru ceilalți. Și în învățământul românesc ca și în celelalte domenii de activitate au loc numeroase „transformări pornind de la crearea mediului de învățare care poate eficientiza tehnicile de învățare.” (Metode interactive de grup, p.11). În învățământul preșcolar există foarte multe metode și tehnici de învățare variate prin care preșcolarii pot învăța atât conceptele specifice, cât și formarea de priceperi și deprinderi. În grădinița de copii principalul mijloc de stimulare pentru învățare și dezvoltare este jocul. În cadrul jocului cu preșcolarii se pot utiliza din gama variată de metode și tehnici, atât metode tradiționale, cât și metode moderne. Este indicat ca metodele tradiționale să se împletească în mod armonios cu metodele activ-participative în carul unei lecții/activități cu preșcolarii. Utilizând frecvent aceste metode în cadrul activităților de învățare în grădinița de copii, acestea pot dezvolta: creativitatea, limbajul, imaginația, memoria, gândirea critică și multe alte procese psihice ale preșcolarului.

„Metodele moderne implică foarte mult tact din partea dascălilor, deoarece trebuie să-și adapteze stilul didactic în funcție de tipul de copil: timid, pesimist, agresiv, acaparator, nerăbdător pentru fiecare găsim gestul, mimica, întrebarea, sfatul, orientarea, lauda.” (Metode interactive și de grup, p. 15)

Din gama variată de metode moderne, am adaptat și utilizat în activitatea noastră didactică următoarele metode:

Metoda „Cubul”: această metodă presupune explorarea unui subiect din mai multe perspective. Am adaptat și utilizat această metodă la grupa „Mijlocie” în cadrul unei activități de Educare a Limbajului pentru a fixa conținutul poveștii „Ursul păcălit de vulpe”, de I. Creangă, astfel: „Am prezentat preșcolarilor cubul și am explicat modul în care se desfășoară jocul. Cubul va hotărî pentru fiecare grup ce sarcină i se potrivește în funcție de culoarea bulinei și imaginea reprezentată pe fiecare latură. Câte un reprezentant al fiecărui grup va veni pe rând, va arunca cubul, după care va căuta pe latura cubului bulina corespunzătoare grupului. **Grupul 1: „Descrie”:** educatoarea va solicita grupul să descrie o secvență din poveste pe baza imaginilor prezentate”; **Grupul 2: „Compară”:** educatoarea solicită preșcolarii din grup să compare cele două animale după înfățișare”; **Grupul 3: „Analizează”:** Preșcolarii din acest grup au de caracterizat din punct de vedere moral personajele din poveste” **Grupul 4: „Asociază”:** educatoarea solicită preșcolarii din acest grup să precizeze în ce cântece, poezii sau chiar povești au mai întâlnit personajele; **Grupul 5: „Aplică”:** Preșcolarii din acest grup au ca sarcină de lucru să redea un scurt dialog din poveste; **Grupul 6: „Argumentează”:** educatoarea solicită copii din acest grup să precizeze de ce cred/consideră dâșii că s-a comportat în acest mod, vulpea.”

Turul Galeriei: „Este o metodă de învățare prin cooperare ce îi încurajează pe copii să-și exprime opiniile proprii” (Strategii didactice, 2010). Am utilizat această metodă în activitatea noastră didactică la clasă în cadrul Activităților de Educație Artistică-Plastică, dar și a celor de Abilități practice. După ce preșcolarii de la grupa „Mare” au finalizat lucrările plastice sau practice aceștia le-au expus pe mese sau pe panou ca într-o galerie de artă. Preșcolarii s-au urcat în trenulețul imaginar al „Creatorilor” și au pornit în călătorie spre „Galeria de Artă”. Ajunși la galerie, preșcolarii s-au oprit în dreptul lucrărilor expuse de ei pentru a analiza lucrările proprii și ale celorlalți copii. Pe rând fiecare preșcolara avut posibilitatea de a alege o lucrare și de a argumenta alegerea făcută precizând aspectele cele mai importante legate de module de realizare al acestora (acuratețe, realitate, creativitate, etc). Fiecare lucrare a fost apreciată verbal și aplaudată în plen.

Metoda R.A.I: „Are la bază stimularea și dezvoltarea capacității copiilor de a comunica (prin întrebări și prin răspunsuri”. Denumirea metodei provine de la inițialele cuvintelor: „Răspunde-Aruncă-Interoghează”. (Strategii didactice interactive, 2010). Am utilizat această metodă modernă în cadrul Întâlnirii de Dimineață, secțiunea Calendarul Naturii, la grupa Mare, astfel: Preșcolarii au fost așezați pe pernuțe în cerc, jocul a fost deschis de către educatoare prin aruncarea unei mingi către un copil, preșcolarul a prins mingea, însă a primit și o întrebare legată de tema propusă (de ex. Cum este vremea astăzi?/ În ce zi suntem?, etc). Preșcolarul după ce a prins mingea, răspunde la întrebare, după care acesta aruncă mingea unui alt coleg, adresând la rândul său o întrebare. Jocul se continuă cu toți preșcolarii din cerc.

În societatea actuală, are loc un proces dinamic care obligă toate categoriile sociale să țină pasul cu evoluția societății și implicit a educației. Și în învățământ au loc transformări rapide. Educatoarea apelează la o serie întreagă de instrumente pentru a ușura și accelera asimilarea și aplicabilitatea informațiilor, pentru a implica preșcolarii în activități care să le solicite interesul, creativitatea, imaginația și participarea copiilor în scopul însușirii unor cunoștințe care să-i folosească

Bibliografie

1. Breban S, Gongea E, Ruiu G, Fulga M.: „Metode interactive de grup”, Editura Arves, 2020;
2. Crenguța Oprea, Strategii didactice interactive, Editura didactică și pedagogică, București, 2007;
3. Gognea E., Metode interactive de grup, Editura, Arves, 2007;
4. Mândru E., Borbeli L., Filip D., Gall M., Nicolae A., Nemțoc M., Todoruț D., Topliceanu F.: „Strategii didactice interactive”, Editura Didactica Publishing House, București, 2010.

CASA CORPULUI DIDACTIC
ARGEȘ

JOCUL DE ROL – METODĂ CREATIVĂ PENTRU DEZVOLTAREA PERSONALITĂȚII PREȘCOLARILOR

*Grigore Daniela - Profesor educație timpurie
Grădinița cu Program Prelungit „Primii Pași”, Pitești*

Introducere

Jocul de rol este o metodă educațională cu un impact semnificativ asupra dezvoltării personale a copiilor. Prin intermediul acesteia, preșcolarii pot explora diverse situații sociale, își pot exprima emoțiile și pot învăța să comunice mai eficient. Aceste activități stimulează nu doar imaginația și creativitatea, ci și abilitățile cognitive și emoționale necesare pentru a face față provocărilor cotidiene.

Exemple și moduri de aplicare a jocurilor de rol

1. Jocuri de rol bazate pe povești clasice

Educatorii pot folosi povești cunoscute, precum „Scufița Roșie” sau „Cei trei purceluși”, dar cu o abordare inovatoare. Copiii pot schimba rolurile sau crea variante noi ale poveștii.

Exemplu practic: În „Cei trei purceluși”, copiii decid cum pot purcelușii să convingă lupul să devină prietenul lor, în loc să le dărâme casele.

Beneficii:

- Încurajează empatia, deoarece copiii înțeleg perspectivele tuturor personajelor.
- Stimulează creativitatea și capacitatea de a găsi soluții pentru probleme.

2. Jocuri de improvizație

În improvizație, pornind de la povetirile copiilor, ei sunt puși în situații spontane, fără scenariu, și trebuie să creeze povești sau dialoguri pe loc.

Exemple:

- Fiecare copil primește un obiect (o lingură, o eșarfă, o cutie) și trebuie să îl folosească pentru a crea o poveste.
- Se propune o situație, cum ar fi „Ce faci dacă ai pierdut jucăria preferată?”, iar copiii interpretează diferite soluții.

Beneficii:

- Dezvoltă rapiditatea în gândire și adaptabilitatea.
- Crește încrederea în sine, prin exprimarea liberă în fața unui grup.

3. Teatru cu păpuși sau marionete

Această activitate îi ajută pe copiii mai timizi să se exprime prin intermediul unui „personaj” pe care îl controlează.

Exemple:

- Crearea unui mini-spectacol de păpuși în care fiecare copil interpretează un rol.
- Educatorul prezintă o poveste și lasă copiii să-i dea un final.

Beneficii:

- Îmbunătățește exprimarea verbală și limbajul corporal.
- Creează un mediu sigur pentru explorarea emoțiilor.

4. Rezolvarea de conflicte prin jocuri de rol

Copiii pot interpreta situații reale de conflict pentru a învăța cum să le gestioneze.

Exemple:

- Un copil joacă rolul unui prieten care a luat o jucărie fără să ceară voie, iar altul decide cum să reacționeze.
- Crearea unei scenete în care un grup de copii încearcă să împartă corect o resursă limitată (de exemplu, jucării sau spațiu).

Beneficii:

- Îi ajută pe copii să înțeleagă importanța cooperării și a comunicării.
- Dezvoltă abilități de mediere și soluționare a problemelor.

5. Teatrul senzorial și mimica

Această activitate, mai actuală, pune accent pe limbajul nonverbal și pe exprimarea emoțiilor prin gesturi și mimică.

Exemple:

- Copiii sunt provocați să reprezinte prin gesturi o emoție (fericire, tristețe, furie).
- Educatorul le spune o poveste fără cuvinte, iar copiii mimează acțiunile personajelor.

Beneficii:

- Ajută copiii să înțeleagă și să recunoască mai bine emoțiile.
- Îmbunătățește limbajul corporal și încrederea în exprimarea nonverbală.

Impactul jocurilor de rol și al teatrului improvizat asupra dezvoltării personale

1. Dezvoltarea empatiei și înțelegerii sociale

- Prin asumarea diferitelor roluri, copiii învață să privească situațiile din mai multe perspective, dezvoltându-și empatia.
- Înțeleg mai bine nevoile și sentimentele celorlalți, ceea ce contribuie la formarea unor relații mai armonioase.

2. Îmbunătățirea abilităților de comunicare

- Jocurile de rol îi ajută să-și dezvolte vocabularul, exprimarea verbală și capacitatea de a comunica idei complexe.
- Activitățile teatrale le oferă ocazia să învețe să-și adapteze tonul vocii și să-și exprime emoțiile în mod clar.

3. Creșterea creativității și imaginației

- Copiii sunt stimulați să-și creeze propriile povești, să improvizeze situații sau să transforme obiecte obișnuite în elemente ale unei povești.
- Această libertate de exprimare stimulează gândirea creativă și inovativă.

4. Creșterea încrederii în sine

- Expunerea în fața unui grup (colegi sau părinți) îi ajută pe copii să depășească timiditatea și să devină mai siguri pe ei.
- Aplauzele și feedback-ul pozitiv din partea colegilor și educatorilor contribuie la dezvoltarea unei imagini de sine pozitive.

5. Gestionarea emoțiilor

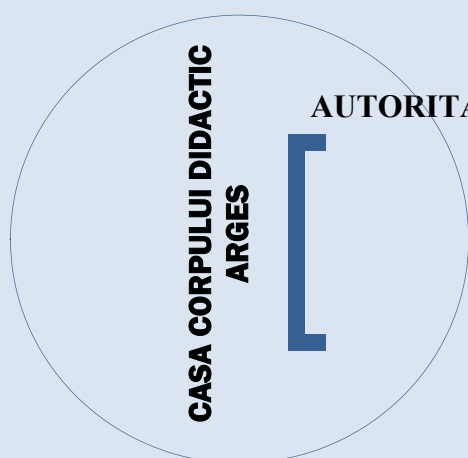
- Prin jocurile de rol, copiii învață să recunoască și să gestioneze emoții precum frustrarea, frica sau tristețea într-un mod sănătos.
- Teatrul improvizat le oferă un mediu sigur pentru a explora aceste emoții și a învăța cum să le exprime corect.

Concluzie

Jocurile de rol și teatrul improvizat sunt metode educaționale extrem de eficiente, care oferă copiilor preșcolari un mediu sigur și creativ pentru a-și dezvolta abilitățile sociale, emoționale și cognitive. Aceste activități nu doar că îi ajută să învețe prin joacă, dar le oferă și instrumentele necesare pentru a se adapta și a interacționa armonios cu cei din jur.

BIBLIOGRAFIE

1. Breben, S.; Gongea, E.; Ruiu, G.; Fulga, M., *Metode interactive de grup, Ghid metodic*, Editura Arves, 2006;
2. Cerghit, I. (2006), *Metode de învățământ*, Editura Polirom.

AUTORITATE ȘI PRIETENIE ÎN RELAȚIA PĂRINTE – COPIL

*Iancu Georgeta Alina - Profesor educație timpurie
Școala Gimnazială Virgil Calotescu,
Grădinița cu Program Prelungit Bascov, Jud. Argeș*

Autoritatea față de copil este o calitate care se câștigă și care poate fi menținută, slăbită, întărită sau chiar pierdută, dar nu impusă; ea decurge din calitatea de părinte, dar nu se realizează în mod automat. Primul impuls, ca adult, atunci când vezi că cei mici „depășesc măsura” este să ridici tonul. Dar oare asta înseamnă cu adevărat a fi autoritar? Este aceasta modalitatea de a construi o relație solidă între tine ca părinte și copilul tău care în timp va deveni adolescent, apoi tânăr și la un moment dat, părinte la rândul său?

Cu siguranță ne amintim cu mult mai multă plăcere de clipele în care mama sau tata ne strâneau la piept și cu răbdare ne explicau că ceea ce am făcut este greșit „pentru că...”, decât clipele în care „ești pedepsit pentru că așa vreau eu”, făcându-te să îți dorești să crești și tu odată mare ca să faci ce vrei. Specialiștii spun că „părinții care au o relație bună cu copiii nu simt nevoia de a fi severi, pentru că nu este necesar să-și impună autoritatea prin forță”. Prea multă severitate în educația celor mici le poate fura încrederea în sine și îi poate transforma în copii inhibați, complexați sau cu tulburări de comportament. Se ajunge la astfel de probleme din nevoia de siguranță afectivă care, în astfel de cazuri, nu este pe deplin satisfăcută.

Dacă sunt criticați des, dacă sunt corecționați mereu și dacă sunt pedepsiți în mod constant chiar și pentru greșeli minore, copiii încep să pună la îndoială afecțiunea părinților și nu au certitudinea că, la nevoie, vor primi din partea acestora simpatie, înțelegere și ajutor. Încet, încet, copiii „ținuți prea din scurt” ajung să perceapă severitatea ca pe o presiune constantă de care nu se pot elibera. Specialiștii spun că, pentru a supraviețui acestui tip de presiune, adesea cei mici ajung să-și elibereze frustrările prin izbucniri necontrolate, prin reacții violente și agresivitate față de colegi. Cel mai des, aceste izbucniri violente sunt, la rândul lor, pedepsite și criticate de părinții severi, ajungându-se astfel la un cerc vicios în care tensiunea devine din ce în ce mai mare, iar actele de violență pe care copiii le săvârșesc se înmulțesc, în ciuda pedepselor. La polul opus copiilor care își eliberează din frustrarea acumulată prin comportament agresiv sunt cei care interiorizează tensiunea, devenind anxioși și triști. Educarea este o funcție specific socială și presupune influențarea continuă a copilului într-o anumită direcție, influențare care se desfășoară mai mult sau mai puțin organizat, conștient sau voit. Astfel, autoritatea

părintească se manifestă prin interzicerea unor acțiuni sau prin impunerea altora. Însă ea acționează asupra puterii de discernământ a copilului, cultivându-i voința, capacitatea de a respecta anumite principii și norme de viață. Copilul își respectă părintele nu pentru că acesta "deține puterile", ci pentru că îl convinge "evidența adevărurilor lui". Cum ar putea un părinte să aibă certitudinea că întredicțiile sau îndemnulurile sale vor fi respectate de copil, mai ales în situația în care acesta se va afla singur în fața cerințelor vieții?

Ce calități ar trebui să întrunească un părinte pentru a se putea bucura de autoritate în fața copiilor? Cum poate obține și păstra autoritatea necesară? Unele cărți de specialitate spun că trebuie "să fii prietenul copilului tău, căci altfel nu vei putea pătrunde adânc în sufletul său, nu vei afla la vreme ce îl frământă, nu vei putea lua la momentul potrivit măsurile corespunzătoare".

Prietenia dintre adult și copil are câteva caracteristici, diferite de cele care sunt proprii prietenilor dintre persoane de vârste apropiate, particularități impuse de însuși scopul relațiilor dintre educator și educat, dintre părinte și copil, de diferența care există între experiența de viață, preocupările și achizițiile morale și intelectuale ale acestora. Atitudinea părintelui (educatorului), ceea ce prezintă el copilului, modul în care argumentează și justifică orice act al său trebuie să fie în concordanță cu stadiul de dezvoltare la care se află copilul, cu particularitățile vârstei și personalității sale. Fiind prieten cu copilul tău, nu există pericolul să îți pierzi autoritatea în fața lui, ci dimpotrivă, ea poate să crească - dacă înțelegi cum trebuie prietenia cu copilul, limitele între care ea se poate manifesta, direcția în care poate evolua.

Încrederea joacă un rol decisiv într-o relație de prietenie. Ca părinte trebuie să reușești încă de la o vârstă foarte fragedă să îți apropii copilul, să îi devii prieten. Pentru aceasta este important ca să petreci mult timp împreună cu el, să nu îl pedepsești pe nedrept, ci să îi explici cu calm greșeala comisă și necesitatea pedepsei care i se cuvine. De asemenea să ai puterea de a recunoaște în fața lui atunci când tu însuși, ca adult, greșești și de a-i arăta că și asupra ta se răsfrâng anumite consecințe. Din păcate, în practică nu întotdeauna prietenia cu copilul rămâne la sensuri care întăresc autoritatea educatorului și care asigură dezvoltarea armonioasă a personalității în formare. Este bine ca părinții să reflecteze asupra relațiilor cu copiii lor. Aproximarea dintre părinte și copil servește operei educative, dar numai dacă prietenia cu copilul este înțeleasă just, în toate implicațiile ei, și astfel manifestată încât să ducă la întărirea autorității educatorului și nu la anularea acesteia. Trebuie așadar, ca adult, să încercăm a găsi un echilibru între răbdare, calm, bunăvoință, înțelegere, bunătate, stimă față de copil, dar și exigență, intoleranță și obiectivitate în aprecierea faptelor și manifestărilor lui. „A fi prieten” cu copilul tău nu presupune să îi permiți să facă orice. Cel mai adesea, autoritatea educatorilor de acasă - părinți, bunici, mătuși - este raportată la modul de a concepe ei înșiși bunătatea, apropierea și cum și-o manifestă. Același lucru se întâmplă și cu părinții care nu știu să îmbine bunătatea cu exigența. Bunătatea părinților poate fi manifestată în diferite moduri. Spre exemplu, când copilul a comis o greșeală și o recunoaște, ba chiar o regretă, părintele îl poate ierta; sau când copilul are nevoie de ajutor, iar părintele, mereu atent la ce se petrece cu el, îi acordă ajutorul fără ezitare și la timp; sau atunci când copilul are nevoie de un sfat, iar părintele își găsește timp să discute cu el, să îl îndrume. Bunătatea poate avea și efecte negative, dacă este înțeleasă greșit, dacă părintele nu știe măsura și limitele între care și-o poate manifesta. De exemplu, unii părinți invocă „imposibilitatea” de a-l refuza pe copil când acesta insistă să fie lăsat la televizor peste o anumită oră sau îngăduie o comportare necivilizată neluând atitudine.

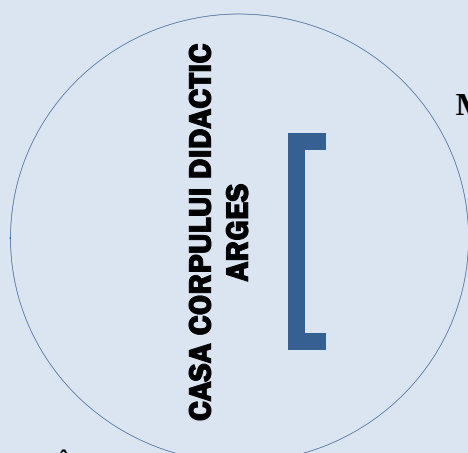
Manifestările izvorâte din bunătate și din dragoste pentru copii trebuie dozate cu grijă în funcție de particularitățile fiecărui copil și de situația concretă în cauză. Din comportarea părinților, copilul trebuie să înțeleagă că bunătatea nu exclude principialitatea, exigența și posibilitatea de a fi tras serios la răspundere pentru faptele sale. Numai așa bunătatea se conjugă cu autoritatea. Este vital așadar, să manifestăm o autoritate echilibrată în relația cu copilul; să găsim acel echilibru necesar între bunătate, încredere, prietenie și exigență care să ducă la formarea unei personalități armonioase.

BIBLIOGRAFIE:

- Borca, I., Ana, Cîrmu, Gh., Ion, 1975, „Autoritate și ... autoritate”, Editura Didactică și Pedagogică, București;**
Rousseau, Jean, Jack, 1973, „Emil sau despre educație”, Editura Didactică și

Pedagogică, București;

Vrăsmaș, Ecaterina, 1999, „Educația copilului preșcolar”, Editura Pro Humanitate, București. XXX, 2009, „Revista Învățământul preșcolar”, nr. 1-2/2009, Ministerul Educației, Cercetării și Inovației.

METODE INTERACTIVE DE GRUP

Ilie Denisa Andreea - prof. educație timpurie
Borțoi Florentina Lavinia - prof. educație timpurie
Grădinița cu Program Prelungit „Tic-Pitic”, Mioveni

În context actual, exigența integrării în interiorul educației formale a unor metode de învățare dintr-un evantai cât mai larg se fundamentează astăzi, din ce în ce mai mult, pe faptul că, trăind într-o lume aflată într-o continuă și uneori brutală transformare, individul trebuie să fie pregătit pentru schimbare, trebuie să anticipeze viitorul, trebuie să fie gata să facă față imprevizibilului.

Pentru a forma elevul actual, pentru a-l construi în vederea unei integrări optime în societate, cadrul didactic trebuie să urmărească dezvoltarea abilităților acestuia de a realiza conexiuni între idei, de a rezolva probleme și de a lucra în colaborare cu ceilalți.

Din punct de vedere etimologic, termenul „metodă” provine din grecescul „*methodos*”

(*odos* = „drum”, „cale”, *metha* = „spre, către”), semnificând calea spre atingerea unui obiectiv bine determinat, ce urmărește cunoașterea realității și preschimbarea acesteia pe temeiul cunoașterii.

În ceea ce privește metodele și tehnicile interactive, acestea pot fi clasificate, după funcția didactică principală, astfel (Oprea, 2003):

- a) metode de predare-învățare (spre exemplu metoda, metoda Mozaicului, TGT, metoda piramidei etc.)
- b) metode de fixare și sistematizare a cunoștințelor și de verificare (harta conceptuală, tehnica fishbonig, tehnica lotus, metoda RAI etc.)
- c) metode de rezolvare de probleme prin stimularea creativității (brainstorming, explozia stelară, metoda pălăriilor gânditoare, controversa creativă, tehnica acvariului, metoda Frisco, metoda schimbă perechea, etc.)
- d) metode de cercetare în grup (experimentul pe echipe, portofoliu de grup etc.)

Tehnica cubului

Utilizarea acestei tehnici constă în facilitarea înțelegerii unei problematice, noțiuni, idei, etc. prin apelul la operațiile de gândire implicate în procesul de asimilare a unui conținut. Tehnica presupune construirea unui cub pe ale cărui fațete se vor nota următoarele acțiuni: „Descrie!”, „Compară!”, „Asociază!”, „Analizează!”, „Aplică!”, „Argumentează pro și contra!”! participanții vor trebui să arunce cubul, asemeni unui zar, și să realizeze acțiunea corespunzătoare. Acțiunea poate porni fie de la lecturarea unui text, fie de propunerea unei tematici din partea cadrului didactic. În ambele situații, scopul principal al activității este de a investiga în profunzime problematica în discuție.

PASUL NR. 1

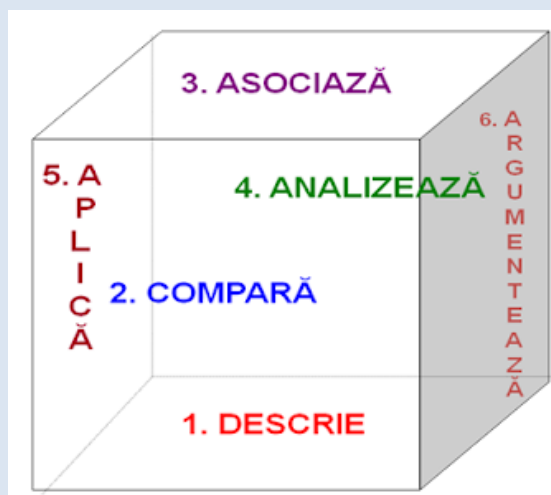
1. Se propune textul literar ce urmează a fi consolidat:
„CENUȘĂREASA”

2. Se anunță și se explică metoda de lucru;
3. Se stabilesc cele șase grupe;
4. Se precizează subiectul de lucru al al fiecăreigrupe.

PASUL NR. 2

- a. Fiecare grup examinează toate particularitățile unui aspect surprins pe una dintre fețelecubului ;
- b. Realizați descrierea din puncte diferite de vedere: Spune-ți ce știi despre personajul „Cenușăreasa”!
- c. Comparați personajul „Cenușăreasa” cu surorile vitrege din povestea cu același nume!
- d. Asociați personajul „Cenușăreasa” cu alte personaje din povești cunoscute!
- e. Analizați: Care sunt personajele pozitive și negative din poveste?
- f. Aplicați: Cum putem aplica învățămintele din poveste?
- g. Argumentați pro sau contra. Care este părerea voastră despre felul în care se poartă mama și surorile vitrege cu Cenușăreasa?

PASUL NR. 3

PASUL NR. 4

După rezolvarea sarcinii de lucru, elevii vor folosi noțiunile înscrise pentru a demonstra sistematizarea cunoștințelor. Prin brainstorming, participanții identifică idei inovatoare pe care le includ într-o fișă a grupei. Prin acest exercițiu se încurajează participarea fiecărui copil și a lucrului în echipe.

Forma finală a conținuturilor realizate de fiecare grupă este împărtășită întregii clase (6 minute – câte un minut pentru fiecare față a cubului).

Lucrarea în forma finală poate fi desfășurată pe tablă.

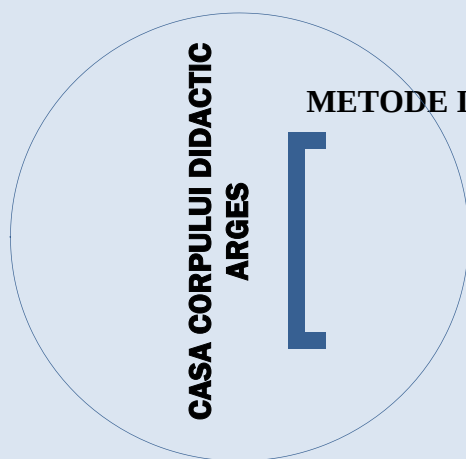
ORGANIZARE:

- Copiii vor fi grupați în șase echipe (câte una pentru fiecare față a cubului) la mesele de lucru;
- Educatoarea pune la dispoziția copiilor imagini cu textul literar în discuție;
- Participarea la completarea fișei comune va fi dirijată de educatoare, care trebuie să încurajeze participarea tuturor copiilor din grupurile constituite;
- La finalul exercițiului se va comenta și se va completa întreaga structură cu explicațiile de rigoare.

Lucrul individual, în echipe sau participarea întregii grupe la realizarea cerințelor “cubului” este o provocare și determină o întrecere în a demonstra asimilarea corectă și completă a cunoștințelor.

Bibliografie

1. Ion Ovidiu Pânișoară și Marin Manolescu, *Strategii didactice interactive*, Ed. Didactică și Pedagogică, 2009;
2. M. Zlate, T. Crețu, *Psihologie școlară*, Universitatea din București.

METODE INOVATIVE DE PREDARE-ÎNVĂȚARE-EVALUARE

**Ilinca Adriana Florica, Profesor educație timpurie
Grădinița cu Program Prelungit „Fantezia”, Costești**

Modalitățile moderne de stimulare a învățării și dezvoltării personale încă de la vârstele timpurii sunt reprezentate de metodele inovative de învățare. De asemenea metodele inovative sunt instrumente didactice care favorizează interschimbul de idei, de experiențe, de cunoștințe, asigurând perfecționarea și optimizarea demersului educațional. În educația timpurie metodele utilizate sunt atât cele “tradiționale”, cât și cele “moderne” iar abilitatea cadrului didactic poate face ca orice metodă folosită să stârnească interesul copilului preșcolar și să-l determine să învețe în modul cel mai plăcut: prin joc.

Drumul lung al învățării parcurs de elev este necesar a fi susținut prin metode pe care cadrul didactic trebuie să le aleagă cu tact și inspirație, transferând accentul *„nu atât pe însușirea de cunoștințe, cât mai ales pe învățarea de metode și tehnici de învățare și muncă intelectuală, de identificare, de regăsire și de utilizare a informațiilor, de analiză, sinteză și de prelucrare a acestora, în sfârșit pe învățarea de metode și de tehnici de creativitate, de dezvoltare a informației și de creare de noi semnificații”*.

Metodele activ-participative pun accentul pe învățarea prin cooperare, încurajând comportamentul activ, preșcolarul/elevul fiind capabil de a emite opinii, aprecieri asupra fenomenelor studiate.

Abordarea modernă a învățământului nu presupune renunțarea la metodele tradiționale, ci adaptarea acestora la particularitățile elevilor și îmbinarea cu strategiile inovative.

Așa cum sublinia Cerghit, „creația presupune reînnoire și îmbunătățire a condițiilor de muncă în instituție”.

Vorbind despre necesitatea inovării în domeniul metodologiei didactice, Ion Cerghit afirma: „Pedagogia modernă nu caută să impună nici un fel de rețetar rigid.....creația în materie de metodologie, înseamnă o neconținută căutare, reînnoire și îmbunătățire a condițiilor de muncă în instituțiile școlare”.

Printr-o serie de metode interactive (metoda Ciorchinului; metoda Mozaic; metoda Cubul; metoda Pălăriilor gânditoare, Explozia stelară, Lotus, Bula dublă. Piramida și diamantul, Diagrama Venn, etc.)este educată gândirea centrată pe analiza și evaluarea unor soluții posibile într-o situație dată, pe baza argumentelor, gândirea critică.

În ceea ce privește predarea și evaluarea, profesorul este cel care trebuie să aibă o concepție inovativă, trebuie să coopereze cu elevii, să fie el însuși și să fie un model de educație pentru asigurarea unui învățământ de calitate.

De asemenea, foarte important este ca în cadrul obiectului de studiu, conținuturile să fie bine organizate (clare, logice), pentru a putea fi utilizată cu succes învățarea prin cooperare, stimularea gândirii critice prin metodele interactive aplicate, în scopul unei învățări eficiente.

Procesul de formare interactiv presupune acțiune atât din partea cadrului didactic cât și din partea preșcolarului/elevului. Pentru crearea unui cadru optim de învățare, în aplicarea metodelor moderne, este necesar să se țină cont de anumite criterii. Metodele inovative trebuie adaptate acestor criterii, precum: competențele ce urmează a fi dezvoltate, nivelul intelectual și capacitățile copiilor, resursele materiale accesibile și gradul de complexitate al conținutului, pentru ca procesul instructiv-educativ să stimuleze învățarea și să se desfășoare într-un cadru activ-participativ.

Bibliografie:

1. Cerghit, Ioan, (1997), *Metode de învățământ, ediția a III-a*, Editura Didactică și Pedagogică, R.A., București;
2. Mureșan, Pavel, (1990), *Învățarea rapidă și eficientă*, Editura Ceres, București;
3. Păcurari, Otilia, (coord.), (2003), *Strategii didactice inovative*, Editura Sigma, București

Metodele inovative de învățare sunt modalități moderne de stimulare a învățării și dezvoltării personale încă de la vârstele timpurii, sunt instrumente didactice care favorizează interschimbul de idei, de experiențe, de cunoștințe, asigurând perfecționarea și optimizarea demersului educațional.

Metodele interactive determină solicitarea mecanismelor gândirii, ale inteligenței, ale imaginației și creativității. Ele sunt totodată mijloace prin care se formează și se dezvoltă priceperile, deprinderile și capacitățile copiilor, de a folosi roadele cunoașterii transformând exteriorul în facilități interioare, formându-și caracterul și dezvoltându-și personalitatea.

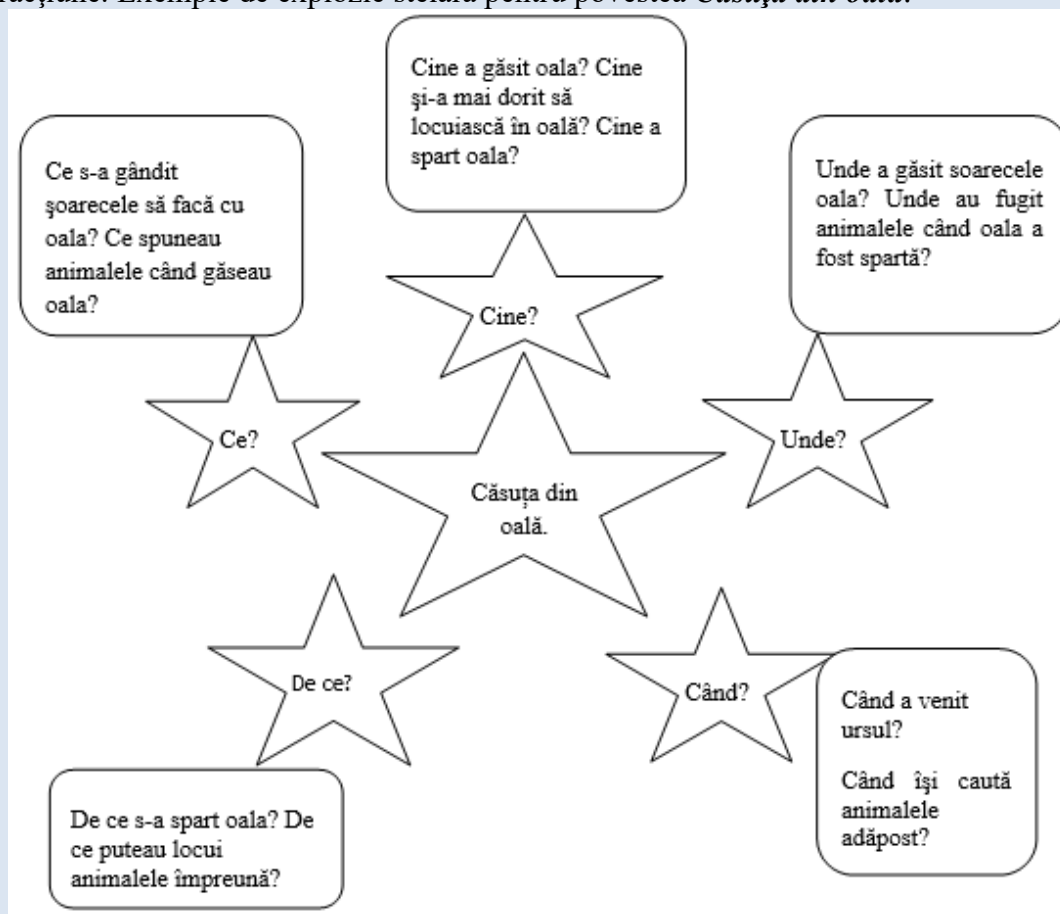
În continuare, vom prezenta câteva metode interactive pe care le putem utiliza la preșcolari.

1. Cubul este o strategie de predare-învățare care urmărește un algoritm ce vizează descrierea, comparația, asocierea, analizarea, aplicarea, argumentarea atunci când se dorește explorarea unui subiect nou sau unul cunoscut pentru a fi îmbogățit cu noi cunoștințe sau a unei situații privite din mai multe perspective. Se confecționează un cub de mărime medie, pe fiecare față este scrisă sau desenată o cerință cu referire, de exemplu, la povestea Pungața cu doi bani de Ion Creangă pe care copiii o rezolvă ca urmare a rostogolirii cubului:

- DESCRIE cocoșul;
- COMPARĂ comportamentul moșului cu al babei;
- ASOCIAZĂ cocoșul cu un cuvânt sugestiv;
- ANALIZEAZĂ peripețiile cocoșului;
- APLICĂ – interpretează rolul cocoșului;
- ARGUMENTEAZĂ afirmația Caută dreptatea!

2. Explozia stelară este o metodă de stimulare a creativității, o modalitate de relaxare a copiilor și se bazează pe formularea de întrebări pentru rezolvarea de probleme și noi descoperiri. Pe o stea mare este scris sau desenat o idee centrală. Pe cinci stelute se scrie câte o întrebare de tipul: CE? CINE? UNDE? DE CE? CÂND? pe baza cărora grupurile de copii formulează idei referitoare la tema centrală iar celelalte grupuri

răspund. Se apreciază întrebările copiilor, efortul acestora de a elabora întrebări corecte precum și modul de cooperare și interacțiune. Exemple de explozie stelară pentru povestea *Căsuța din oală*.

Bibliografie:

1. Breban, Silvia(coord) „Metode interactive de grup”, Editura Arves, Craiova, 2000;
2. Mîndru, Elena; Nicolae, Areta; Borbeli, Lucica „Strategii didactice interactive”, Editura Didactica Publishing House, București, 2010.

CASA CORPULUI DIDACTIC
ARGEȘ

METODE INTERACTIVE ÎN ÎNVĂȚĂMÂNTUL PREȘCOLAR

*Ionescu Crina - Profesor educație timpurie
Grădinița cu Program Prelungit „Rază de Soare”, Pitești*

Metodele inovative de învățare sunt modalități moderne de stimulare a învățării și dezvoltării personale încă de la vârstele timpurii, sunt instrumente didactice care favorizează interschimbul de idei, de experiențe, de cunoștințe, asigurând perfecționarea și optimizarea demersului educațional. Metodele utilizate la preșcolari sunt atât cele “clasice”, cât și cele “moderne”; numai abilitatea cadrului didactic poate face ca orice metodă folosită să stârnească interesul copilului preșcolar și să-l determine să învețe în modul cel mai plăcut: prin joc.

În învățământul preșcolar sunt utilizate o multitudine de metode moderne însoțite de tehnici specifice și resurse materiale, dintre care amintesc:

Explozia stelară - steluța mare și 5 steluțe mici

Explozia stelară este o metodă de stimulare a creativității, o modalitate de relaxare a copiilor și se bazează pe formularea de întrebări pentru rezolvarea de noi probleme și noi descoperiri. Obiective –formularea de întrebări și realizarea de conexiuni între ideile descoperite de copii în grup prin interacțiune și individual pentru rezolvarea unei probleme

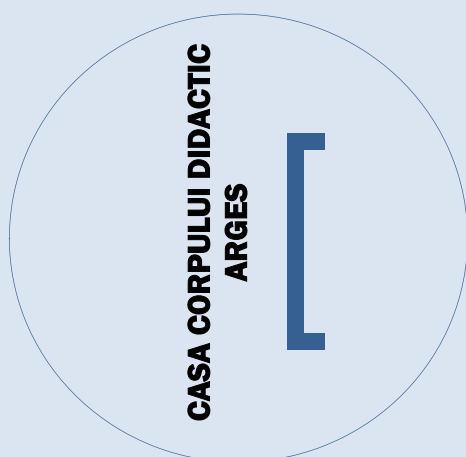
Descrierea metodei –copiii așezați în semicerc propun problema de rezolvat. Pe steaua mare se scrie sau desenează ideea centrală. - Pe 5 steluțe se scrie câte o întrebare de tipul CE, CINE, UNDE, DE CE, CÂND, iar 5 copii din grupă extrag câte o întrebare. Fiecare copil din cei 5 își alege 3-4 colegi, organizându-se în cinci grupuri. Grupurile cooperează pentru elaborarea întrebărilor. La expirarea timpului, copiii revin în cerc în jurul steluței mari și spun întrebările elaborate fie individual, fie un reprezentant al grupului. Copiii celorlalte grupuri răspund la întrebări sau formulează întrebări la întrebări. - Se apreciază întrebările copiilor, efortul acestora de a elabora întrebări corect, precum și modul de cooperare, interacțiune.

Bula dublă-două cercuri mari de culori diferite câte patru cercuri mici de culori diferite, săgeți lungi și scurte. Tehnica bula dublă grupează asemănările și deosebirile dintre două obiecte, procese, fenomene, idei, concepte. Bula dublă este prezentată grafic prin două cercuri mari în care se așează imaginea care denumește subiectul Exemple: Animale-păsări, Copii-părinți, Fructe-legume. În cercurile mici așezate între cele două cercuri mari, se desenează sau se așează simbolurile ce reprezintă asemănările dintre cei doi termeni cheie. În cercurile situate în exterior la dreapta și la stânga termenilor cheie se înscriu caracteristicile, particularitățile sau deosebirile.

Așadar aplicarea cu regularitate a metodelor inovative, de cooperare, duc în timp la rezultate superioare, relaționări heterogene mai pozitive, motivație intrinsecă mai mare, respect de sine mai crescut și dezvoltă abilități sociale deosebite, solicitate de piața muncii.

Bibliografie:

1. Bocoș Mușata, Avram Iftinia, Catalano Horațiu, Someșan Eugenia, "Pedagogia învățământului preșcolar. Instrumente didactice", Presa Universitară Clujeană, Cluj-Napoca, 2009
2. Breben Silvia, Gongea Elena, Ruiu Georgeta, Fulga Mihaela
3. „Metode și tehnici interactive de grup” , sursa www.scribd.com.

ACTIVITĂȚI STEAM ÎN EDUCAȚIA TIMPURIE

Ionescu Denisa - Profesor educație timpurie
Teodorescu Mirela - Profesor educație timpurie
Grădinița cu Program Prelungit „Albă ca Zăpada”, PITEȘTI

Educația timpurie joacă un rol esențial în formarea abilităților de bază ale copiilor și în dezvoltarea lor. Integrarea activităților STEAM (Știință, Tehnologie, Inginerie, Artă și Matematică) în programele de grădiniță poate stimula curiozitatea naturală a copiilor și poate încuraja gândirea critică și creativă. Aceste activități își propun să învețe copiii să facă o conexiune între ceea ce învață la materiile școlare și lumea înconjurătoare. De exemplu, pot înțelege cum se construiește o casă, cum funcționează un motor sau chiar cum se face un robot, totul într-un mod activ și distractiv.

Educația STEAM este un concept despre care, la noi în țară a început să se vorbească destul de recent, dar despre care se crede că va deveni un punct cheie în pregătirea tinerelor generații pentru viitor. Conceptul depășește educația formală din unitățile de învățământ și ajunge pe un tărâm al creativității și imaginației,

mergând până la prima formă de învățare din viața copiilor: joaca. De aceea există jucării menite să stârnească tocmai curiozitatea științifică, tehnologică, inginerescă și matematică din primii ani de formare.

Proiectele STEAM pot fi începute chiar de la vârsta de doi ani, atunci când creierul copilului este absorbant ca un burete. În primii 5 ani toate informațiile sunt asimilate într-un ritm alert, cu ușurință, acest lucru pierzându-se odată cu înaintarea în vârstă. Piese de Lego sunt o sursă de creativitate pentru copii. Se pot crea machete diverse: cladiri, căsuța piticilor, orașul viitorului mașini diverse, avioane, animale, vapoare, eoliene, roboți, etc.

Expunerea copiilor la experimente încă de când sunt mici formează noi legături neuronale în creierul lor, astfel încât ei vor găsi soluții mai bune și vor avea o atitudine mai deschisă către experiențele de acest fel.

Exemple de activități STEAM care pot fi realizate în grădiniță:

1. *Ce se întâmplă cu semințele?*

Umplem două ghivece cu pământ. Vom planta câteva semințe în fiecare. Udăm doar un ghiveci. Vom pune ambele ghivece într-un loc luminos.

Ce se va întâmpla?

Copiii vor înțelege astfel că plantele și semințele au nevoie de lumină și apă pentru a crește. Semințele pe care le-am udat vor încolți după câteva zile, iar celelalte, nu.

2. *Garoafe colorate*

Umplem patru borcane cu apă, până la jumătate. Adăugăm 20 de picături de colorant alimentar (culori diferite) în fiecare borcan. Punem câte o garoafă albă în fiecare borcan.

Ce se va întâmpla?

O plantă atrage apa în tulpina sa. Garoafa aspiră apa colorată până în vârf. Astfel, floarea va căpăta culoarea apei din borcanul în care a fost pusă.

3. *Zăpadă falsă*

Un alt experiment este fabricarea de zăpadă artificială. Avem nevoie de două ingrediente : aproximativ 500g de bicarbonat de sodiu alimentar și spumă de ras. Se toarnă bicarbonatul de sodiu într-un castron. Apoi turnăm 3/4 din tubul cu spumă de ras și amestecăm bine cu o lingură sau cu mâinile.

Ce se va întâmpla? Acum aveți un mini Crăciun la voi în clasă!

4. *Curățarea unei monede*

Acesta este un experiment care explică copiilor efectele oxidării asupra obiectelor metalice. Pentru a-l realiza avem nevoie de: o monedă, un pahar transparent, săpun și apă, suc de lămâie, șervețele de șters.

Vom ruga un copil să spele o monedă cu săpun și apă și să o șteargă la final. Acesta va observa că moneda rămâne murdară. Apoi, lăsați-l să scufunde aceeași monedă în suc de lămâie timp de aproximativ 5 minute înainte de a o șterge bine pentru a observa că de data aceasta moneda strălucește datorită acidității sucului de lămâie care a îndepărtat stratul de oxidare.

5. *Pescuitul de gheață*

Pentru acest experiment vom avea nevoie de: un bol cu apă, niște cuburi de gheață, sare și sfoară.

Experimentul: pune un cub de gheață în vasul cu apă. Pune sfoara pe jumătate în apă, cu un capăt pe cub și celălalt afară. Toarnă puțină sare pe cubul de gheață și așteaptă 5-10 minute. Apoi apucă celălalt capăt al firului și scoate cubul afară.

Ce se va întâmpla?

Când sarea atinge cubul, îl încălzește puțin. În 5-10 minute sarea se dizolvă în apă, îmbinând gheața și sfoara.

Bibliografie

1. Kelly Doudna – Carte simplă pentru copii – Știință : experimente uimitoare fără laborator, Editura Prestige, București, ISBN 978-606-9609-77-4, 2022,
2. www.scientix.eu/resource

CASA CORPULUI DIDACTIC ARGEȘ SOFTUL EDUCAȚIONAL ÎN INSTRUIREA COPILOR CU C.E.S.

*Juliana Ruja, Profesor educație timpurie
Grădinița Specială "Sfânta Elena" Pitești*

În învățământul cu cerințe educative speciale, utilizarea calculatorului și a softului educațional se face în funcție de posibilitățile de învățare a fiecărui copil, de interesul pe care acesta îl are pentru munca la calculator și nu în ultimul rând, se ține cont de vârsta pe care o are copilul cu C.E.S.

În ultimul timp utilizarea calculatorului a devenit tot mai frecventă în cadrul activităților de instruire în școli.

Astfel aproape toate studiile arată avantajele utilizării calculatorului, în raport cu altă metodă, atitudinea copilului față de calculator fiind una pozitivă cu atât mai mult cu cât ajută la reducerea timpului de studiu.

În ultimii ani, studiile făcute au scos la iveală faptul că numărul copiilor de vârstă preșcolară care prezintă probleme comportamentale, ori emoționale a crescut. De asemenea există mai mulți copii cu tulburări de limbaj, de atenție sau hiperactivi cu care trebuie lucrat în mod special. Limbajul reprezintă un element important al adaptării copilului la cerințele grupului, acesta permițând copilului să-și exprime părerile, gândurile, să coopereze cu cei din jur.

Atât preșcolarii, cât și elevii trebuie să facă față unor informații diverse și uneori abundente, ceea ce poate conduce la o atitudine de refuz din partea acestora de a participa la activități, sau mai mult din cauza supraîncărcării transmiterii cunoștințelor, să apară înțelegeri greșite, confuzii sau chiar epuizare fizică și motivațională.

Formarea competențelor copilului prevăzute în programa școlară, nu depinde doar de metodele tradiționale de predare, ci și de folosirea eficientă a instruirii asistate de calculator.

Softurile educaționale se pot folosi cu succes în activitățile corectiv-recuperatorii desfășurate cu copiii, acestea au contribuit la stimularea generală a cunoașterii și a comunicării, la dezvoltarea abilităților ludice în context interactiv precum și la optimizarea stărilor afectiv-motivaționale ale copiilor cu CES.

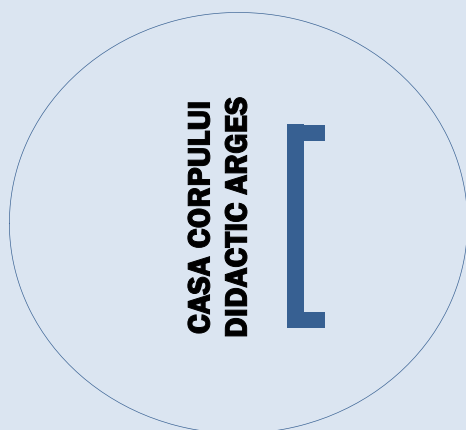
Din experiența didactică, am observat că, utilizând soft-urile educaționale ca măsură de recompensă a implicării active a copiilor în sarcina dată pe parcursul unui interval de timp, aceștia pot fi mai ușor dirijați spre comportamente dezirabile, decât dacă aș fi cerut același lucru prin metode tradiționale. Bineînțeles că am ținut cont și de faptul că utilizarea excesivă a calculatorului poate crea o oarecare dependență, motiv pentru care folosirea softului educațional s-a făcut sub supraveghere strictă din partea mea și doar pe anumite segmente ale activităților desfășurate cu copiii.

În concluzie, folosirea softului educațional în activitățile cu copiii nu trebuie să fie considerat un moft ci mai degrabă o modalitate atractivă de predare, modernă și în conformitate cu „societatea informațională” în care trăim.

BIBLIOGRAFIE:

- <http://www.scribube.com/gradinita/SOFTUL-EDUCATIONAL-METODA-MODE23315.php>;
- Domilescu G.&Co., *Profesorul facilitator sau cum să fii cu adevărat un profesor mai bun pentru elevii tăi*, Eikon, Timișoara, 2012;

Revista Învățământul preșcolar nr. 3-4/2008, C.N.I. „Coresi” S.A., București, 2008.

ÎNVĂȚAREA EXPERIENȚIALĂ ÎN GRĂDINIȚĂ

**Manoloaia Simona-Ionela - Profesor educație timpurie
Școala Gimnazială Bălilești-G.P.P. Bălilești, Bălilești**

Motto: „A învăța pe copil ... nu înseamnă să-i dăm adevărul nostru, ci să-i dezvoltăm propria-i gândire, aducând-o până la gândirea noastră, cu alte cuvinte, nu să-i impunem lumea noastră, creată de gândirea noastră, ci să-l ajutăm să înțeleagă cu gândirea lui lumea sensibilă, nemijlocit evidentă.” (G.N.Volkov)

Activitatea instructiv-educativă se desfășoară în baza unor finalități. Ea este pusă în practică prin intermediul unui sistem de metode și procedee, apelează la o serie de mijloace tehnice de realizare, iar rezultatele sunt verificate și evaluate prin strategii specifice. Curriculum-ul preșcolar integrează toate aceste componente, dintre care o poziție centrală revine metodelor care fac posibilă atingerea finalităților educaționale.

Metodele de învățare constituie instrumente de prim rang în mâna educatorului, este calea eficientă de organizare și conducere a învățării, un mod comun de a proceda care reunește într-un tot familiar eforturile cadrului didactic și ale copiilor.

În grădiniță un accent deosebit se pune pe folosirea învățării active și pe cooperare, acestea concurând la obținerea unor performanțe notabile. Atunci când se folosesc metodele de învățare activă toți copiii asimilează la un nivel mai profund, rețin ideile mai mult timp, sunt motivați și le place școala, și pot corela ceva ce au învățat cu viața reală și în rezolvarea de probleme.

În timpul anilor preșcolarității, copiii își construiesc bazele cognitive și își dezvoltă abilitățile mentale într-o varietate de domenii, iar experiențele și interacțiunile lor în această perioadă sunt esențiale pentru dezvoltarea lor cognitivă, socială și emoțională.

Învățarea experiențială în activitățile din grădiniță reprezintă o metodă eficientă de predare și învățare, care implică experiențe practice și concrete pentru a-i ajuta pe copii să-și dezvolte cunoștințele, abilitățile și înțelegerea. Această abordare pune accentul pe explorare, descoperire și interacțiune directă cu mediul înconjurător.

Caracteristicile de bază ale învățării experiențiale includ:

- copiii activi în procesul lor de învățare;
- recunoașterea învățării anterioare ca și element de bază pentru învățarea actuală;
- interacțiunea cu ceilalți copii care conduce la o înțelegere mai profundă și transmiterea înțelesului conceptelor și se concentrează pe sarcini din „lumea reală”, numite „activități autentice”.

Metoda descoperirii acționează prin procedee ca: vezi, cercetează, înțelege.

În grădiniță sunt fundamentale trei tipuri de activități: jocul, explorarea și experimentarea. În funcție de relația care se stabilește între achizițiile anterioare și cele la care se dorește a ajunge.

Iată câteva exemple de cum poate fi implementată învățarea experiențială în activitățile din grădiniță:

-Excursii și vizite la locuri de interes: Organizarea de excursii și vizite la muzee, grădini zoologice, ferme sau parcuri naturale oferă copiilor oportunități de explorare și învățare într-un mediu real. Aceste experiențe îi ajută să-și dezvolte cunoștințele despre lumea înconjurătoare și să-și îmbunătățească abilitățile de observare și de investigare.

-Activități practice în aer liber: Desfășurarea activităților practice în aer liber, cum ar fi grădinăritul, explorarea naturii sau construirea de forturi din materiale naturale, oferă copiilor oportunități de a interacționa direct cu mediul înconjurător și de a învăța despre procesele naturale și ecologice.

-Experimente științifice și activități practice: Desfășurarea de experimente științifice și activități practice în domenii precum fizica, chimia sau biologia îi ajută pe copii să-și dezvolte abilitățile de investigare, observație și experimentare. Aceste experiențe îi încurajează să-și pună întrebări, să testeze ipoteze și să descopere legile naturii într-un mod practic și interactiv. De exemplu: creșterea unui ghiveci cu plante, experimentul cu pluta și apă (preșcolarii pot să testeze ce obiecte plutitoare și care se scufundă într-un vas cu apă. Aceștia pot experimenta cu diferite materiale, cum ar fi hârtia, plasticul sau lemnul, și pot observa cum forma și densitatea obiectelor influențează dacă acestea plutesc sau se scufundă), fizica culorilor, experimentul cu magnetismul, explorarea formelor și texturilor, experimentul cu spuma de săpun, observarea ciclului apei, etc.

-Jocuri de rol și dramatizări: Jocurile de rol și dramatizările oferă preșcolarilor oportunități de a-și imagina și explora diferite roluri și scenarii, de a-și dezvolta abilitățile sociale și de comunicare și de a-și exprima creativitatea într-un mod interactiv și distractiv. De exemplu: Jocul de-a bucătăria sau restaurantul, dramatizarea poveștilor preferate, Jocul de-a medicul sau asistenta medicală, Jocul de-a magazinul sau supermarketul, Jocul de-a familia, Jocul de-a exploratorii sau aventurierii, Colțul căsuței.

-Ateliere de creație și artă: Desfășurarea de ateliere de creație și artă în care preșcolarii pot experimenta cu diferite materiale și tehnici artistice îi ajută să-și dezvolte creativitatea, imaginația și abilitățile de exprimare și de comunicare. De exemplu: pictură cu degetele, colaj cu materiale naturale, modelare cu plastilină, pictură cu apă, crearea de colaje abstracte, desen pe geam, pictură cu bureți și șabloane.

-Proiecte de construcție și design: Proiectele de construcție și design, cum ar fi construirea de structuri din blocuri, crearea de machete sau proiectarea de lucrări de artă, îi ajută pe copii să-și dezvolte abilitățile de planificare, colaborare și rezolvare a problemelor. Aceste activități îi încurajează să-și exploreze ideile și să-și pună în aplicare creativitatea într-un mod practic și tangibil.

-Colaborare și joc în echipă: Organizarea de activități și jocuri în echipă îi ajută pe preșcolari să învețe să lucreze împreună, să-și dezvolte abilitățile sociale și de comunicare și să înțeleagă importanța cooperării și a lucrului în echipă.

-Învățare prin explorare și descoperire: Oferirea de oportunități pentru explorare și descoperire, prin intermediul activităților libere și a materialelor stimulative, îi ajută pe preșcolari să-și dezvolte curiozitatea, să-și îmbunătățească abilitățile de observare și de gândire critică și să-și construiască cunoștințele într-un mod autentic și personalizat. De exemplu: explorarea texturilor și formelor, jocuri cu apă și nisip, investigarea obiectelor din jur (obiecte cotidiene și lemn, metal, sticlă sau plastic, copiii vor fi încurajați să observe, să atingă și să exploreze aceste obiecte. Aceștia pot să examineze diferite caracteristici ale obiectelor, cum ar fi culoarea, textura, greutatea și forma, și să înțeleagă scopul și funcționarea acestora în viața de zi cu zi),

Aceste exemple de activități sunt doar câteva modalități de a implementa învățarea prin experiență în activitățile din grădiniță pentru preșcolari. Această abordare încurajează dezvoltarea holistică a copiilor și îi pregătește pentru succesul în școală și în viață.

Învățarea prin experiență reprezintă o metodă inovatoare în domeniul educațional care pune accentul pe implicarea activă a copiilor în propriul lor proces de învățare. Această metodă încurajează experiențele practice și concrete, explorarea și descoperirea, și oferă oportunități pentru dezvoltarea abilităților critice și de rezolvare a problemelor. Este participativă, interactivă și aplicată.

În concluzie, creativitatea didactică și învățarea prin experiență sunt elemente esențiale în educația preșcolară, contribuind la dezvoltarea holistică și integrată a copiilor. Integrând aceste concepte în activitățile desfășurate cu preșcolarii, educatoarele pot crea medii de învățare stimulative și captivante, care să îi încurajeze pe copii să-și exploreze și să-și exprime potențialul maxim.

Sorin Cristea spune: „Calitatea pedagogică a metodei didactice presupune transformarea acesteia dintr-o cale de cunoaștere propusă de dascăl într-o cale de învățare realizată efectiv de copii în cadrul instruirii formale și nonformale.”

Calea de învățare pe care o parcurg copiii este determinată de metoda folosită. Această “cale” devine cel mai spectaculos exercițiu de interacțiune dintre mințile lor, care ne bucură când observăm progrese de la o perioadă la alta.

Efortul copiilor trebuie să fie unul intelectual, de exersare a proceselor psihice și de cunoaștere, de abordare a altor demersuri intelectuale, interdisciplinare, inovatoare decât cele clasice. Prin corelațiile elaborate interactiv copiii își asumă responsabilități, formulează și verifică soluții, elaborează sinteze în activități de grup, intergrup, individual, în perechi.

Metodele activ-participative solicită efortul personal de gândire, imaginație, memorie și voință, dar și valorifică maximal potențialul de cunoaștere, acțiune și trăire al copilului. Efectele formativ – educative ale învățării sunt în raport direct proporțional cu nivelul de angajare și participare individuală și colectivă.

Bibliografie:

1. Breben S., Gognea E., *Metode interactive de grup*, Editura Arves, București, 2007;
2. *Curriculum pentru educația timpurie a copiilor de la 3 la 6/7 ani*, București, 2008;
3. *Ghid de bune practici pentru educația timpurie a copiilor de la 3 la 6/7 ani*, 2008;
4. Dumitru, I., *Dezvoltarea gândirii critice și învățarea eficientă*, Editura de Vest, Timișoara, 2001;
5. Ionescu, M., Radu I., *Didactica modernă*, Editura Dacia, Cluj-Napoca, 2001

METODELE INOVATIVE – O PROVOCARE PENTRU STRATEGIILE TRADIȚIONALE

CASA CORPULUI
DIDACTIC ARGEȘ

Arsene Steliana Ionela, Profesor educație timpurie
Marin-Lazarov Paula-Ramona, Profesor educație timpurie
Grădinița cu Program Prelungit "Florile Soarelui" Mioveni

Pentru ca învățământul să răspundă exigențelor contemporaneității, la nivelul segmentului preșcolar se conturează dezvoltarea unei noi abordări educaționale. Este vorba de o abordare care determină organizarea și trăirea unor experiențe de învățare ținând seama de cerințele viitorului și de necesitatea producerii unor schimbări dorite în comportamentul copilului de astăzi, o abordare care încearcă o îmbinare suplă a ideilor pedagogiilor alternative moderne, cu ideile pedagogiei tradiționale autohtone.

„Nu toți educatorii pot să ajungă la calitatea de cercetător în sensul științific al termenului, dar o activitate de căutare a noi soluții pentru activitatea curentă realizează orice dascăl care se respectă.” (Rodica Mariana Niculescu)

Modernizarea procesului de învățământ din grădiniță implică mai multe componente: proiectarea didactică, tehnici și instrumente de cunoaștere și evaluare a copiilor, parteneriate educaționale, activități extracurriculare, o metodologie didactică activă.

Noul curriculum pentru învățământul preșcolar aduce noi accente care pun în valoare dezvoltarea globală a personalității copilului. Un accent deosebit este acela al diversificării strategiilor de predare – învățare – evaluare, caracterizat prin folosirea de metode activ-participative, prin asigurarea de valențe formative ale jocului, ca activitate de bază a copilului, precum și printr-o evaluare a fiecărui copil în raport cu el însuși.

Pentru creșterea calității procesului instructiv-educativ din grădiniță, urmărim perfecționarea metodelor tradiționale, dar și introducerea unor noi metode și procedee educative, proiectarea unui demers didactic, diferit de cel tradițional dă posibilitatea fiecărei educatoare să-și valorifice propria experiență prin utilizarea unor metode moderne într-o abordare interdisciplinară.

Învățământul modern preconizează o metodologie axată pe acțiune, operatorie, deci pe promovarea metodelor interactive care să solicite mecanismele gândirii, ale inteligenței, ale imaginației și creativității. Implementarea acestor instrumente didactice moderne presupune un cumul de calități și disponibilități din partea cadrului didactic: receptivitate la nou, adaptarea stilului didactic, mobilizare, dorință de autoperfecționare, gândire reflexivă și modernă, creativitate.

Învățământul preșcolar are un anumit specific iar felul în care educatoarea solicită întrebări, felul în care organizează activitatea de formare și informare a copilului, prin accentul pe care-l pune pe dezvoltarea proceselor cognitive-aplicative, influențează comportamentul activ și creativ al copilului.

Jocul de rol, experimentul, observația, jocul interactiv, portofoliul, metoda proiectului, sunt câteva din metodele interactive ce se pot utiliza cu succes în grădiniță. Jocul de rol, Experimentul, Observația, Jocul interactiv, Lotus, Portofoliul, Metoda proiectului, Mozaic, Ciorchinele, Metoda pălărilor gânditoare, Știu/vreau să știu/am învățat, Cubul, Brainstorming, Metoda bulgărului de zăpadă, Metoda R.A.I. "Răspunde-Aruncă-Interoghează" sunt câteva din metodele interactive ce se pot utiliza cu succes în grădiniță. Programă activității instructiv-educative lasă libertatea de a organiza cât mai creativ și personalizat actul didactic.

Fiecare cadru didactic își poate alege propriul demers, personalizat, modern, care să fie compatibil cu stilul didactic, cu obiectivele și conținuturile activităților.

Derivat etimologic din grecescul „methodos (odos-cale, drum, metha-spre), cuvântul metodă semnifică drumul, calea de urmat pentru atingerea unui scop, modul de căutare, de descoperire a adevărului sau „drum care conduce la cunoașterea realității și la transformarea acesteia pe baza cunoașterii”, calea folosită de educatoare în a-i sprijini pe copii să descopere viața, natura, lucrurile, știința.

Ioan Cerghit consideră că metoda este „o cale eficientă de organizare și conducere a învățării”. Gaston Mialaret consideră că orice metodă pedagogică rezultă din întâlnirea mai multor factori și din acest punct de vedere, educația va rămâne mereu o artă : arta de a adapta la o situație precisă.

Sorin Cristea spune: „Calitatea pedagogică a metodei didactice presupune transformarea acesteia dintr-o cale de cunoaștere propusă de dascăl într-o cale de învățare realizată efectiv de copii în cadrul instruirii formale și nonformale.”

I. Cerghit afirmă că „«activ» este copilul care depune efort de reflecție personală, interioară și abstractă, care întreprinde o acțiune mintală de căutare, de cercetare și redescoperire a adevărilor”. Noul, necunoscutul, căutarea de idei prin metodele interactive conferă activității „mister didactic”, se constituie ca „o aventură a cunoașterii” în care copilul e participant activ pentru că el întâlnește probleme, situații complexe pentru mintea lui de copil dar în grup, prin analize, dezbateri, descoperă răspunsurile la toate întrebările, rezolvă sarcini de învățare, se simte responsabil și mulțumit în finalul activității.

Calea de învățare pe care o parcurg copiii este determinată de metoda folosită. Această „cale” devine cel mai spectaculos exercițiu de interacțiune dintre mințile lor, care ne bucură când observăm progrese de la o perioadă la alta. Efortul copiilor trebuie să fie unul intelectual, de exersare a proceselor psihice și de cunoaștere, de abordare a altor demersuri intelectuale, interdisciplinare, inovatoare decât cele clasice. Prin corelațiile elaborate interactiv copiii își asumă responsabilități, formulează și verifică soluții, elaborează sinteze în activități de grup, intergrup, individual, în perechi.

Metodele activ-participative solicită efortul personal de gândire, imaginație, memorie și voință, dar și valorifică maximal potențialul de cunoaștere, acțiune și trăire al copilului. Efectele formativ-educative ale învățării sunt în raport direct proporțional cu nivelul de angajare și participare individuală și colectivă.

CONCLUZII În opoziție cu metodologia tradițională, pentru care copilul rămâne mai mult un simplu spectator, gata să recepteze pasiv ceea ce i se transmite ori i se demonstrează, metodele active au tendința să facă din acesta un actor, un participant activ în procesul învățării, pregătit să-și însușească cunoștințele pe calea activității proprii, a unei angajări optime a gândirii, a mobilizării tuturor funcțiilor intelectuale și energiilor emoțional – motivaționale în raport cu sarcina de învățare dată.

Esential în pregătirea cadrului didactic pentru activitate este de a putea pune în joc toate cunoștințele sale și întreaga lui pricepere, nu pentru a transmite pur și simplu niște cunoștințe de-a gata ce trebuie să fie însușite, ci de a insufla copiilor dorința și posibilitatea de a le dobândi, pe cât este cu putință, prin ei înșiși, printr-un studiu cât mai activ.

Bibliografie:

1. Crenguța Oprea, *Strategii didactice interactive*, Editura didactică și pedagogică, București, 2007;
2. Breben S., Gognea E., *Metode interactive de grup*, Editura, Arves, 2007;
3. Ion Frățilă, *Tendințe în evoluția procesului de învățământ*, Revista, Învățământul preșcolar, nr.2-3 1991

CASA CORPULUI
DIDACTIC ARGEȘ

METODE INOVATIVE DE ÎNVĂȚARE ÎN ÎNVĂȚĂMÂNTUL PREȘCOLAR

*Mihai Mihaela Raluca, Educator-puericultor
Creșa Bascov, Jud. Argeș*

Metodele inovative de învățare sunt modalități moderne de stimulare a învățării și dezvoltării personale încă de la vârstele timpurii, sunt instrumente didactice care favorizează schimbul de idei, de experiențe, de cunoștințe, asigurând perfecționarea și optimizarea demersului educațional.

Metodele utilizate la preșcolari pot fi atât cele tradiționale, cât și cele modern, doar abilitatea cadrului didactic poate face ca orice metodă folosită să stârnească interesul preșcolarului și să-l determine să învețe în modul cel mai plăcut: prin joc.

Cele mai utilizate metode interactive sunt cele care canalizează energiile creatoare ale preșcolarilor în direcția propusă, le captează atenția, stimulează mecanismele gândirii, ale inteligenței, ale voinței, ale motivației și ale imaginației și îi implică afectiv în ceea ce fac. Procesul de formare interactiv presupune acțiune atât din partea cadrului didactic cât și din partea subiectului educat.

Cadrul didactic trebuie să țină cont de anumite criterii în aplicarea metodelor moderne de învățare, cum ar fi: competențele ce urmează a fi dezvoltate la elevi, nivelul intelectual și capacitățile elevilor, resursele materiale accesibile și gradul de complexitate al conținutului. Astfel metodele inovative trebuie adaptate acestor criterii, pentru ca procesul instructiv-educativ să se desfășoare într-un cadru activ-participativ de stimulare a învățării.

Metodele inovative presupun o învățare prin comunicare, prin colaborare care produce o confruntare de idei, opinii și argumente, creează situații de învățare centrate pe disponibilitatea și dorința de cooperare a copiilor, pe implicarea lor directă și activă, pe influența reciprocă din interiorul microgrupurilor și interacțiunea socială a membrilor unui grup.

În învățământul preșcolar sunt utilizate o multitudine de metode moderne însoțite de tehnici specifice și resurse materiale, dintre care amintim:

1. Explozia stelară – steluța mare și 5 steluțe mici
2. Lotus – flori de nufăr mici și o floare de nufăr mare
3. Ciorchinele – cercuri sau ovale de două mărimi și două culori, săgeți
4. Pălăriile gânditoare-albă, roșie, galbenă, verde, albastră neagră
5. Diagrama Venn – fișe de lucru, ecusoane

Metoda ciorchinelui este o metodă interactivă de evaluare ce îi încurajează pe copii să gândească liber și deschis asupra unei teme și favorizează realizarea unor conexiuni între idei, oferind și posibilitatea de a se actualiza cunoștințele dobândite anterior.

Etape urmărite în realizarea metodei:

- Cadrul didactic scrie un cuvânt/o temă ce urmează a fi cercetată.
- Se centralizează toate ideile, conceptele care au legătură cu tema stabilită, trăgându-se linii între acestea și tema centrală.
- Pe măsură ce se notează noi idei, se trag linii între ideile ce par a fi conectate.
- Activitatea se sfârșește când toate ideile sunt epuizate.

Tehnica Lotus este o metodă interactivă de grup în care avem o temă centrală și de acolo reies alte 8 idei secundare, care se clădesc în jurul temei centrale, la fel ca petalele unei flori de nufăr, devenind la rândul lor și ele teme principale pentru alte 8 flori de nufăr.

Etape:

- Construirea diagramei.
- Notarea temei principale în centrul diagramei.
- Elevii se gândesc la idei/conținuturi/cunoștințe ce au legătură cu tema centrală și apoi notează în petalele ce înconjoară tema centrală, în sensul acelor de ceasornic.
- Se folosesc cele opt idei drept idei principale pentru alte opt subteme, astfel, se completează cât mai multe petale – flori de nufăr.

Metoda pălăriilor gânditoare (Thinking hats, în limba engleză) este o metodă de grup, ce are la bază executarea de roluri prin care copiii se exprimă liber, dar respectând semnificația pălăriei pe care o poartă. Sunt șase pălării gânditoare, având fiecare câte o culoare: roșu, galben, albastru, verde, alb și negru.

Etape urmărite în realizarea metodei:

- Se împart cele 6 pălării copiilor/grupurilor.
- Copiii vor interpreta rolurile în funcție de semnificația pălăriei pe care o vor purta.

Semnificația culorilor pălăriilor:

1. *Pălăria albă* (Posedă informații despre tema pusă spre dezbateri; identifică și observă rapid fapte, relații, conexiuni, cunoaște materialele, traseul și soluțiile ce pot fi folosite pentru rezolvarea problemei, deține informații și este dornică să descopere altele noi).

2. *Pălăria roșie* (Analizează problemele, evenimentele, situațiile ce țin de starea afectivă; roșu poate însemna furie, supărare, de aceea se înfurie când celelalte pălării rămân indiferente la soluțiile propuse de ea, îi mobilizează și stimulează pe ceilalți, prin întrebările adresate, își exteriorizează sentimentele și emoțiile).

3. *Pălăria neagră* (Gândește negativ, dar logic și critic; identifică greșelile, elementele negative, lacunele, trage obiectiv semnal de alarmă asupra aspectelor negative ce ar putea urma; pentru soluțiile găsite încearcă să depisteze obstacole, erori; atenționează dacă observă că regulile încearcă să fie încălcate)

4. *Pălăria galbenă* (Oferă o perspectivă pozitivă și constructivă asupra situației; prezintă aspecte adevărate; solicită celorlalte pălării să depună un efort mai mare de gândire pentru a găsi o soluție problemei existente; analizează materialele, ideile, soluțiile creative oferite de pălăria verde).

5. *Pălăria verde* (generează idei noi, stimulând gândirea, caută alternative, simbolizează, producția de idei noi, inovative; aranjează ideile și elaborează variante de rezolvare, concepe, resurse, metode eficiente pe care le aplică; nu prezintă rețineri, găsind idei noi, neașteptate).

6. *Pălăria albastră* (are rol de conducător, onctrolează procesul gândirii pentru a deveni mai productiv și organizează acțiunea, urmărește și dirijează derularea demersului pentru a se rezolva problema; celelalte pălării țin cont de intervențiile acesteia, aplanează conflictele, dacă apar, selectează soluția corectă, dă semnalul de începere, continuare și finalizare a jocului). Sub această pălărie stă și cadrul didactic.

Bibliografie:

- Bocoș Mușata, Avram Iftinia, Catalano Horațiu, Someșan Eugenia, "Pedagogia învățământului preșcolar. Instrumente didactice", Ed. Presa Universitară Clujeană, Cluj-Napoca, 2009;
- Breben Silvia, Gongea Elena, Ruiu Georgeta, Fulga Mihaela, "Metode și tehnici interactive de grup" Ed.Arves, 2002.

ACTIVITĂȚILE INTERACTIVE LA PREȘCOLARI -METODA PIRAMIDEI-

CASA CORPULUI
DIDACTIC ARGEȘ

*Iță Magda, profesor educație timpurie
Mitu Ana, profesor educație timpurie
Grădinița cu Program Prelungit „Tic-Pitic”, Mioveni*

În demersul didactic, cadrele didactice trebuie să aibă în vedere valorizarea și dezvoltarea potențialului fiecărui copil, respectarea ritmului și a stilului său cognitiv propriu.

Metodele didactice moderne pun accentul pe învățarea prin cooperare, încurajând comportamentul activ, copiii fiind capabili de a emite opinii, aprecieri asupra fenomenelor studiate.

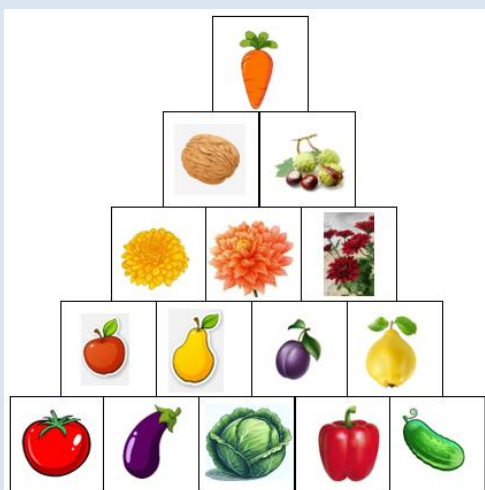
Piramida - este o metodă care are ca obiectiv dezvoltarea capacității de a sintetiza principalele probleme, informații, idei ale unei teme sau a unui text literar. Prin intermediul acestei metode se exersează deprinderea de cooperare, inițiativă și creativitate. Prin această metodă copiii cooperează și comunică, își dezvoltă gândirea critică și capătă independență.

Metoda poate fi integrată la începutul unei activități pentru reactualizarea cunoștințelor, ca variantă în desfășurarea unui joc didactic sau în etapa realizării feed-back-ului unei activități.

Prezentăm, în continuare, două exemple de activități în care am utilizat ca metodă inovativă Piramida.

Exemplul 1. Joc didactic: Darurile toamnei – în etapa realizării feed-back-ului, se va folosi Piramida. Copiii vor avea la dispoziție jetoane cu fructe, legume și flori. Ei vor trebui să realizeze o piramidă cu 5 trepte, după îndrumările verbale formulate de educatoare:

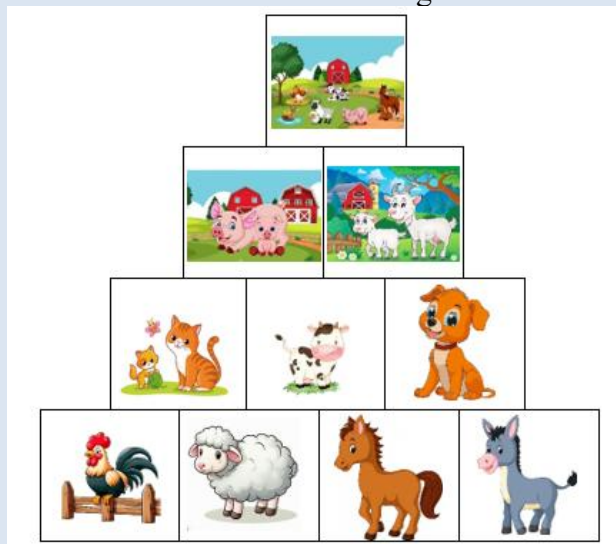
- sortează și așază 5 legume de toamnă;
- sortează și așază 4 fructe de toamnă;
- sortează și așază 3 flori de toamnă;
- sortează și așază 2 fructe de toamnă cu coaja tare;
- sortează și așază o legumă de toamnă de la care consumăm rădăcina.

Exemplul 2. Joc didactic: Prietenele noastre, animalele

În cadrul acestui joc, captarea atenției se poate realiza în maniera surprizei, cu ajutorul unei piramide, copiii având de îndeplinit anumite sarcini pornind de la bază spre vârful ei.

- aște animelele din imagine;
- imită glasul lor;
- dă exemple de povești în care au întâlnit animalele din imagine;
- identifică locul în care trăiesc animalele din imagine.

Așadar, drumul lung al învățării parcurs de preșcolari trebuie susținut prin metode pe care cadrele didactice trebuie să le aleagă cu tact și inspirație, transferând accentul nu atât pe însușirea de cunoștințe, cât mai ales pe învățarea de metode și tehnici de învățare și muncă intelectuală, de identificare, de regăsire și de utilizare a informațiilor, de analiză, sinteză și de prelucrare a acestora, în sfârșit pe învățarea de metode și de tehnici de creativitate, de dezvoltare a informației și de creare de noi semnificații.

Bibliografie:

1. Cerghit, Ioan, *Metode de învățământ, ediția a III-a*, Editura Didactică și Pedagogică, R.A., București, 1997;
2. Mureșan, Pavel, *Învățarea rapidă și eficientă*, Editura Ceres, București, 1990;
3. Păcurari, Otilia, *Strategii didactice inovative*, Editura Sigma, București, 2003.

Anul acesta școlar este o provocare datorită faptului că majoritatea preșcolarilor mei sunt de grupă mică, tocmai de aceea am căutat să implic mult mai mult părinții copiilor, conștientizând că fără sprijinul acestora nu puteam crea apropierea de cel mic. Scopul activităților cu părinții este acela de a dezvolta aptitudini și deprinderi practice-gospodărești, antrenând copiii în activități variate ce promovează ideea învățării prin cooperare, toleranța, atitudine deschisă, acceptare a diversității, relații de bună înțelegere, copiii realizând că fiecare este unic și special prin felul său de a fi. Împreună cu implicarea părinților și a comunității, grădinița poate crea un mediu sigur, stimulant și nediscriminatoriu, în care fiecare copil să se simtă valorizat și încurajat să-și dezvolte la maximum potențialul.

Dintre activitățile educative de colaborare și implicare activă a părinților în ceea ce privește mediul educațional al grădiniței și desfășurarea unor activități interactive și atractive cu preșcolarii grupei fluturașilor, amintesc :

- Implicarea părinților în decorarea sălii de grupă, în activitățile zilnice cu cei mici prin procurare materiale;
- jocuri în aer liber, jocuri sportive tip concurs prin care părinții și copiii să se reconecteze. De exemplu o vânătoare de comori, în care copiii, ajutați de părinți să parcurgă un traseu, găsind diferite indicii care să-I conducă la comoară. Astfel vor lucra împreună unii cu alți, realizând că "unde-s mulți puterea crește".
- Picnicuri la iarbă verde
- Participarea la serbarea de Crăciun
- confecționarea unui imens om de zăpadă din pahare de unică folosință capsate între ele;
- confecționarea și împodobirea unei stele din carton ce vestește nașterea Mântuitorului;
- realizarea unor ornamente și globuri pentru împodobirea bradului de Crăciun, prin tehnica picturii pe sticlă;
- prezentarea interactivă la videoproiector a datinilor creștine (colindeța, împodobirea caselor de Crăciun, pomul de iarnă, plugușorul, sorcova, ascultarea unor colinde,etc), iar la final împărțirea covrigilor și bomboanelor, în spiritul Sfințelor sărbători de iarnă.
- Activități specifice bucătăriei (am realizat salate de fructe/ legume, am pus împreună murături, am pregătit compoturi, am gătit bombonici tip "Rafaello", pizza etc
- Implicarea lor în activitatea de voluntariat "Dăruind vei fi mai bun", părinții realizând pachete pentru copiii din familii dezavantajate, atât din satul nostru, cât și din satele învecinate (Căldăraru, Strîmbeni, Miroși, Surdulești). Aceste pachetele au conținut dulciuri pentru cei mici, hăinuțe și jucării, fiecare părinte dăruind după posibilitatea sa economică. De asemenea în acest an am ales să facem parte din proiectul educațional "copacul cu cărți"
- Activități de ecologizare a spațiului dimprejurul grădiniței
- Plimbări, umbletul în voie pentru recreere, dar în același timp și pentru a descoperi unele fenomene si lucruri într-un cadru atractiv ce trezeste si mentine interesul participantilor. (de exemplu activități de observare sau drumeții pentru a ne cunoaste satul).

Concluzionez că activitățile de acest gen își propun să contribuie, prin intermediul educației formale și non-formale, la atragerea copiilor în grădinițe și menținerea lor în educația preșcolară. Pe toată durata anului școlar se urmărește accesul la educație, găsirea unor metode și mijloace care să –i atragă pe beneficiarii direcți, reducerea absenteismului, dezvoltarea comportamentelor stabilite de legislația în vigoare/ creșterea performanțelor copiilor prin participarea lor activă în procesul instructiv-educativ din grădinițe.

Bibliografie:

- 1) Revista învățământului preșcolar, nr 1-2 /2005;
- 2) Ion Radu, Liliana Ezechil, "Pedagogie fundamente teoretice", editia II, editura V&Integral, Bucuresti, 2002;

www.didactic.ro

CASA CORPULUI
DIDACTIC ARGEȘ

METODE ȘI PRACTICI DE PREDARE INOVATIVĂ

*Neacșu Maria, Prof. educatie timpurie
Dicu Alina, Prof. educatie timpurie
Grădinița cu Program Prelungit „Tic-Pitic” Mioveni*

În activitatea lor de predare profesorii folosesc o multitudine de procedee prin care captează atenția și interesul elevilor pentru o lecție sau alta. Captarea atenției elevilor și trezirea interesului lor pentru noul subiect care le va fi propus reprezintă aspectul de început al oricărei lecții. Ideală este, desigur, situația în care la sfârșitul acestei "secvențe" cu care debutează orice lecție, elevii să-i solicite profesorului să le arate cum se face un lucru, sau cum se explică un fapt, ori să inițieze spontan o acțiune care li se pare captivantă.

Dintre multiplele procedee utilizate de către profesori în aceste scopuri cele mai importante par a fi următoarele (Neacșu I., 1978): motivarea prin introducerea unor activități cu caracter de joc; motivarea prin crearea unei stări de competiție sau de cooperare; motivarea prin crearea situațiilor problemă; motivarea prin mărirea valențelor afective ale activităților; motivarea prin menționarea performanțelor școlare care urmează să fie atinse.

Procedeul motivării prin introducerea unor activități cu caracter de joc. Jocul este asociat cu ideea de divertisment, de relaxare, de afirmare a propriei persoane și de aceea este acceptat cu plăcere la orice vârstă, cu condiția ca el să presupună calități individuale apreciate în perioada de vârstă când este practicat. În școală activitatea fundamentală a elevilor este -și trebuie să rămână- activitatea de învățare. Unele jocuri însă, pentru a putea fi "jucate", necesită însușirea în prealabil unor cunoștințe sau antrenarea unor capacități. În măsura în care aceste cunoștințe și capacități corespund cu ceea ce copilul trebuie să învețe în școală-căci au un mare grad de aplicabilitate și de transfer-profesorii îi pot motiva pe elevi să și le însușească, prezentându-le ca fiind "condiții" ale participării cu succes la un anumit joc. Căci orice joc autentic presupune intrarea într-o situație de competiție, ideea de câștigător al jocului, o doză de improbabilitate a câștigătorului care se va impune în urma unor capacități superioare de planificare, așteptare, de utilizare a unor informații etc. Asadar nu orice joc îi va motiva pe elevi să învețe, pentru a ieși câștigători, ci doar acelea care solicită cunoștințe și capacități ce le asigură superioritatea într-o competiție. Din acest motiv conceperea unor jocuri care să-i motiveze pe elevi să învețe lucruri noi, devine o sarcină din ce în ce mai dificilă, ce solicită multă creativitate, pe măsură ce elevii sunt mai mari. Jocurile care îi captivează la vârste mari iau de obicei forma simulării unor situații complexe de viață, care le solicită luarea unor decizii rapide și corecte, prin utilizarea unor cunoștințe din multiple domenii și care presupun capacități intelectuale, afective și psihomotrice superioare.

Procedeul inducerii stărilor de competiție sau de cooperare. Competiția este o formă de manifestare a impulsului afirmării de sine. Individul rivalizează cu ceilalți pentru a dobândi un anumit statut social sau pentru a-și afirma superioritatea. Cooperarea este o modalitate de exprimare a dorinței existente în orice om de a fi util unui grup social cu care se identifică, de a participa la o activitate comună, de a ajunge în comun la rezolvarea unei probleme prin informare și ajutor reciproc. Individul colaborează cu ceilalți pentru atingerea unui țel comun. Opuse, la prima vedere, competiția și cooperarea sunt stări care interacționează în interiorul unei clase de elevi: competiția între grupuri presupune întotdeauna cooperarea în interiorul fiecărui grup aflat în competiție cu celelalte.

"Competiția are asupra dezvoltării personalității influențe atât favorabile, cât și nefavorabile. În ceea ce privește latura pozitivă, ea stimulează efortul și productivitatea individului, promovează norme și aspirații mai

înalte, micșorează distanța dintre capacități și realizări.(...) Dându-i individului posibilitatea unei estimări mai realiste a propriilor sale capacități, în comparație cu ale altora, competiția exercită de asemenea o influență salutară asupra aptitudinii de autocritică. (...) Competiția face mai interesante activitățile de grup și mai puțin monotone sarcinile de fiecare zi și, folosită în mod adecvat, poate contribui la dezvoltarea eticii grupului..”2 (Ausubel , D.P., Robinson ,F.G., Op, cit p. 492).

Aceiași autori, referindu-se la aspectele negative ale competiției, mai ales atunci când ia forme extreme, amintesc de posibilitatea de genera o anxietate exagerată cu efecte inhibitorii asupra învățării, de a induce stări de ostilitate și un climat de tensiune în cadrul grupului, ori de pericolul ca nedreptatea, cruzimea și necinstea să ajungă să fie scuzate în în numele interesului de a ieși biruitor .

În mod tradițional, în școli profesorii folosesc multiple procedee pentru a-i pune pe elevi în stare de competiție: concursuri școlare, întreceri între șiruri de bănci, organizarea unor expoziții cu cele mai bune lucrări ale școlarilor, afișarea unor grafice care prezintă comparativ progresele la învățătură ale copiilor etc. Activitățile de cooperare în grup în vederea soluționării în comun a unei probleme manifestă însă tendința de a dobândi o pondere mai mare, în raport cu cele competitive. Dacă de pe urma activităților ce implică stări competiționale cel mai mult au de câștigat elevii mai bine dotați, de pe urma activităților care presupun cooperarea se pare că cel mai mult profită elevii mai puțin dotați, căci beneficiază de asistența și ajutorul celorlalți colegi.

Activitatea în grup dă foarte bune rezultate atunci când urmează a fi realizate sarcini simple, rutiniere, căci grupul generează un efect de contagiune care îi mobilizează pe toți în realizarea în ritm susținut a unor asemenea sarcini; este foarte potrivită și atunci când este vorba de rezolvarea unor probleme care presupun gândire divergentă, emiterea unui mare număr de idei de soluționare, întrucât în cadrul unui grup se creează mai multe șanse de a se colecta un mare număr de idei diferite; grupul se dovedește superior în luarea unor decizii care presupun deliberare cooperativă sau atunci când este vorba de discutarea unor aspecte controversate ale materiei de studiu. În schimb, realizarea unor lucrări care presupun creativitate și abordare originală sunt mai bine realizate în cadrul unor activități individuale. Grupul favorizează îndeosebi realizările cantitative, în vreme ce efortul intelectual creator este favorizat de liniștea căutărilor individuale.

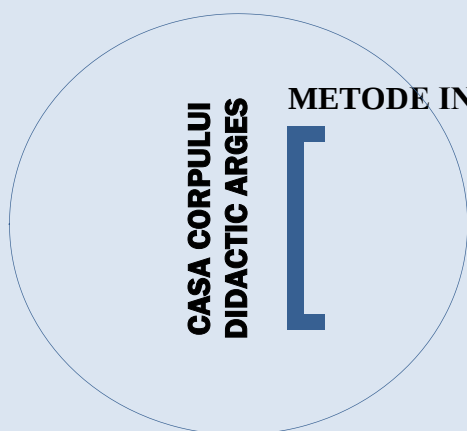
Utilizarea problemelor și a situațiilor problemă. Este o strategie utilizată pentru inducerea pe termen scurt a impulsului cognitiv. Ființa umană manifestă tendința de căuta informații suplimentare sau o explicație plauzibilă pentru acele fapte care la prima vedere intră în contradicție cu ceea ce anterior îi apăreau ca fiind certitudini. Pornind de la acest fenomen, profesorii își încep de obicei lecțiile prin prezentarea unor fapte pe care elevii nu și le pot explica cu ajutorul cunoștințelor de care dispun. În general, o situație problemă se definește tocmai prin faptul că informațiile și soluțiile disponibile se dovedesc insuficiente pentru depășirea unui obstacol cognitiv. Este nevoie, fie de o restructurare a vechilor cunoștințe, fie de dobândirea a noi informații. În măsura în care ceea ce urmează în noua lecție le apare elevilor ca fiind de natură sa-i ajute să găsească un răspuns la faptele care le-au stârnit inițial curiozitatea, este de așteptat ca motivația lor de învățare să crească. S-a constatat însă că nu orice fel de problemă reușește să trezească în egală măsură curiozitatea și interesul elevilor. Cele mai incitante pentru elevi par a fi acele probleme care se prezintă sub forma unor situații de viață, sau sub forma unor probleme practice, și mai puțin cele teoretice, abstracte. De exemplu, după o discuție despre criza apei potabile în anumite zone ale lumii și despre soluția desalinizării apei oceanelor, profesorul poate trezi interesul elevilor dacă le propune să conceapă un dispozitiv de desalinizare a apei cu mijloacele pe care le au în laboratorul lor școlar. Aceasta îi poate motiva în învățarea procedeele de separare a unei substanțe de solventul ei, a fenomenului evaporării, condensării, a condițiilor acestora etc. În acest caz se pornește de la o problemă practică de viață, mult mai stimulativă decât dacă li s-ar fi propus simplu să audieze o lecție despre evaporare, condensare etc. O altă condiție este ca problema practică propusă să presupună soluționarea mai multor subprobleme, cum ar fi în cazul exemplului anterior, problema captării vaporilor de apă, problema colectării picăturilor de apă condensate etc.

La imaginarea soluțiilor practice necesare pot colabora mai mulți colegi, în cadrul unei activități pe grupe, ceea ce poate contribui suplimentar la sporirea motivației pentru învățare. De cele mai multe ori găsirea unei soluții practice obligă la obținerea în prealabil a unor informații teoretice, pe care elevii sunt, de această dată, dispuși să le caute singuri, printr-un efort personal de documentare.

Motivarea prin mărirea valențelor afective ale activităților. În paginile anterioare s-a subliniat faptul că motivația are o importantă componentă afectivă. Selecționarea de către o persoană a obiectelor asupra cărora își va îndrepta atenția și cărora le va acorda interes depinde de sentimentele și atitudinile personale generate de obiectul respectiv, nu numai de trebuințele resimțite sau de scopurile urmărite. De exemplu, un puternic resentiment față de un obiect poate genera o conduită de evitare a acestuia, chiar dacă el ar putea fi utilizat pentru satisfacerea unei trebuințe sau ar servi realizării unui anume scop. Persoana poate să caute o altă cale de satisfacere a trebuinței respective, un alt obiect cu valențe afective acceptabile.

Bibliografie:

1. D. P. Ausubel, F. G. Robinson, *Învățarea în școală. O introducere în psihologia pedagogică*, E.D.P. București, 1981;
2. Neacșu I., *Motivație și învățare*, E.D.P. București, 1978;
3. Breben Silvia, Ruiu Georgeta, Gongea Elena – *Activități bazate pe inteligențe multiple*, Editura Reprograph, Craiova, 2005;
4. Gluiga Lucia, Spiro Jodi – *Învățarea activă, Ghid pentru formatori și cadre didactice*, București, 2001.

METODE INOVATIVE ÎN ÎNVĂȚĂMÂNTUL PREȘCOLAR

Neacșu Vasilica-Violeta – Director /Profesor Educație Timpurie
Ioana Georgiana Andreea – Profesor Educație Timpurie
Creșa Bascov

Metodele inovative în învățământul preșcolar sunt esențiale pentru stimularea creativității, dezvoltarea abilităților cognitive și sociale ale copiilor și pregătirea lor pentru o învățare continuă pe termen lung. Aceste metode sunt centrate pe copil și se bazează pe învățarea prin joc, experiență directă și explorare.

Cele mai eficiente metode inovative în învățământul preșcolar sunt:

1. Învățarea prin joc

Copiii învață cel mai bine atunci când sunt implicați într-un joc liber, care le permite să exploreze, să experimenteze și să interacționeze cu mediul înconjurător. În cadrul acestui tip de învățare, educația este integrată într-o activitate ludică. Prin învățarea prin joc, copiii își dezvoltă abilități sociale, emoționale și cognitive, stimulează imaginația și creativitatea.

Exemple de jocuri: Jocuri de rol, construcții cu materiale diverse, activități de artizanat, jocuri educaționale interactive.

2. Învățarea prin explorare și descoperire

Prin această metodă încurajează copiii să își pună întrebări, să exploreze și să caute răspunsuri prin observație și experimentare. Educatorii acționează mai mult ca ghizi decât ca furnizori de informație.

Această metodă ajută la dezvoltarea gândirii critice, curiozitatea naturală și abilitatea de a rezolva probleme.

Exemple: Activități de observare a naturii, experimente simple de știință, activități de cercetare pe teme de interes pentru copii.

3. Învățarea prin mișcare

Mișcarea joacă un rol important în învățământul preșcolar, ajutând la dezvoltarea motricității, dar și a abilităților cognitive și emoționale. Aceasta include activități fizice, dans, jocuri de grup și sporturi adaptate vârstei.

Prin această metodă, copiii își îmbunătățesc coordonarea, echilibrul și concentrarea. Mișcarea poate ajuta, de asemenea, la reducerea anxietății și la îmbunătățirea stării de bine.

Exemple: Jocuri care implică alergături, sarituri, dansuri, exerciții de coordonare motrică fină și grosieră.

4. Învățarea în aer liber

Învățarea în aer liber presupune utilizarea mediului natural ca spațiu de învățare. Copiii pot învăța prin explorarea plantelor, animalelor și a diferitelor fenomene naturale.

Învățarea în aer liber stimulează dezvoltarea cognitivă și fizică, promovează respectul față de natură și contribuie la dezvoltarea abilităților de observare.

Exemple: Plimbări în natură, colectarea frunzelor și pietrelor, observarea vieții sălbatice, activități de grădinărit.

5. Metoda Montessori

Această metodă se bazează pe învățarea autonomă a copiilor prin utilizarea unor materiale specifice și prin crearea unui mediu de învățare ordonat și stimulator. Educatorul este ghid și susținător al învățării. Dezvoltă independența, autocontrolul și capacitatea de a învăța în ritmul propriu.

Exemple: Activități cu materiale Montessori (matematice, lingvistice, senzoriale), învățarea de abilități de viață practică, activități de auto-ajutor.

6. Învățarea integrată

Această metodă promovează învățarea interdisciplinară, în care temele sunt abordate din multiple perspective și domenii. De exemplu, un proiect despre animale poate include lecții de știință, artizanat, muzică și matematică. Încurajează conexiunile între diferite domenii de cunoaștere și ajută la dezvoltarea unei viziuni globale.

Exemple: Crearea unui colaj despre animale (artă), învățarea numărării animalelor (matematică), discutarea habitatelor lor (știință).

7. Învățarea socială și emoțională

Se pune accent pe dezvoltarea competențelor sociale și emoționale, cum ar fi autocontrolul, empatia, colaborarea și rezolvarea conflictelor.

Îmbunătățește relațiile între copii, dezvoltă abilități de auto-reglare și contribuie la un mediu școlar mai armonios.

Exemple: Jocuri de rol pentru rezolvarea conflictelor, activități de grup care promovează încrederea și cooperarea.

8. Învățarea digitală

Folosirea tehnologiei, cum ar fi aplicațiile educaționale sau jocurile interactive pe tabletă sau computer, pentru a sprijini învățarea.

Învățarea digitală oferă acces la o gamă largă de resurse educaționale, sprijină învățarea personalizată și dezvoltă competențe digitale.

Exemple: Aplicații educaționale pentru învățarea limbii, jocuri interactive pentru matematică sau știință.

În concluzie, consider că toate aceste metode inovative pot fi combinate sau adaptate în funcție de nevoile și interesele copiilor, având un impact semnificativ asupra dezvoltării lor armonioase și pe termen lung. Cheia succesului este să se creeze un mediu de învățare care să fie stimulator, sigur și plin de oportunități pentru explorare și învățare activă.

Bibliografie:

1. **Hernández, J., & Rodríguez, J.** *La enseñanza de la creatividad en la educación infantil: Fundamentos y prácticas*. Revista de Educación, 376, 9-32, 2017;
2. **Hughes, C., & Dunn, J.** *The development of social understanding from early childhood to adolescence*. Journal of Child Psychology and Psychiatry, 39(8), 1115-1123, 1998;
3. **McGonigal, J.** *Reality is Broken: Why Games Make Us Better and How They Can Change the World*. Penguin Press, 2011;

4. **Nicolopoulou, A.** *The Play's the Thing: Teachers' Roles in Children's Play*. Early Childhood Research Quarterly, 25(4), 508-522, 2010;
5. **Rivière, A., & Perrenoud, P.** *Les méthodes actives en éducation: Apprendre autrement*. De Boeck Supérieur, 2016.

CASA CORPULUI
DIDACTIC ARGEȘ

METODE INOVATIVE DE PREDARE- ÎNVĂȚARE-EVALUARE ÎN EDUCAȚIE TIMPURIE

*Neagoe Amalia-Ioana, Profesor educație timpurie,
Liceul Tehnologic "I. C. Petrescu", Stâlpeni*

Pentru creșterea calității procesului instructiv-educativ din grădiniță, trebuie perfecționate metodele tradiționale, dar și introducerea unor metode și procedee educative. Utilizând metode inovative educatoarele își propun o implicare a copiilor creativă și activă.

Metodele inovative de învățare sunt modalități moderne de stimulare a învățării și dezvoltării personale încă de la vârstele timpurii, sunt instrumente didactice care favorizează interschimbul de idei, de experiențe, de cunoștințe, asigurând perfecționarea și optimizarea demersului educațional.

Proiectarea unui demers didactic diferit de cel tradițional dă posibilitatea fiecărei educatoare să-și valorifice propria experiență prin utilizarea unor metode moderne într-o abordare interdisciplinară.

În cadrul procesului instructiv-educativ se organizează și se desfășoară activități cu următoarele finalități :

- transfer de cunoștințe;
- informații competente prin domeniile experiențiale;
- dezvoltarea capacității de investigație și un stil de muncă independentă (a învăța cum să învețe)

Cadrul didactic inițiază dialogul, selectează și structurează, propune și organizează activitatea preșcolarului cu materialul, inclusiv fixarea acestuia în memorie, folosește cele mai eficiente căi și metode în activitatea cu copiii care să-i servească acestuia pregătirii pentru școală și pe tot parcursul vieții.

Didactica modernă pune în centrul atenției copilul, implicându-l direct în propria sa formare. Cadrul didactic are rolul de a proiecta, de a dirija și îndruma activitățile folosind cele mai adecvate metode.

Învățământul preșcolar a simțit nevoia unei schimbări, adaptarea unor metode moderne de învățare, mult mai ușoare și eficiente.

Cele mai utilizate metode interactive sunt cele care canalizează energiile creatoare ale preșcolarilor în direcția propusă, le captează atenția, stimulează mecanismele gândirii, ale inteligenței, voinței, motivației și imaginației și îi implica afectiv în ceea ce fac.

În învățământul preșcolar sunt utilizate o multitudine de metode moderne însoțite de tehnici specifice și resurse materiale, dintre care amintesc: Explozia stelară, Bula dublă, Pălăriuțe gânditoare, Piramida, Diagrama Venn, Cubul.

➤ **Explozia stelară**- o steluță mare și 5 steluțe mici

Explozia stelară este o metodă de stimulare a creativității, o modalitate de relaxare a copiilor și se bazează pe formularea de întrebări pentru rezolvarea de noi probleme și noi descoperiri.

Descierea metodei : Copiii așezați în semicerc propun problema de rezolvat. Pe steaua mare se scrie sau se desenează ideea centrală . Pe stelute se scrie câte o întrebare de tipul : Ce?, Cine?, Unde?, De ce? , Când?, iar cinci copii din grupă extrag câte o întrebare. Fiecare copil din cei cinci își alege 3-4 colegi, organizându-se în cinci grupuri. Grupurile cooperează pentru elaborarea întrebărilor. La expirarea timpului copiii revin în cerc în jurul steluței mari și pun întrebările elaborate fie individual, fie un reprezentant al grupului. Copiii celorlalte grupuri răspund la întrebări sau formulează întrebări la întrebări. Se apreciază întrebările copiilor, efortul acestora de a elabora întrebări corect, precum și modul de cooperare, interacțiune.

➤ **Bula dublă-** două cercuri mari de culori diferite, încă patru cercuri mici de culori diferite , săgeți lungi și scurte.

Tehnica Bula dublă grupează asemănările și deosebirile dintre două obiecte, personaje, procese, fenomene, idei, concepte. Ea se reprezintă grafic prin două cercuri mari în care se așează imaginea care denumește subiectul (animale-păsări, copii-părinți, fructe-legume. În cercurile mici , așezate între cele două cercuri mari , se desenează sau se așează simbolurile ce reprezintă asemănările dintre cei doi termeni cheie. În cercurile situate exterior, la dreapta și la stânga termenilor cheie se înscriu caracteristicile, particularitățile sau deosebirile.

➤ **Piramida**

Metoda poate fi integrată la începutul unei activități pentru reactualizarea cunoștințelor, ca variantă de desfășurare a unui joc didactic. Se decupează mai multe dreptunghiuri de culori diferite , se construiește piramida după îndrumări verbale (după culoare), se vizualizează piramida contruită, se poate lucra cu diverse imagini, jetoane ,imaginile se clasifică după felul lor, iar copiii găsesc locul potrivit.

➤ **Cubul**

Metoda Cubului este încadrată în categoria celor mai utilizate metode pentru dezvoltarea gândirii critice și are ca scop explorarea unui subiect de discuție din mai multe puncte de vedere. Sarcinile copiilor sunt notate pe fețele unui cub confecționat din carton. Aceste sarcini sunt : Descrie, Compară, Asociază, Analizează, Aplică , Argumentează.

Prin metodele moderne se constituie căutarea de idei, noul, necunoscutul, ca o secvență a cunoașterii în care copilul este participant activ.

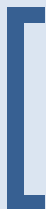
Așadar aplicarea cu regularitate a metodelor inovative , de cooperare, duc în timp la rezultate superioare , relaționări eterogene mai pozitive, motivație intrinsecă mai mare, respect de sine mai crescut și dezvoltă abilități sociale deosebite, solicitate de piața muncii.

BIBLIOGRAFIE:

- Elena Lăcătuș, Metode moderne pentru Învățământ preșcolar , Editura Emia, 2022;
- Crenguța Oprea , Strategii didactice interactive, Editura Didactica și Pedagogică, București, 2007

METODE INOVATIVE ÎN ÎNVĂȚĂMÂNTUL PREȘCOLAR

CASA CORPULUI
DIDACTIC ARGEȘ

*Neculae Alina Ionela - Profesor Prof. ed. Timpurie
Școala Gimnazială "Liviu Rebreanu", G.P.N "Racovița de Sus", Mioveni*

Motto: "Educația este cheia care deschide o ușă de aur a libertății"

George Washington Carver

Metodele inovative de învățare în învățământul preșcolar sunt acele modalități moderne prin care se stimulează atât învățarea cât și dezvoltarea personală încă de la vârste fragede, sunt instrumente didactice care favorizează interschimbul de idei, de experiențe, de acumulare de noi cunoștințe, ce asigură perfecționarea și optimizarea demersului educațional.

În cadrul tuturor activităților desfășurate la grădiniță, metodele utilizate la preșcolari sunt de natură tradițională cât și modernă, iar rolul educatoarei este a-i face ca orice metodă folosită de aceasta să stârnească interesul copilului preșcolar și să-l determine să învețe în modul cel mai plăcut, prin joc. Cele mai utilizate metode interactive sunt cele care canalizează energiile creatoare ale preșcolarilor în direcția propusă, le captează atenția, le stimulează mecanismele gândirii, ale inteligenței, ale voinței, motivației și imaginației și îi implică afectiv în ceea ce fac.

Prin utilizarea diferitelor metode, educatoarea are rolul de a-i implica în mod direct pe toți copiii și, astfel, metodele le dezvoltă copiilor, comunicarea, creativitatea, independența în gândire și acțiune, îi ajută să ia decizii corecte și să argumenteze deciziile luate.

Aceste metode presupun respectarea particularităților de vârstă, îmbinarea diferitelor forme de activitate, îmbinarea muncii individuale cu munca pe grupuri și activitatea frontală, evaluarea corectă a rezultatelor obținute și reconstituirea relației educatoare-copil.

Pe scurt, voi prezenta câteva metode moderne pe care le-am folosit în procesul instructiv educativ în funcție de obiectivele urmărite la fiecare activitate.

Bula dublă - este o metodă de predare-învățare, ușor de aplicat, care grupează asemănările și deosebirile dintre două obiecte, fenomene, idei, concepte etc.. Ea este reprezentată grafic din două cercuri mari în care se așează câte o imagine care denumește subiectul abordat. De cele două cercuri mari se află relaționate prin linii alte cercuri mici situate între cercurile mari în care se specifică asemănările, iar în cercurile exterioare se specifică caracteristicile fiecărui termen, particularitățile sau deosebirile.

Exemplu. La activitatea DLC-convorbire „Ce știm despre cele două anotimpuri?” în cercurile mari am așezat imagini reprezentative despre anotimpurile toamna și iarna. Copiii au completat două caracteristici ale anotimpului toamna (cad frunzele, pleacă păsările călătoare), două caracteristici ale anotimpului iarna (ninge, îngheață apa) în cercurile exterioare și două asemănări (anotimp, 3 luni) în cercurile mici din mijloc.

Schimbă perechea este o altă metodă pe care am folosit-o în activitățile cu preșcolarii. Această metodă are ca obiectiv stimularea comunicării și rezolvarea de probleme prin lucru în perechi. Metoda „**Schimbă perechea**”, am folosit-o în activități de observare, activități de convorbire, activități practice, etc.

Exemplu. La activitatea de observare cu tema „Fructele toamnei”, am urmărit ca prin lucru în pereche, copiii să descopere cât mai multe caracteristici ale fructelor care se coc în anotimpul toamna. Am organizat copiii în două cercuri concentrice după ecusoanele pe care le aveau în piept, în interior copiii cu frunze galbene, în exterior copiii cu frunze verzi. La îndemnul educatoarei, copiii au luat din coș un fruct la alegere pe care l-au observat, l-au analizat pentru a spune totul despre el. Perechea a analizat fructul timp de 3-5 minute. La comanda educatoarei „Schimbă perechea” copiii din interior s-au deplasat și au format o nouă pereche. Copiii din cercul exterior au făcut o sinteză a observațiilor anterioare și au continuat analiza cu noua pereche pentru descoperirea caracteristicilor fructului prin câți mai mulți analizatori. Perechile s-au schimbat atunci când s-au epuizat toate ideile copiilor și când fiecare copil a făcut pereche cu toți membrii grupei.

Explozia stelară este o altă metodă pe care am folosit-o în procesul instructiv educativ. Este o metodă de stimulare a creativității și o modalitate de relaxare a copiilor. Ea se bazează pe formularea de întrebări pentru rezolvarea de probleme. Am folosit această metodă cu bune rezultate în activitățile de lecturi după imagini, convorbiri, memorizări, povestiri. Ca material didactic am folosit o stea mare, cinci stele mici de culoare galbenă, cinci săgeți roșii și jetoane. Pe steluța mare am așezat o imagine legată de tema abordată, iar pe cele cinci stelute mici am scris câte o întrebare de tipul CE ?, CINE ?, UNDE ?, DE CE ?, CÂND ?. Prin folosirea acestei metode, am urmărit dezvoltarea potențialului creativ al preșcolarilor, familiarizarea lor cu strategia elaborării de întrebări de tipul prezentat mai sus, exersarea capacității acestora de a alcătui propoziții interogative pe baza conținutului unor imagini și nu în ultimul rând rezolvarea problemelor prin găsirea răspunsurilor la întrebările adresate.

Din multitudinea de metode interactive, am prezentat pe scurt doar câteva pe care le-am aplicat la grupă, metode prin care noul și căutarea de idei conferă activității ”un mister didactic” în care copilul e participant activ la propria formare. Pe lângă metodele interactive prezentate mai sus, cu rezultate bune am mai folosit și alte metode ca de exemplu: metoda cubului, brainstorming, turul galeriei, ciorchinele, tehnica blazonului, pălăriile gânditoare, studiu de caz etc..

În concluzie, pentru a realiza un învățământ de calitate și pentru a obține cele mai bune rezultate trebuie să folosim atât metodele clasice de predare-învățare-evaluare cât și metodele moderne, iar profesorii trebuie să posede pe lângă cunoștințele teoretice și practice aferent disciplinei studiate și abilități de utilizare a TIC, iar preșcolarul trebuie pus permanent în situația de a face, a judeca, a coopera, a da răspunsuri, a avea păreri pentru a deveni responsabil și creativ, dar și pentru a participa cu plăcere la activități.

Bibliografie:

1. Breben Silvia, Ruiu Georgeta, Gongea Elena – ”Activități bazate pe inteligențe multiple”, Editura Reprograph, Craiova, 2005;
2. Cojocariu, Venera Mihaela – ”Teoria și metodologia instruirii”, EDP, București, 2004;
3. Pânișoară, Ion- Ovidiu – ”Comunicarea eficientă”, ediția a III-a, Editura Polirom, Iași, 2006.

CASA CORPULUI
DIDACTIC ARGES

METODE INOVATIVE DE ÎNVĂȚARE

*Nuță Diana-Florinela, Prof. Educație Timpurie
Grădinița cu Program Prelungit „Lumea Copiilor”, Topoloveni*

Motto: “Mai mult decat a predă, tehnica didactică înseamnă a învăța pentru sine și a facilita învățarea altora.” Bernat S.

Metodele inovative de învățare sunt modalități moderne de stimulare a învățării și dezvoltării personale încă de la vârstele timpurii, sunt instrumente didactice care favorizează interschimbul de idei, de experiențe, de cunoștințe, asigurând perfecționarea și optimizarea demersului educațional.

Metodele utilizate la preșcolari sunt atât cele “clasice”, cât și cele “moderne”; numai abilitatea cadrului didactic poate face ca orice metodă folosită să stârnească interesul copilului preșcolar și să-l determine să învețe în modul cel mai plăcut: prin joc.

Folosirea metodelor inovative de grup în activitatea cu preșcolarii a sporit eficiența activității instructiv-educative din grădiniță, prin directă implicare a preșcolarului și mobilizarea efortului său cognitiv. Adevărata învățare este aceea care permite transferul achizițiilor în contexte noi. Lucrul în echipă a oferit copiilor posibilitatea de a-și împărtăși părerile, experiența, ideile, strategiile personale de lucru, informațiile, iar timpul de soluționare al problemelor a fost de cele mai multe ori mai scurt.

Așadar, metodele inovative determină solicitarea mecanismelor gândirii, ale inteligenței, ale imaginației și creativității. Ele sunt totodată mijloace prin care se formează și se dezvoltă priceperile, deprinderile și capacitățile copiilor, de a folosi roadele cunoașterii transformând exteriorul în facilități interioare, formându-și caracterul și dezvoltându-și personalitatea.

În învățământul preșcolar sunt utilizate metode moderne dintre care amintim:

1. Explozia stelară - steluța mare și 5 steluțe mici
2. Lotus- flori de nufăr mici și o floare de nufăr mare
3. Bula dublă-două cercuri mari de culori diferite câte patru cercuri mici de culori diferite, săgeți lungi și scurte
4. Predarea/învățarea reciprocă -palette colorate cu întrebări, ecusoane, coronițe
5. Ciorchinele-cercuri sau ovale de două mărimi și două culori, săgeți
6. Cubul-un cub sau tot atâtea cuburi câte tematici predați, 6 plăcuțe cu descrie, compară, analizează, argumentează, asociază, aplică, simboluri pentru copii
7. Pălăriuțe gânditoare-albă, roșie, galbenă, verde, albastră neagră
8. Piramida și diamantul –suport de lucru, pătrate sau benzi de carton de culori diferite
9. Mozaicul –fișa expert, ecusoane, chestionar de evaluare-ilustrat
10. Diagrama Venn – fișe de lucru, ecusoane.

Bibliografie:

Bocoș Mușata, Avram Iftinia, Catalano Horațiu, Someșan Eugenia, “Pedagogia învățământului preșcolar. Instrumente didactice”, Presa Universitară Clujeană, Cluj-Napoca, 2009.

METODE INOVATIVE DE PREDARE- ÎNVĂȚARE-EVALUARE CENTRATE PE ELEV ȘI NEVOILE SALE EDUCATIONALE

*Oancea Marina Adelina, Prof. învă. primar
Școala Gimnazială „I. C. Lăzărescu”-Țițești, Jud. Argeș*

Procesul de învățământ reprezintă mijlocul principal prin care societatea noastră educă și instruește noile generații, responsabilitatea organizării și conducerii acestui proces revenind școlii.

Procesul de învățământ ne apare, astfel, ca un ansamblu de activități organizate și dirijate, care se desfășoară etapizat, în cadrul unor instituții specializate, sub îndrumarea unor persoane pregătite în acest scop, în vederea atingerii anumitor obiective instructiv-educative.

În școala modernă, dimensiunea de bază în funcție de care metodele de învățământ sunt considerate inovative este caracterul lor activ adică măsura în care sunt capabile să declanșeze angajarea elevilor în activitate, concretă sau mentală, să le stimuleze motivația, capacitățile cognitive și creatoare. Aceste metode inovative se numesc metodele interactive centrate pe elev, acele modalități moderne de stimulare a învățării și dezvoltării personale încă de la vârstele timpurii, instrumente didactice care favorizează interschimbul de idei, de experiențe, de cunoștințe.

Interactivitatea presupune o învățare prin comunicare, prin colaborare, produce o confruntare de idei, opinii și argumente, creează situații de învățare centrate pe disponibilitatea și dorința de cooperare a copiilor, pe implicarea lor directă și activă, pe influența reciprocă din interiorul microgrupurilor și interacțiunea socială a membrilor unui grup.

Implementarea acestor instrumente didactice moderne presupune un cumul de calități și disponibilități din partea cadrului didactic: receptivitate la nou, adaptarea stilului didactic, mobilizare, dorință de autoperfecționare, gândire reflexivă și modernă, creativitate, inteligența de a accepta noul și o mare flexibilitate în concepții. Uneori considerăm educația ca o activitate în care continuitatea e mai importantă decât schimbarea. Devine însă evident că trăim într-un mediu a cărui mișcare este nu numai rapidă ci și imprevizibilă, chiar ambiguă. Nu mai știm dacă ceea ce ni se întâmplă este “bine” sau “rău”. Cu cât mediul este mai instabil și mai complex, cu atât crește gradul de incertitudine.

Datorită progresului tehnologic și accesului sporit la cunoaștere și la resurse ne putem propune și realiza schimbări la care, cu câțva timp în urmă nici nu ne puteam gândi.

Un învățământ modern, bine conceput permite inițiativa, spontaneitatea și creativitatea copiilor, dar și dirijarea, îndrumarea lor, rolul profesorului căpătând noi valențe, depășind optica tradițională prin care era un furnizor de informații. În organizarea unui învățământ centrat pe copil, profesorul devine un coparticipant alături de elev la activitățile desfășurate. El însoțește și încadrează copilul pe drumul spre cunoaștere. Utilizarea metodelor interactive de predare – învățare în activitatea didactică contribuie la îmbunătățirea calității procesului instructiv - educativ, având un caracter activ – participativ

DE CE ÎNVĂȚĂMÂNTUL CENTRAT PE ELEV?

- Elevul devine subiectul procesului educațional; Elevul își asumă responsabilitatea pentru rezultatele învățării; Elevul participă activ în luarea deciziilor la nivel școlar; Elevul învață independent și posedă capacități de autoformare; Elevul este capabil să gândească autonom și critic;

Elevul poate aplica tehnologii informaționale moderne; Elevul poate genera noi idei, poate lucra în echipă;

AVANTAJELE METODELOR INTERACTIVE CENTRATE PE ELEV

- Creșterea motivației elevilor, deoarece aceștia sunt conștienți că pot influența procesul de învățare; Eficacitate mai mare a învățării și a aplicării celor învățate, deoarece aceste abordări folosesc învățarea activă; Învățarea dobândește sens, deoarece a stăpîni materia înseamnă a o înțelege; Posibilitatea mai mare de includere – poate fi în funcție de potențialul fiecărui elev, de capacitățile diferite de învățare, de contextele de învățare specifice; Sprijină abilitățile pentru învățarea pe parcursul întregii vieți; O pregătire mai bună pentru exercitarea unei profesii;

EXEMPLU DE METODĂ INOVATIVĂ CENTRATĂ PE ELEV

PROIECTUL ca instrument de evaluare

- Proiectul este o metodă activă prin care tehnologia este integrată și se realizează abordări particularizate, teme indicate anterior elevilor. Dezvoltă cunoștințe și capacități, promovează investigația/căutarea și demonstrează învățarea prin rezultate.

- Învăță elevii cum să gestioneze proiectul, timpul alocat diverselor activități. Sunt coordonate activități comune în cadrul grupului. Elevii vor discuta între ei și vor face schimb de informații.

- Proiectele se axează pe obiectivele operaționale corespunzătoare competențelor specifice sau obiectivelor de referință.

- În proiectele educaționale succesiunea fazelor de realizare este următoarea:

- Alegerea temei de proiect și motivarea elevilor;
- Constituirea grupelor de lucru;
- Planificarea etapelor de lucru și distribuirea responsabilităților;
- Documentarea și execuția proiectului;
- Monitorizarea și controlul proiectului;
- Prezentarea rezultatelor și evaluarea rezultatelor;

- Inovarea didactică este un proces progresist, în derulare, se poate continua și în alte ocazii;

- Elevul trebuie pus permanent în situația de a face, a judeca, a coopera, a da răspunsuri, a avea păreri pentru a deveni responsabil și creativ.

- Pentru a realiza un învățământ de calitate și pentru a obține cele mai bune rezultate trebuie să folosim atât metodele clasice de predare-învățare-evaluare cât și metodele moderne;

- Profesorii trebuie să posede pe lângă cunoștințele teoretice și practice aferente disciplinei studiate și abilități de utilizare a TIC.

BIBLIOGRAFIE

1. Cojocariu, Venera Mihaela – “Teoria și metodologia instruirii”, EDP, București, 2004
2. Cerghit., I. – Metode de învățământ. Ediția a IV-a revizuită și adăugită. Editura Polirom, București, 2006
3. Oprea, Crenguța Lăcrămioara – “Strategii didactice interactive”, ed. a III-a, EDP, București, 2008
4. Pânișoară, Ion Ovidiu – “Comunicarea eficientă”, ediția a III-a, Editura Polirom, Iași, 2006

CASA CORPULUI
DIDACTIC ARGEȘ

PROIECTELE STEAM ÎN EDUCAȚIA TIMPURIE

*Panainte Costinela-Elena - Profesor educație timpurie
Liceul Tehnologic I.C. Petrescu, Stâlpeni,
Grădinița cu Program Normal Rădești, Argeș*

STEAM- care aduce alături de celelalte patru domenii și arta, este o nouă abordare a filozofiei STEM, prin care se recunoaște valoarea artelor atât în dezvoltarea armonioasă a individului cât și în cea a întregii societăți.

Abordarea STEAM integrează toate domeniile implicate într-o paradigmă de învățare coerentă bazată pe aplicații desprinse din realitate. Prin urmare, conceptele de bază în această abordare sunt interdisciplinaritate și aplicare în contexte diferite. Copiii din zilele noastre sunt mult mai motivați dacă subiectele sunt preluate din perspective diverse și dacă sunt bazate pe fapte din viața de zi cu zi.

Se știe că orice copil e motivat să învețe dacă informațiile sunt bazate pe fapte din viața cotidiană și dacă el va descoperi importanța acelei informații în viața lui. STEAM face acest lucru, ceea ce argumentează din nou beneficiile acestor activități în rândul copiilor. STEAM este, în același timp, o nouă abordare în educație, aplicată de la cele mai mici vârste, bazată pe observație directă, experiment, logică, înțelegerea lucrurilor și fenomenelor ca făcând parte dintr-un sistem. Astfel, sunt incluse în categoria competențelor STEAM: gândirea critică, argumentarea, gândirea creativă, gândirea analitică.

În acest context, este necesară o reevaluare a valorilor din sistemul de educație românesc, prin încurajarea curiozității naturale a omului față de cunoaștere și dezvoltarea motivației intrinseci.

Ca și educatoare, am considerat că este binevenită organizarea de astfel de activități la vârsta preșcolară. În acest sens, în cadrul activităților desfășurate pe parcursul derulării proiectelor tematice și a temelor săptămânale, mi-am propus atingerea unor obiective ce vizează educația STEAM, stimulând activitatea copiilor în centrele de interes, prin diversitatea materialelor puse la dispoziția acestora și a situațiilor de învățare propuse. Un rol important în activitățile pe centre de interes îl au jocurile de construcție, care, sunt utile nu doar pentru dezvoltarea motricității, ci și pentru a învăța despre dimensiuni și forme, mulțimi și numerație, relații spațiale, dezvoltându-se în același timp gândirea logică și creativitatea.

Fie că folosește cuburi, nisip sau chiar cărți de joc, copilul învață să măsoare dimensiunile – lungime, lățime, înălțime, adâncime, face comparații: mai înalt, mai scund, mai lat etc. Astfel, în cadrul temei „Să-i ajutăm pe Naf - Naf și Nif - Nif”, copiii au avut posibilitatea să experimenteze construcția unei case, respectând câteva etape mai importante, de execuție: proiectarea (desenul casei) – ce s-a realizat de un grup de copii la centrul Artă, studierea materialelor (bețișoare lemn, paie și pietricele) și discuțiile despre durabilitatea și rezistența acestora, a avut loc la centrul Știință, de al doilea grup de copii, iar ultimul grup a avut ca sarcină realizarea construcțiilor din cele trei tipuri de materiale. Pentru a mări rezistența căsuței din lemn și a celei din paie, copiii au găsit soluția de a folosi mănunchiuri de bețișoare / paie, legate cu bucăți de sârmă maleabilă. Pentru experimentare, s-au construit încă două căsuțe realizate din bețișoare / paie, luate câte unul. La testarea acestora, s-a folosit o pompă de umflat baloane. La început s-au aplicat două jeturi de aer, cu o forță mai redusă. Cele patru construcții au rămas intacte. În a doua fază, s-au aplicat câte cinci jeturi de aer pentru fiecare căsuță, cu o forță mai mare. Copiii au constatat că cele două căsuțe construite din mănunchiuri de bețișoare / paie, au rezistat mai bine presiunii aerului, celelalte două, dărâmându-se. Astfel ei și-au însușit câteva noțiuni elementare despre fizică: forță, viteză și mișcarea aerului, și-au exersat deprinderi intelectuale matematice: formare de

mulțimi, numerație, operații matematice, dimensiuni, greutate; au utilizat elemente de limbaj plastic (punctul, linia, combinații de linii); și-au stimulat creativitatea prin crearea unor modele tridimensionale.

Pentru crearea unor atitudini pozitive, de implicare conștientă a copiilor în procesul de ecologizare a surselor de apă poluate, de protejare a vieții subacvatice, am propus desfășurarea unor activități în centrele de interes: Joc de rol, Știință, Artă și Construcții, cu tema „Micii salvatori”, ce presupun acțiuni practice, de experimentare, valorificând cunoștințe, priceperi și deprinderi motrice, intelectuale, practice și tehnico-aplicative însușite anterior.

Astfel, la Centrul Știință, copiii au experimentat fenomenul poluării apei, utilizând materialele puse la dispoziție: recipiente din plastic de 5 litri cu apă curată, deșeuri nedegradabile (din sticlă, metal, plastic, coloranți sintetici, ulei ars de motor) și biodegradabile (resturi alimentare, hârtie, plante uscate), mănuși de protecție. Pentru a explica fenomenul, copiii au amestecat deșeurile biodegradabile (prietenoase mediului), cu cele nedegradabile, nocive acestuia. Copiii au observat aspectul apei sub acțiunea factorilor poluanți: schimbarea culorii, mirosului, densității, toxicității acesteia și au ajuns la concluzia că: deșeurile nedegradabile poluează apa și riscă viața oamenilor și a viețuitoarelor ce trăiesc în ea.

La centrul Joc de rol, copiii au interpretat rolul de „Mici ecologi”, colectând deșeurile dintr-un mic ”râu”, amenajat în acest loc și pescuind peștii aflați în pericol, pentru a-i așeza în acvarii cu apă curată. Prin aceste acțiuni au fost verificate, exersate deprinderi intelectuale matematice cu privire la: forma, culoarea, mărimea, lungimea, grosimea obiectelor (colectarea pet-urilor după formă / mărime / grosime / culoare); numerația în concentrul 1-7 (gruparea peștilor după culoare / mărime / formă și numărarea acestora); au fost formate comportamente noi, de protejare și menținere a unui mediu sănătos; însușirea unor noțiuni și termeni noi: reciclare / reciclabil, biodegradabil, nedegradabil, nociv. (colectarea deșeurilor în mod selectiv: sticlă / metal; lemn / hârtie; plastic / pet - uri).

La centrul Artă, copiii au făcut un exercițiu de imaginație și au reprezentat în lucrările lor, cum ar trebui să arate un mediu acvatic sănătos și plin de viață, utilizând tehnici de lucru însușite: amprentarea, tehnica decolorării, ștampilării cu diferite forme, combinând în mod armonios culorile primare.

La centrul Construcții, copiii au avut de construit cutii de depozitare a deșeurilor (trei), din materiale ce se puteau îmbina, (combino) de trei mărimi și grosimi diferite. Pentru a realiza sarcina corect, ei au trebuit să stabilească materialele de construcție pentru fiecare cutie: pentru plastic / pet-uri – piesele cele mai mici și subțiri – pentru că sunt cele mai ușoare; pentru hârtie și lemn – piesele de mărime și grosime mijlocie; iar pentru deșeurile din sticlă și metal – piesele cele mai mari și goase – pentru că sunt cele mai grele. Încântarea celor mici a fost ușor de descoperit pe fețele lor.

Acest tip de proiecte ajută copiii să pună întrebări, să conecteze punctele de cunoaștere, să rezolve probleme, să gândească creativ și să fie inovativi. Proiectele STEAM pot îmbunătăți semnificativ viitorul copiilor noștri.

Bibliografie:

- Arnold, N(2018). Educația STEM. Descoperă ingineria. Editura Litera.
- Hunt, E (2020).STEM în 15 minute: exerciții creative de știință, tehnologie, inginerie și matematică pentru copii între 5 și 11 ani. Editura DPH.

INTEGRAREA CUNOȘTINȚELOR PENTRU O EDUCAȚIE HOLISTICĂ

*Pană Mihaela Nicoleta, Profesor educație timpurie,
Grădinița cu Program Prelungit „Căsuța Poveștilor”, Pitești*

Modernizarea procesului instructiv educativ pe această treaptă de învățământ-preșcolaritatea- o reprezintă integrarea curriculară, în care fiecare cadru didactic trebuie să proiecteze, să organizeze și să desfășoare activități integrate, abordând conținuturile într-un mod complex, având în vedere că toți copiii trebuie să învețe și să se dezvolte într-o manieră armonioasă.

Prin abordarea integrată a conținuturilor se contribuie la punerea bazei unei personalități care vizează, în perspectivă, formarea viitorului om care trebuie să se adapteze societății de azi și de mâine, caracterizată printr-un dinamism accelerat. Respectând nivelul de dezvoltare psihică specifice vârstei, educatoarea are responsabilitatea de a organiza conținuturile educative într-un mod plăcut, captivant și motivant. Este esențial ca aceasta să manifeste măiestrie în a stârni interesul copiilor, deoarece activitățile trebuie să răspundă intereselor copiilor, să le stârnească curiozități, să fie mai atractive și mai eficiente.

Prin satisfacerea curiozității, copiii acumulează cunoștințe, găsesc singuri explicații, formulează concluzii și își dezvoltă abilități esențiale pentru procesul de învățare.

Abordarea integrată trebuie concepută în strânsă legătură cu o nouă relație educatoare-copil, bazată pe implicarea activă a preșcolarului în procesul de învățare, în scopul valorificării tuturor posibilităților pe care integrarea le impune pentru a contribui total la activitatea copilului în procesul de învățământ, la formarea și dezvoltarea personalității sale, asigurându-i o formație corespunzătoare pentru o integrare rapidă în viața școlară și socială. Metodele, mijloacele, procedeele îmbinate armonios contribuie la dezvoltarea capacității intelectuale și în deosebi a gândirii, a inteligenței, a spiritului de observație, a curiozității, a spiritului de investigație și a trăsăturilor de caracter ale preșcolarului.

Imprimarea unui caracter integrat nu trebuie gândită în afara concepției unui nou tip de relație educatoare-copil caracterizată prin implicarea activă a activității preșcolarului în actul învățării. Această abordare stimulează efortul personal al copilului în dobândirea cunoștințelor și formarea deprinderilor și obișnuințelor. Influențele exercitate asupra preșcolarului includ atât factorii externi, reprezentând intervențiile educative, cât și factorii interni, rezultați din implicarea directă a copilului în actul educațional.

În acest sens voi prezenta câteva activități pe care le-am desfășurat la clasă cu preșcolarii.

Un prim exemplu este realizarea în cadrul întâlnirii de dimineață a unui joc care se poate realiza în funcție de proiectul tematic în desfășurare/tema săptămânii, noutatea zilei. La salutul de dimineață al steluțelor am folosit tot un joc de spargerea gheții dar de această dată a fost să ne salutăm pe limba animalelor (deoarece în acea săptămână am realizat tema „În ograda bunicilor”).

Activitatea am realizat-o cu ajutorul platformei educaționale Wordwall folosindu-mă de calculator și tabla inteligentă. De această dată prin intermediul tablei inteligente copii a trebuit să deschidă caseta pe care doresc dar pe care era scris un număr din intervalul 1-10. În momentul în care caseta era întoarsă copilul realizează salutul indicat de imagine: dacă imaginea arata un pisoi, copilul saluta cu un miorlăit, dacă imaginea indica un câțel, saluta asemenea unui câțeluș, etc.

Activitatea a implicat activ copiii, le-a stimulat comunicarea, a favorizat inter-relaționarea, a format un comportament empatic la preșcolari.

O altă activitate pe care am realizat-o în centrul alfabetizare a fost scrierea cu ajutorul degetului în mălai a unei litere. Fiind în anotimpul toamna, tema zilei a fost corelată atât cu proiectul tematic cât și cu tema săptămânii copii având decupate litere atractive ale unor cuvinte ce definesc acest anotimp: T-litera de început anotimpului toamna, F de la frunze, U de la umbrelă. În cadrul acestei activități am îmbinat simțul tactil cu activitatea de recunoaștere și „scriere a unei litere”. În cadrul altei activități cu ajutorul castanelor, ghindelor, conurilor de brad și a altor materiale din natură copiii au realizat grafisme, explicându-le că ei trebuie să realizeze drumul animalelor pentru a-ți găsi locul pentru hibernare. Acestea sunt doar câteva exemple care se pot realiza cu copiii înainte de a folosi instrumentul de scris.

Altă activitate a fost desfășurarea unui joc de mișcare în care copii extrăgeau un jeton, dădeau imaginea, apoi ei trebuiau să identifice traseul conform imaginii, să-l parcurgă folosind săritura, iar la sfârșitul traseului extrăgeau un jeton pe care era scrisă o cifră în limitele 1-10, identificau cifra și trebuia să pună în coșuleț tot atâtea castane cât indica cifra de pe jeton. Prin această activitate am reușit să îmbin activitatea de mișcare cu îmbogățirea cunoștințelor matematice.

O altă activitate pe care am realizat-o a fost în cadrul centrului construcției, unde cu ajutorul legumelor, fructelor și a altor materiale preșcolarii au realizat chipul Zânei Toamna. Prin această activitate am reușit să contribuim la dezvoltarea empatiei la preșcolari și să favorizăm interacțiunea.

Pot afirma că prin diferite activități pe care le-am desfășurat am reușit implicarea activă a copiilor în procesul de învățare, ceea ce i-a făcut mai receptivi, dar le-a și dezvoltat independența în gândire și acțiune.

Valoarea formativ-educativă a acestor strategii depinde de priceperea profesorului de învățământ preșcolar de a înțelege specificitatea combinării acestora pe această treaptă de învățământ în care principalul beneficiar să fie copilul.

Astfel, în prezent, putem spune că, prin activitățile instructiv-educative desfășurate, conținuturile din diverse domenii de activitate trebuie abordate integrat, asigurându-se astfel formarea unei imagini coerente, unitare și globale a lumii reale pentru copii.

Bibliografie:

Tomșa, Gh., „Psihopedagogie preșcolară și școlară”, Ed. Coresi, București, 2005;
Victoria Atanasiu, Valeria Nistor, „Puncte de vedere privind modernizarea activităților din grădiniță” – „Optimizarea metodologiei didactice în învățământul preșcolar”, editată de Revista de pedagogie, București, 1977.

CASA CORPULUI
DIDACTIC ARGEȘ

METODE ACTIV-PARTICIPATIVE ÎN ÎNVĂȚĂMÂNTUL PREȘCOLAR

Petrescu Minodora Florentina - Profesor educație timpurie
Burluși Cătălina Maria - Profesor educație timpurie
Școala Gimnazială Bălilești - Grădinița cu Program Prelungit Bălilești

Metodele activ-participative reprezintă astăzi o alternativă la didactica tradițională în beneficiul copiilor și al nostru în egală măsură. Termenul de „educație modernă” se poate traduce și prin „a ști ce să faci cu ce ai învățat”. Deci regândirea educației formale se impune și ne obligă să schimbăm relația cu copiii și între copii, promovând sprijinul reciproc și dialogul constructiv prin noi strategii pe care le propunem. Prin metodele activ-participative, copiii își exersează capacitatea de a selecta, combina, învăța lucruri de care vor avea nevoie în viața de școlar și de adult. Interactivitatea presupune atât competiție cât și activități colaborative, în cadrul cărora copilul cooperează cu ceilalți pentru atingerea unui țel comun.

Utilizarea metodelor active și interactive în grădiniță solicită o anumită adaptare. Voi exemplifica două metode și tehnici active și interactive utilizate cu succes în activități.

Metoda „Proiectul tematic”

Metoda „Proiectul Tematic” este o metodă intens și cu succes utilizată. Tema este stabilită în funcție de preferințele și propunerile copiilor. Prin această metodă, copiii își formează unele deprinderi de muncă intelectuală, învățând să-și formuleze probleme și să caute singuri calea de a le rezolva.

Astfel, pe durata a 5 săptămâni, am derulat proiectul tematic „Toamna harnică și de roade harnică”, în cadrul căruia au fost implicați copii, părinți, bunici, educatoare. Subtemele proiectului au fost: „De vorbă cu Zâna Toamna”; „Coșul cu fructe de toamnă”; „Hora legumelor vesele”; „Coronița cu flori de toamna”; „Carnavalul toamnei –evaluarea proiectului”. S-au strâns materiale necesare activității didactice cum ar fi: frunze de toamna, castane, fructe de toamna, legume de toamna, flori de toamna, cărți, atlase, reviste. S-au făcut plimbări în natură, vizite pentru realizarea obiectivelor, descoperiri la fața locului. Totul s-a materializat în fotografii, albume, expoziții, iar la final copiii au fost îmbrăcați în fructe și legume de toamnă și au participat la Parada costumelor de toamnă. Preșcolarii au primit diplome.

Avantajele metodei:

- Stimulează operațiile gândirii;
- Are la bază învățarea prin cooperare, iar responsabilitățile sunt diferențiate pe grupuri;
- Copiii se consultă în toate etapele proiectului devenind parteneri în rezolvarea problemelor;
- Proiectul este susținut (inclusiv material și financiar) de familie, sponsori, cadre didactice, într-un efort colaborativ. Aceștia au ocazia să se implice pe tot parcursul proiectului.

Dezavantajele metodei:

- Este de lungă durată;
- Este costisitoare din punct de vedere material și financiar.

Metoda „Schimbă perechea”

Această metodă este o metodă de predare-învățare interactivă de grup care stimulează comunicarea și rezolvarea de probleme prin lucrul în perechi.

Categoria de activitate: DOS-Activitate practică

Tema: Crizantema (rulare-lipire)

Material : Hârtie creponată, pastă de lipici, coli de desen.

Sarcina didactică: Să ruleze bucăți de hârtie, să lipească bucățile de hârtie pe foile de desen, redând forma petalelor crizantemei.

Desfășurare: Li se transmite copiilor că vor rula bucățile de hârtie primite sau vor lipi hârtia rulată redând forma unei crizanteme. Ei vor alege ce sarcină vor să îndeplinească, apoi se grupează în perechi (unul rulează hârtia creponată, iar altul lipește hârtia rulată, redând forma unei crizanteme). La un semnal al educatoarei, se schimbă perechea.

Avantajele metodei:

Dezvoltă inteligențele multiple;

Stimulează cooperarea și ajutorul reciproc;

Stimulează învățarea în perechi, activând întregul colectiv.

Dezavantajele metodei:

Îi defavorizează pe cei mai lenți.

Prin utilizarea unor asemenea metode se realizează o implicare efectivă, activă a copiilor în procesul de învățare. Copiii devin conștienți de propria lor gândire, își activează vocabularul, iar interesul și motivația vor fi asigurate pe întregul parcurs al activităților. Programul activității instructiv-educative lasă libertatea de a organiza cât mai creativ și personalizat actul didactic. Fiecare cadru didactic își alege propriul demers, personalizat, modern care să fie compatibil cu stilul didactic, cu obiectivele și conținuturile activităților.

Bibliografie

Breben S., Goncea E., Ruiu G., Fulga M., *Metode interactive de grup. Ghid metodic* -Editura Arves, 2002.

CASA CORPULUI
DIDACTIC ARGEȘ

METODE INTERACTIVE ȘI DE GRUP APLICATE ÎN ACTIVITATEA DIDACTICĂ LA GRUPELE DIN ÎNVĂȚĂMÂNTUL PREȘCOLAR

**Răduț Elena Mihaela - Profesor educație timpurie
Grădinița cu Program Prelungit „PUI DE LEI” Pitești, Argeș**

Metodele activ-participative pot fi extrem de valoroase și utile chiar și în învățământul preșcolar dacă sunt utilizate ținând cont de conținutul lecției și de particularitățile de vârstă ale preșcolarilor.

În învățământul preșcolar există foarte multe metode și tehnici de învățare variate prin care preșcolarii pot învăța atât conceptele specifice, cât și formarea de priceperi și deprinderi. În grădinița de copii principalul mijloc de stimulare pentru învățare și dezvoltare este jocul. În cadrul jocului cu preșcolarii se pot utiliza din gama variată de metode și tehnici, atât metode tradiționale, cât și metode moderne. Este indicat ca metodele tradiționale să se împletească în mod armonios cu metodele activ-participative în cadrul unei lecții/activități cu preșcolarii. Utilizând frecvent aceste metode în cadrul activităților de învățare în grădinița de copii, acestea pot dezvolta: creativitatea, limbajul, imaginația, memoria, gândirea critică și multe alte procese psihice ale preșcolarului.

Metodele activ-participative prezintă următoarele avantaje:

- creează preșcolarilor priceperi și deprinderi;

- facilitează învățarea într-un ritm propriu;
- stimulează cooperarea și competiția între preșcolari;
- sunt atractive și interactive;
- pot fi utilizate materiale didactice variate.

Din gama variată de metode moderne, am adaptat și utilizat în activitatea mea didactică la clasă, următoarele metode:

1. Metoda „Cubul”: această metodă presupune explorarea unui subiect din mai multe perspective. Am adaptat și utilizat această metodă la grupa „Mijlocie” în cadrul unei activități de Educare a Limbajului pentru a fixa conținutul poveștii „Ursul păcălit de vulpe”, de I. Creangă, astfel: „Am prezentat preșcolarilor cubul și am explicat modul în care se desfășoară jocul. Cubul va hotărî pentru fiecare grup ce sarcină i se potrivește în funcție de culoarea bulinei și imaginea reprezentată pe fiecare latură. Câte un reprezentant al fiecărui grup va veni pe rând, va arunca cubul, după care va căuta pe latura cubului bulina corespunzătoare grupului. **Grupul 1: „Descrie”:** educatoarea va solicita grupul să descrie o secvență din poveste pe baza imaginilor prezentate”; **Grupul 2: „Compară”:** educatoarea solicită preșcolarii din grup să compare cele două animale după înfățișare”; **Grupul 3: „Analizează”:** Preșcolarii din acest grup au de caracterizat din punct de vedere moral personajele din poveste” **Grupul 4: „Asociază”:** educatoarea solicită preșcolarii din acest grup să precizeze în ce cântece, poezii sau chiar povești au mai întâlnit personajele; **Grupul 5: „Aplică”:** Preșcolarii din acest grup au ca sarcină de lucru să redea un scurt dialog din poveste; **Grupul 6: „Argumentează”:** educatoarea solicită copiii din acest grup să precizeze de ce cred/consideră dânsii că s-a comportat în acest mod, vulpea.”

2. Turul Galeriei: „Este o metodă de învățare prin cooperare ce îi încurajează pe copii să-și exprime opiniile proprii” (Strategii didactice, 2010). Am utilizat această metodă în activitatea mea didactică la clasă în cadrul Activităților de Educație Artistică-Plastică, dar și a celor de Abilități practice. După ce preșcolarii de la grupa „Mijlocie” au finalizat lucrările plastice sau practice aceștia le-au expus pe mese sau pe panou ca într-o galerie de artă. Preșcolarii s-au urcat în trenulețul imaginar al „Creatorilor” și au pornit în călătorie spre „Galeria de Artă”. Ajunși la galerie, preșcolarii s-au oprit în dreptul lucrărilor expuse de ei pentru a analiza lucrările proprii și ale celorlalți copii. Pe rând fiecare preșcolar a avut posibilitatea de a alege o lucrare și de a argumenta alegerea făcută precizând aspectele cele mai importante legate de modul de realizare al acestora (acuratețe, realitate, creativitate, etc). Fiecare lucrare a fost apreciată verbal și aplaudată în plen.

3. Metoda R.A.I: „Are la bază stimularea și dezvoltarea capacității copiilor de a comunica (prin întrebări și prin răspunsuri”. Denumirea metodei provine de la inițialele cuvintelor: „Răspunde-Aruncă-Interoghează”. (Strategii didactice interactive, 2010). Am utilizat această metodă modernă în cadrul Întâlnirii de Dimineată, secțiunea Calendarul Naturii, la grupa Mijlocie, astfel: Preșcolarii au fost așezați pe pernute în cerc, jocul a fost deschis de către educatoare prin aruncarea unei mingi către un copil, preșcolarul a prins mingea, însă a primit și o întrebare legată de tema propusă (de ex. Cum este vremea astăzi?/ În ce zi suntem?, etc). Preșcolarul după ce a prins mingea, răspunde la întrebare, după care acesta aruncă mingea unui alt coleg, adresând la rândul său o întrebare. Jocul se continuă cu toți preșcolarii din cerc.

4. Metoda Cadranelor: este metoda prin care se rezumă sau se sintetizează conținutul unei lecții. Am utilizat această metodă în cadrul unei activități la sector Bibliotecă, astfel: preșcolarii au avut pe masă două cadrane, fiecare cu câte 4 ferestre, imagini din poezia „Bondarul leneș” de E. Farago, lipici și instrumente de scris. La acest sector preșcolarii vor lucra în 4 echipe. Potrivit sarcinilor trecute în fiecare fereastră a cadranelor, preșcolarii au avut ca sarcină de lucru următoarele:

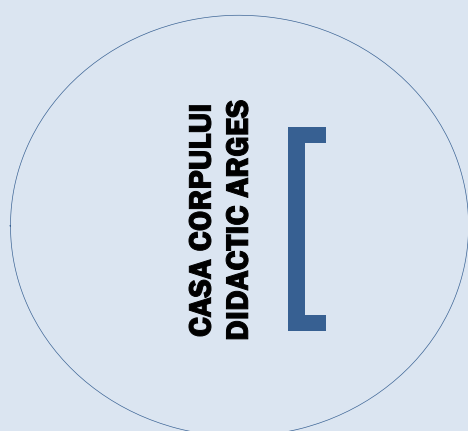
- Cadrane I: să așeze și să lipească imaginile în ordinea desfășurării evenimentelor; să redea sub formă de idei pe baza suportului intuitiv, conținutul poeziei;
- Cadrane II: să încercuiască personajele întâlnite în textul poeziei; să coloreze personajul harnic/muncitor și să-l taie pe cel leneș;
- Cadrane III: să continue versurile începute de educatoare: „Pe cărare-n ... jale mare/ Plânge un bondar ceapcân; să alcătuiască propoziții utilizând cuvintele noi întâlnite în textul poeziei: jale..., ceapcân=rău, șiret; povară=greutate;

- Cadran IV: să completeze tabloul lipind imaginile potrivite; să redea dialogul dintre personajele din imagine.

În activitatea didactică de la clasă se pot adapta și utiliza și alte metode moderne atât în lecția de predare, consolidare, cât și în cea de evaluare, cum ar fi: Diamantul, Diagrama Venn, Explozia Stelară, Ciorchinele etc.

Bibliografie

1. Breban S, Gongea E, Ruiu G, Fulga M.: „Metode interactive de grup”, Editura Arves, 2020;
2. Mândru E., Borbeli L., Filip D., Gall M., Nicolae A., Nemțoc M., Todoruț D., Topliceanu F.: „Strategii didactice interactive”, Editura Didactica Publishing House, București, 2010.

METODA „DIAGRAMA VENN”

*Roșu Adriana, Profesor educație timpurie
Grădinița cu Program Normal “Căsuța cu povești”, Curtea de Argeș*

„Să nu-i educăm pe copiii noștri pentru lumea de azi. Această lume nu va mai exista când ei vor fi mai mari, și nimic nu ne va permite să știm cum va fi lumea lor.”

(Montessori)

Metodele interactive de grup reprezintă o abordare nouă a învățării, care stimulează învățarea și creativitatea copiilor, responsabilizându-i în rezolvarea sarcinilor și punând accent pe interacțiunea dintre copii și pe procesele de cunoaștere. Copilul trebuie să afle singur soluții la probleme, să-și prelucreze și să-și sistematizeze cunoștințele, asigurând un demers interactiv al actului de predare-învățare-evaluare.

Metoda „**Diagrama Venn**”, este o metodă interactivă care poate fi utilizată în activitățile de fixare, consolidare și evaluare a cunoștințelor.

Metoda este eficientă atunci când sunt studiate două cazuri prin comparație, folosindu-se imagini în învățământul preșcolar

Metoda „Diagrama Venn”:

Tema activității: „Corpul uman”

Obiectiv: Dezvoltarea gândirii și a limbajului prin aplicarea metodei.

Material: tablă magnetică, magneți, cartonașe cu imagini, cercuri pentru diagramă

Desfășurare:

1. *Organizarea colectivului de copii:*

Copiii au fost împărțiți în două grupe, câte un copil din fiecare grupă găsește o soluție.

Prezentarea temei și a sarcinii didactice:

Educatorea comunică tema „Corpul uman” și lipește pe table magnetică două cercuri care se suprapun parțial în care se așează imagini cu asemănările și deosebirile dintre fetiță și băiat.

2. *Activitatea propriu-zisă:*

Pe au fost lipite două cercuri, iar în interiorul lor au fost lipite asemănările dintre fetiță și băiat. În cercul din dreapta au fost puse elemente specifice fetei, iar în cel din stânga doar cele specifice băiatului.

3. *Analiza rezultatelor:*

S-au analizat răspunsurile date de copii după care au fost apreciați pentru munca depusă.

Bibliografie:

Silvia B. , Elena G. , Georgeta R. , M. , *Metode Interactive de grup - Ghid Metodic - 60 metode și 200 aplicații practice pentru învățământul preșcolar*, Craiova , Editura Arves, 2002

CASA CORPULUI
DIDACTIC ARGEȘ

METODE INOVATIVE ÎN ÎNVĂȚĂMÂNTUL PREȘCOLAR

Sava Liana Andreea - Profesor educație timpurie
Grădinița cu Program Prolungit „Tic-Pitic”, Mioveni

Interactivitatea presupune o învățare prin comunicare, prin colaborare, produce o confruntare de idei, opinii și argumente, creează situații de învățare centrate pe disponibilitatea și dorința de cooperare a copiilor, pe implicarea lor directă și activă, pe influența reciprocă din interiorul microgrupurilor și interacțiunea socială a membrilor unui grup.

Implementarea acestor instrumente didactice moderne presupune un cumul de calități și disponibilități din partea cadrului didactic: receptivitate la nou, adaptarea stilului didactic, mobilizare, dorință de autoperfecționare, gândire reflexivă și modernă, creativitate, inteligența de a accepta noul și o mare flexibilitate în concepții.

Uneori considerăm educația ca o activitate în care continuitatea e mai importantă decât schimbarea. Devine însă evident că trăim într-un mediu a cărui mișcare este nu numai rapidă ci și imprevizibilă, chiar

ambiguă. Nu mai știm dacă ceea ce ni se întâmplă este "bine" sau "rău". Cu cât mediul este mai instabil și mai complex, cu atât crește gradul de incertitudine.

Datorită progresului tehnologic și accesului sporit la cunoaștere și la resurse ne putem propune și realiza schimbări la care, cu câțva timp în urmă nici nu ne puteam gândi.

E bine ca profesorul să modeleze tipul de personalitate necesar societății cunoașterii, personalitate caracterizată prin noi dimensiuni: gândire critică, creativă, capacitate de comunicare și cooperare, abilități de relaționare și lucru în echipă, atitudini pozitive și adaptabilitate, responsabilitate și implicare.

Un învățământ modern, bine conceput permite inițiativa, spontaneitatea și creativitatea copiilor, dar și dirijarea, îndrumarea lor, rolul profesorului căpătând noi valențe, depășind optica tradițională prin care era un furnizor de informații.

În organizarea unui învățământ centrat pe copil, profesorul devine un coparticipant alături de elev la activitățile desfășurate. El însoțește și încadrează copilul pe drumul spre cunoaștere.

Utilizarea metodelor interactive de predare – învățare în activitatea didactică contribuie la îmbunătățirea calității procesului instructiv - educativ, având un caracter activ – participativ

În abordarea muncii cu preșcolarii, importanța majoră constă în alegerea strategiilor de educare intelectuală, morală, civică, conforme cu vârsta copiilor. Educația intelectuală, componentă integrată a dezvoltării armonioase, dobândește în grădiniță o importanță deosebită deoarece acum se produce începutul deschiderii copilului spre cunoaștere, pentru adaptarea la condițiile de viață prin constituirea reacțiilor adecvate la stimulii externi și interni. Realizarea unui proces de învățare dirijată preponderent prin joc și bazându-se pe curiozitatea vie și pe spiritul de imitație al copilului ajută dezvoltarea gradată a intelectului și oferă posibilitatea de exprimare a conținutului gândirii prin intermediul limbajului. În concepția modernă, învățarea dirijată se împletește cu învățarea spontană, ambele forme impulsionând dezvoltarea inteligenței și socializarea. Putem spune că, activitatea este elementul de bază în educația intelectuală a preșcolarului, ea oferind prilejul dobândirii experienței cognitive și stimulării inițiativei personale. În procesul de învățare copiii sunt implicați folosind metode de învățare activă prin aplicarea în diferite situații de învățare ceea ce au învățat. Metodele moderne des întâlnite în procesul instructiv educativ în funcție de obiectivele urmărite la fiecare activitate sunt:

- **Bula dublă:** este o metodă de predare-învățare, ușor de aplicat, care grupează asemănările și deosebirile dintre două obiecte, fenomene, etc.. Se reprezintă grafic prin două cercuri în care se așează câte o imagine ce denumește subiectul abordat. De cele două cercuri mari se află relaționate prin linii alte cercuri mici situate între cele mari în care sunt specificate asemănările, iar în cercurile exterioare se specifică particularitățile, caracteristicile fiecărui termen. (Ex: DLC- Educarea limbajului „Ce știm despre anotimpuri?” -convorbire- în cercurile mari sunt așezate imagini reprezentative despre anotimpul toamna și iarna. Caracteristicile anotimpurilor se vor completa în cercurile exterioare iar asemănările existente au fost atașate în cercurile din mijloc.

Această metodă activează toți copiii la activitate și le dezvoltă independența de gândire, comunicarea, creativitatea și îi încurajează să ia decizii corecte dar să și argumenteze deciziile luate.

- **Brainstormingul:** metodă cunoscută și sub numele „furtună în creier”, este o metodă folosită pentru stimularea copiilor în găsirea mai multor idei pentru soluționarea unor probleme. Se poate utiliza în activitățile de Educarea limbajului unde copiii își dau frâu liber imaginației prin crearea povestirilor ce au la bază un tablou sau un șir de imagini. Această metodă de poate utiliza și în cadrul activităților: lectură după imagini, convorbire sau joc didactic. Specific acestei metode este dezvoltarea capacității creatoare, a imaginației și expresivității limbajului oral.

- **Explozia stelară:** o metodă întâlnită în activitățile de convorbire, memorizări, povestiri, etc.. Este o metodă relaxantă pentru copii în care este stimulată creativitatea în obținerea răspunsurilor corecte la întrebările adresate. Materialul didactic constă într-o stea mare, cinci stele mici de culoare galbenă, cinci sageti și jetoane. Pe steaua mare se va așeza o imagine caracteristică temei abordate, cele cinci întrebări sunt notate pe cele cinci stele galbene: CE? CINE? UNDE? CÂND? DE CE? Preșcolarii vor alcătui propoziții pe baza conținutului unor imagini și nu în ultimul rând vor rezolva problemele prin găsirea răspunsurilor la întrebările adresate. Prin utilizarea acestei metode se va urmări dezvoltarea potențialului creativ, exersarea capacității preșcolarilor de a alcătui propoziții interogative, familiarizarea acestora cu strategia elaborării de întrebări.

Educatorul este agentul principal al actului de predare-învățare, factorul activ care declanșează și întreține interesul, curiozitatea și dorința preșcolarilor pentru activitatea de învățare, un observator sensibil al comportamentului copiilor, un îndrumător persuasiv și un sfătuitor, un prieten și confident, uneori un substituit al părinților, dar și un model, un exemplu pozitiv pentru copii.

Diversificarea strategiilor de predare-învățare-evaluare pune accent pe metodele activ-participative, care încurajează preșcolarul în a explora și a deveni independent. Proiectarea didactică trebuie să corespundă diferențelor individuale în ceea ce privește interesele, abilitățile și capacitățile copilului. Aceste diferențe trebuie luate în considerare în proiectarea activităților, care trebuie să dezvolte la copil stima de sine și un sentiment pozitiv față de învățare. În același timp, predarea trebuie să ia în considerare experiența de viață și experiența de învățare a copilului, pentru a adapta corect sarcinile de învățare.

Bibliografie:

1. Breben, S., Goncea, E., Raiu, G., Fulga, M., *Metode interactive de grup-ghid metodic*. Editura Arves, 2002;
2. Ezechil, L., Radu, I., *Pedagogie -fundamente teoretice* București: Editura V&I Integral, 2008;
3. Kolumbus, E., S., *Didactică preșcolară*, București: Editura V&I Integral, 2008;
4. Păiși, L., Tudor, S., Stan, M., *A deveni și a fi un bun educator*, Pitești: Editura Universității, 2009

DEZVOLTAREA SOCIO-EMOȚIONALĂ LA PREȘCOLARI PRIN METODE INTERACTIVE DE GRUP

CASA CORPULUI
DIDACTIC ARGEȘ

*Spirea Loredana Petruța - Profesor educație timpurie
Grădinița cu Program Prelungit „PUI DE LEI”, Pitești*

Abilitățile sociale reprezintă manifestarea unor comportamente adecvate și acceptate din punct de vedere social, care au consecințe pozitive asupra persoanelor implicate și permit atingerea unor scopuri. (Ștefan, Kallay, 2007). Când copilul merge la școală are nevoie, mai mult decât de cunoștințe, de câteva abilități pentru a avea performanțe în acord cu potențialul precum: abilitatea de auto-control comportamental, abilitățile de cooperare, negociere și rezolvare de probleme și gestionarea emoțiilor, competența de a iniția și menține relații și capacitatea de integrare într-un grup. Pentru a învăța aceste abilități copilul trebuie sprijinit, ele se învață cu ajutorul adulților din viața lui, părinții și profesorii. Specialiștii spun că există șapte elemente cheie care stau la baza succesului pe care copiii îl vor avea în școală: încrederea, curiozitatea, intenția, controlul de sine, raportarea, comunicarea, cooperarea. (Daniel Goleman, 2001).

Dezvoltarea abilităților sociale are implicații majore în asigurarea performanței școlare, asigurând sănătatea emoțională a persoanei și favorizând o bună integrare ulterioară a individului în societate. Competențele sociale de bază, precum inițierea și menținerea unei relații și integrarea într-un grup (Botiș, 2007), sunt dezvoltate în cadrul jocului, ca formă de organizare, metodă și procedeu în activitatea instructiv educativă din grădiniță. Utilizarea metodelor interactive de grup ca un joc cu reguli, joc de învățare, de cooperare, distractiv aduce beneficii reale pentru preșcolari, aceștia parcurgând sub formă de joc, conținuturile propuse. În cadrul lor predomină învățarea prin cooperare, valorificând potențialul fiecăruia, formând copiilor capacitatea de a relaționa și de a fi un membru activ în cadrul grupului. Valorile metodelor interactive de grup sunt: cooperarea, creativitatea, susținerea, respectul, non-discriminarea, responsabilitatea și autoresponsabilizarea. Interacțiunea din cadrul metodelor interactive dezvoltă capacitatea de a lucra împreună, componentă importantă pentru viață și pentru activitatea profesională viitoare, dovedit fiind faptul că subiecții care lucrează în echipă sunt capabili să aplice și să sintetizeze cunoștințele în moduri variate și complexe, învățând mai temeinic decât în cazul lucrului individual. Silvia Breben, (2008), vorbind despre eficiența grupurilor în cadrul metodelor

interactive, subliniază importanța cunoașterii strategiilor de funcționare a grupului/ grupurilor ca fiind necesară pentru a desfășura activități eficiente în beneficiul fiecărui copil. Implicarea activă a copiilor în grup este determinată de responsabilitatea pe care o are ca parte a grupului. Dacă într-un grup un copil este marginalizat, nu primește nici un rol, activitatea de grup nu este eficientă.

Grupul le stimulează și dezvoltă curajul, încrederea în sine și în partenerul/partenerii de grup, stăpânirea de sine, declanșează buna dispoziție. Având o sarcină în grup este pus în situația de a fi frecvent în fața grupului și de a susține un punct de vedere. Constatând că stăpânește treptat situația, își va învinge timiditatea și va deveni un element activ, înclinat să lucreze colectiv cu un plus de încredere în sine. Metodele de predare-învățare (Metoda predării/învățării reciproce, Mozaicul, tehnica Lotus, Comunicarea rotativă, Învățarea în cerc, Schimbă perechea, Puzzle, Bula dublă, Cubul, Acvariul, Mica publicitate, Partenerul de sprijin, Piramida etc) dezvoltă interrelaționarea în grup în cadrul învățării și obișnuiește copiii cu munca în grup. Astfel vor manifesta încredere și respect în comunicarea cu adulții și copiii, sporește interesul pentru tema pusă în discuție. Copiii împărtășesc și celorlalți ceea ce descoperă/știu despre o anumită temă, completează sprijiniți de educatoare, ajutând nu doar la schimbul de idei între grupuri de prieteni ci cu întreaga grupă de preșcolari incluzând astfel copiii ce în alte situații ar putea fi marginalizați. E necesar să creem condiții necesare pentru promovarea învățării interactive, să acordăm timp suficient pentru ca preșcolarii să-și exprime ideile și pentru a primi feedback constructiv. Copiii sunt încurajați să-și exprime ideile și părerile proprii, fără teama de a fi ridiculizați, să-și dezvolte încrederea în forțele proprii și să înțeleagă valoarea propriilor idei și opinii. Sub forma unor jocuri, metodele de fixare, consolidare și evaluare (Piramida, Diamantul, Ciorchinele, Ghicitorile, Benzi desenate, Posterul, Trierea aserțiunilor, Tehnica blazonului, Diagrama Venn, Jurnalul grafic, Turul galeriei, Harta conceptuală etc) ajută la fixarea cunoștințelor și oferă copiilor posibilitatea de a demonstra ce și cât au asimilat, departe de contextul evaluării clasice ce poate inhiba copiii. Organizate în grupuri mici, aceste metode pot îmbrăca forma unor competiții între grupuri, stimulând comunicarea și expunerea a cât mai multe informații despre tema respectivă, în vederea câștigării atenției celorlalți. Se stimulează și autoevaluarea și evaluarea răspunsului celorlalți, prin completarea cu informații noi.

Unii copii au dificultăți de comunicare, de ascultare activă și întrerup conversația celorlalți. Prin metode precum Creioanele la mijloc, R. A. I., Explozia stelară, Cubul etc, prezentate ca jocuri cu reguli, preșcolarii sunt obligați să-și aștepte rândul pentru a vorbi, să stabilească contact vizual atunci când vorbesc, să-i asculte pe ceilalți, manifestând abilități de ascultare activă așteptând ca celălalt să termine solicitarea după care oferă răspuns, menținând contactul vizual. Preșcolarii ajung până la performanța de a pune întrebări atunci când i se povestește ceva, de a zâmbi, a da din cap în semn de aprobare sau dezaprobar. Spre exemplu, strategia mozaicului este focalizată pe dezvoltarea capacităților de ascultare, vorbire, cooperare, reflectare, gândire creativă și rezolvare de probleme.

Astfel, copiii trebuie să asculte activ comunicările colegilor, să fie capabili să expună ceea ce au învățat, să coopereze în realizarea sarcinilor, să găsească cea mai potrivită cale pentru a-i învăța și pe ceilalți ceea ce au studiat. Metoda R. A. I. are și ea la bază stimularea și dezvoltarea capacității copiilor de a comunica prin întrebări și răspunsuri ceea ce au învățat. Metodele interactive de grup oferă copiilor ocazia de a împărtăși obiectele și a-și împărtăși experiențe. Metodele de fixare, consolidare și evaluare precum Blazonul, Posterul, Jurnalul grafic, Benzi desenate, Ciorchinele, pun copiii în situația de a împărtăși materialele comune primite pentru realizarea sarcinii, formulând în mod adecvat o cerere, utilizând formule de adresare politicoasă. În plus, învață să manifeste, cu sau fără ajutor din partea adultului, modalități adecvate de răspuns dacă nu primesc imediat obiectul.

Aceste metode urmăresc activitatea preșcolarului în cadrul grupei, modul în care interacționează cu colegii, dacă împarte materialele cu alți colegi și cât este de dispus să se joace cu alți copii. De asemenea, lucrând în echipă, li se oferă posibilitatea de a-și împărtăși părerile, ideile, experiența, strategiile personale de lucru, informațiile, capătând încredere în ei și devenind responsabili pentru ideile și acțiunile lor. Ascultând părerile celorlalți învață să privească critic mediul social în care trăiesc, să se descurce în situații reale de viață, își exersează capacitatea de autoevaluare, de a evalua alternative și a lua decizii, de a testa ipoteze. Se obișnuiesc să negocieze soluțiile, ideile, să rezolve o sarcină alături și împreună cu alți copii, comportându-se cu toleranță,

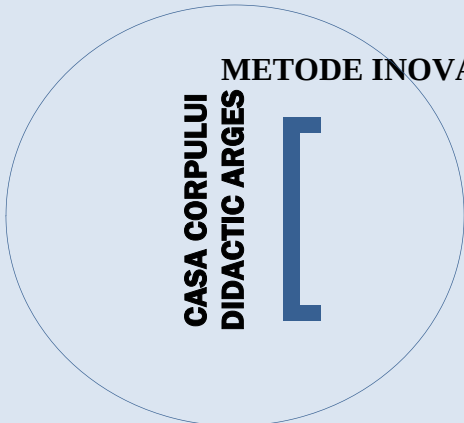
afectivitate, sensibilitate și corectitudine cu cei din jur. Pentru inițierea și menținerea unei relații, importante sunt și oferirea și primirea de complimente.

În cadrul unor metode copiii devin "parteneri de sprijin" atât ai colegilor dar și ai educatoarei, înlesnind activitatea de recuperare, dezvoltând încrederea în forțele proprii, cooperarea și lucrul în pereche și determinând "cunoașterea de sine" și a colegilor. Beneficiile unor metode precum Comunicarea rotativă, Schimbă perechea, Benzi desenate, metoda Bulgărelui de Zăpadă sunt că stimulează comunicarea, având uneori posibilitatea de a lucra cu fiecare dintre membrii colectivului. Stimulează cooperarea, ajutorul reciproc, înțelegerea și toleranța față de opinia celuilalt, copiii au posibilitatea să se bucure de finalitatea activității lor. Aceste metode pun copiii, ca membri ai aceluiași grup cu scop comun, în situația de a oferi și a cere ajutorul de la membrii grupului, dezvoltându-le aceste abilități. Copiii care socializează ușor sau se integrează foarte repede într-un grup îi ajută de regulă pe noii veniți și le explică regulile grupei, sau ale jocului la care urmează să participe. În concluzie, utilizând metodele interactive de grup, copiii își dezvoltă capacitatea de a interacționa pozitiv și cu încredere cu copiii de vârstă apropiată și cu adulții cunoscuți, inițiind și menținând relații cu aceștia. Stimulându-le curiozitatea, copiii își formează deprinderea de a găsi singuri informații, de a aplica cunoștințele în diferite situații de viață, de a conștientiza stilurile de învățare pe care le preferă.

Metodele interactive de grup încurajează autonomia copilului și promovarea învățământului prin cooperare. Favorizează dezvoltarea la preșcolari a abilității de a recunoaște și respecta asemănările și deosebirile dintre oameni, a capacității de a respecta regulile și de a înțelege efectele acestora, a capacității de a-și asuma responsabilități, de a negocia și participa la luarea deciziilor și de a coopera cu ceilalți favorizând integrarea preșcolarilor în grup și societate.

BIBLIOGRAFIE:

- Bocoș, M., *Instruirea interactivă*, Editura Polirom, Iași, 2013;
Botiș, A., Mihalca, L., *Despre dezvoltarea abilităților emoționale și sociale ale copiilor, fete și băieți, cu vârsta până în 7 ani*, - Ghid pentru cadrele didactice din învățământul preșcolar, 2007;
Breben S., Gongea E., Ruiu G., Fulga M., *Metode interactive de grup*, Editura Arves, București, 2002;
Silvia Breben, *Valoarea formativă și beneficiile metodelor interactive de grup, în Învățământul preșcolar în mileniul III*, MECT, Editura Reprograph, Craiova, 2008;
Kallay, E., Ștefan, C., *Dezvoltarea competențelor emoționale și sociale la preșcolari- Ghid practic pentru educatori*, Editura ASCR, Cluj-Napoca, 2007;
***M. E. C. T., *Ghid de bune practici pentru educația timpurie a copiilor între 3-6/7ani*, București, 2009.

METODE INOVATIVE UTILIZATE ÎN ÎNVĂȚĂMÂNTUL PREȘCOLAR

*Stancu Cristina Constantina - Profesor educație timpurie
Drăgușin Elena Diana - Profesor educație timpurie
Grădinița cu Program Prelungit „Tic-Pitic”, Mioveni*

Metodele inovative de învățare sunt modalități moderne de stimulare a învățării și dezvoltării personale încă de la vârstele timpurii, sunt instrumente didactice care favorizează interschimbul de idei, de experiențe, de cunoștințe, asigurând perfecționarea și optimizarea demersului educațional. Metodele utilizate la preșcolari sunt atât cele "clasice", cât și cele "moderne"; numai abilitatea cadrului didactic poate face ca orice metodă folosită să stârnească interesul copilului preșcolar și să-l determine să învețe în modul cel mai plăcut: prin joc. Cele mai utilizate metode interactive sunt cele care canalizează energiile creatoare ale preșcolarilor în

direcția propusă, le captează atenția, stimulează mecanismele gândirii, ale inteligenței, voinței, motivației și imaginației și îi implică afectiv în ceea ce fac. Procesul de formare interactiv presupune acțiune atât din partea profesorului cât și din partea elevului. Profesorul model pentru a crea cadrul optim de învățare este necesar să țină cont de anumite criterii în aplicarea metodelor moderne de învățare, cum ar fi: competențele ce urmează a fi dezvoltate la elevi, nivelul intelectual și capacitățile elevilor, resursele materiale accesibile și gradul de complexitate al conținutului. Astfel metodele inovative trebuie adaptate acestor criterii, pentru ca procesul instructiv-educativ să se desfășoare într-un cadru activ-participativ, de stimulare a învățării.

Metodele inovative presupun o învățare prin comunicare, prin colaborare, care produce o confruntare de idei, opinii și argumente, creează situații de învățare centrate pe disponibilitatea și dorința de cooperare a copiilor, pe implicarea lor directă și activă, pe influența reciprocă din interiorul microgrupurilor și interacțiunea socială a membrilor unui grup. În învățământul preșcolar sunt utilizate o multitudine de metode moderne însoțite de tehnici specifice și resurse materiale, dintre care amintim: 1. Explozia stelară - steluța mare și 5 steluțe mici 2. Lotus- flori de nufăr mici și o floare de nufăr mare 3. Bula dublă-două cercuri mari de culori diferite câte patru cercuri mici de culori diferite, săgeți lungi și scurte 4. Predarea/învățarea reciprocă -palete colorate cu întrebări, ecusoane, coroane 5. Ciorchinele-cercuri sau ovale de două mărimi și două culori, săgeți 6. Cubul-un cub sau tot atâtea cuburi câte tematici predați, 6 plăcuțe cu descrie, compară, analizează, argumentează, asociază, aplică, simboluri pentru copii 7. Pălăriuțe gânditoare-albă, roșie, galbenă, verde, albastră neagră 8. Piramida și diamantul –suport de lucru, pătrate sau benzi de carton de culori diferite 9. Mozaicul –fișa expert, ecusoane, chestionar de evaluare-ilustrat 10. Diagrama Venn – fișe de lucru, ecusoane

1. Explozia stelară Def. – Este o metodă de stimulare a creativității, o modalitate de relaxare a copiilor și se bazează pe formularea de întrebări pentru rezolvarea de noi probleme și noi descoperiri Obiective – formularea de întrebări și realizarea de conexiuni între ideile descoperite de copii în grup prin interacțiune și individual pentru rezolvarea unei probleme Descrierea metodei –copiii așezați în semicerc propun problema de rezolvat. Pe steaua mare se scrie sau desenează ideea centrală. - Pe 5 steluțe se scrie câte o întrebare de tipul CE, CINE, UNDE, DE CE, CÂND, iar 5 copii din grupă extrag câte o întrebare. Fiecare copil din cei 5 își alege 3-4 colegi, organizându-se în cinci grupuri. Grupurile cooperează pentru elaborarea întrebărilor. La expirarea timpului, copiii revin în cerc în jurul steluței mari și spun întrebările elaborate fie individual, fie un reprezentant al grupului. Copiii celorlalte grupuri răspund la întrebări sau formulează întrebări la întrebări. - Se apreciază întrebările copiilor, efortul acestora de a elabora întrebări corect, precum și modul de cooperare, interacțiune.

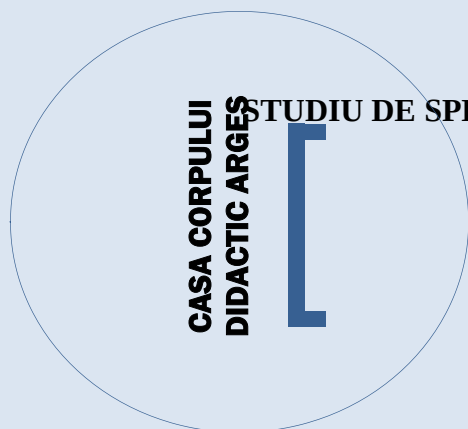
2. Tehnica Lotus • Este o modalitate interactivă de lucru în grup care oferă posibilitatea stabilirii de relații între noțiuni pe baza unei teme principale din care derivă alte opt teme. • Obiective – stimularea inteligențelor multiple și a potențialului creativ în activități individuale și în grupe, teme din domenii diferite. ETAPE 1. Construirea schemei/diagramei tehnicii de lucru; • 2. Plasarea temei principale în mijlocul schemei grafice; • 3. Grupul de copii se gândește la conținuturile/ideile/cunoștințele legate de tema principală • 4. Abordarea celor opt teme principale pentru cadranele libere • 5. Stabilirea în grupuri mici de noi legături/relații/conexiuni, pentru aceste opt teme și trecerea lor în diagramă • 6. Prezentarea rezultatelor muncii în grup, analiza produselor, aprecierea în mod evaluativ, sublinierea ideilor noi.

3. Bula dublă Tehnica bula dublă grupează asemănările și deosebirile dintre două obiecte, procese, fenomene, idei, concepte. Bula dublă este prezentată grafic prin două cercuri mari în care se așează imaginea care denumește subiectul Exemple: Animale-păsări, Copii-părinți, Fructe-legume În cercurile mici așezate

între cele două cercuri mari, se desenează sau se așează simbolurile ce reprezintă asemănările dintre cei doi termeni cheie. În cercurile situate în exterior la dreapta și la stânga termenilor cheie se înscriu caracteristicile, particularitățile sau deosebirile sociale deosebite, solicitate de piața muncii.

Bibliografie:

- † Breben Silvia, Gongea Elena, Ruiu Georgeta, Fulga Mihaela, *Instrumente didactice*, Presa Universitară Clujeană, Cluj-Napoca, 2009.

STUDIU DE SPECIALITATE – VÂRSTA PREȘCOLARĂ ȘI ÎNVĂȚAREA

*Stinghe Elena Luminița, Profesor educație timpurie
Grădinița cu Program Prelungit „Sfântul Nicolae”, Câmpulung*

Începem prin a spune că vârsta preșcolară este o perioadă miraculoasă a conduitei lucide, tot ceea ce nu se mai găsește în nicio perioadă a vieții. Acomodarea la noul mediu va fi de lungă durată, atât cu reușite cât și cu eșecuri, dar cu eforturi perseverente și de durată, fie din partea copilului însuși, dar și a adulților care-l susțin. În mediul numit grădiniță, copilul își continuă construirea propriei identități. Odată ce crește copilul începe să relaționeze cu ce-i de vârsta lui, trecând foarte repede de la jocul „în paralel”, la cel „împreună cu” ceilalți copii, câștigându-se și consolidându-și imaginea de sine. La copilul preșcolar învățarea este combinată cu jocul. Este bazată pe asimilarea de cunoștințe, aceasta duce la elaborarea unor comportamente noi ce satisfac mai bine nevoile copilului. În etapa preșcolară sunt întâlnite două tipuri de învățare: didactică și socială.

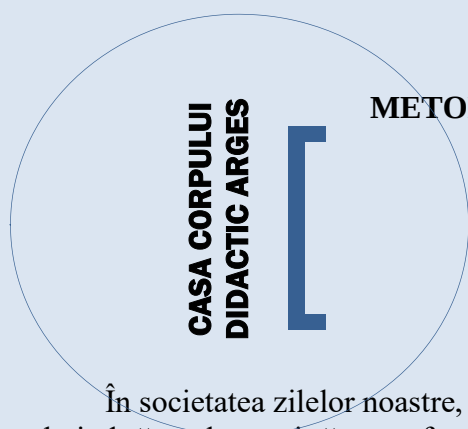
Învățarea didactică implică organizarea activităților copiilor, desfășurarea acestora după anumite programe riguroase și obligatorii, având un caracter dirijat, organizat și sistematic. Cunoștințele transmise, dezvoltarea intereselor și formarea deprinderilor poate suferi transformări, existând posibilitatea de a se converti în joc didactic cu conținut instructiv-educativ. Experiența nemijlocită a copilului începe să fie reglată și organizată de adulți pe cale verbală. La vârsta preșcolară, se face necesară diversificarea activităților obligatorii, lucru ce este atins de noul curriculum, apropiindu-le și mai mult de joc.

Jocul este foarte important pentru copil. Pentru acesta jocul este munca sa, iar adulții nu trebuie să minimalizeze nici activitatea, nici seriozitatea cu care este îndeplinită de către cei mici. Că formă de activitate instructiv-educativă, pentru joc este esențial să fie înțeles pentru prima dată, ca un cadru organizatoric de desfășurare a activității didactice. Doamnele educatoare trebuie să creeze un mediu de așa natură încât cei mici să găsească în joc cel mai bun climat psihologic și social de manifestare, cât și de dezvoltare a propriei lor personalități.

Învățarea socială se realizează ca urmare a contractelor interpersonale ale copiilor, cu cei de seama lui, dar și cu adulții în situații diverse. Dă posibilitatea de a asimila o serie de experiențe socioumane, stiluri comportamentale, modalități de adaptare, acomodare și armonizare interpersonală. Activitatea de joc a copiilor cere cooperare. Copilul este nevoit să învețe să stabilească ușor contacte interpersonale, să-și respecte colegii de joc, să renunțe la anumite comportamente așa zis agresive, să se acomodeze cât de cât ușor la noile situații, dar și să-și coordoneze eforturile în atingerea obiectivelor. Deoarece învățarea socială este o învățare participativă, cel mic își însușește toate aceste comportamente luând parte la anumite activități, fiindcă orice eveniment, orice situație, și orice activitate este furnizor de experiență socială. Ca o idee a tot ceea ce înseamnă învățarea socială, este aceea că preșcolarul are nevoie de ceilalți.

Copilul fie că vrea fie că nu observă comportamentul altuia, îl învață implicându-se și participând direct la diferite tipuri de activități sociale. Factori folosiți care întăresc cât de cât comportamentele sunt: acceptare, recunoaștere, aprobare și dezaprobare, promovare în grup sau dimpotrivă: marginalizarea, critica, blamarea și respingerea de către grup.

În calitatea sa de coparticipant pentru propria lui formare, copilul este susținut să dobândească metodele și modalitățile accesibile lui de cunoaștere, fiindcă pe această bază importantă să poată cuceri orice fel de cunoștințe de care are nevoie și este interesat.

METODE MODERNE APLICABILE LA PREȘCOLARI

*Stoian Lidia- Profesor educație timpurie
Grădinița cu Program Prelungit „Primii Pași”, Pitești*

În societatea zilelor noastre, cuvântul de ordine este schimbarea iar învățământul nu iese din acest tipar, trebuind să evolueze și să se perfecționeze constant pentru a forma personalități flexibile, originale și active.

Modernizarea procesului de învățământ din grădiniță implică mai multe componente: proiectarea didactică, tehnici și instrumente de cunoaștere și evaluare a copiilor, parteneriate educaționale, activități extracurriculare, o metodologie didactică activă. În vederea creșterii calității procesului instructiv – educativ din grădiniță avem în vedere perfecționarea metodelor tradiționale, dar și introducerea unor metode și procedee educative revoluționare.

Metodele active reprezintă modalități de transmitere a informațiilor într-un mod simplu și eficient, pe placul copiilor și ținând cont de nevoile și abilitățile fiecărui copil în parte. Proiectarea unui demers didactic, diferit de cel tradițional, dă posibilitatea fiecărei educatoare să-și valorifice propria experiență prin utilizarea unor metode moderne într-o abordare interdisciplinară.

Dacă până acum educatoarea conducea activitatea în stil tradițional, acum aplicând metode moderne interactive de grup, rolul educatoarei se schimbă. Ea se află în postura unui partener mai mare care propune jocuri interesante.

În aplicarea metodelor interactive, noi, dascălii, trebuie să fim inventivi, să le adaptăm la vârsta și nevoile preșcolarilor, să le introducem sub formă de jocuri cu sarcini și reguli care să fie antrenante, atractive. Jocul ca metodă, valorifică avantajele dinamicii de grup, independența și spiritul de cooperare. Prin joc se afirmă eul copilului, personalitatea sa

Metodele moderne de predare sunt adaptate nevoilor actuale ale copiilor, având un rol activ în dezvoltarea gândirii critice, a creativității și a capacității de rezolvare a problemelor. Aplicate corect, aceste metode oferă experiențe educaționale interactive și semnificative pentru preșcolari.

1. Algoritmizarea

Definiție:

Această metodă constă în organizarea procesului de învățare sub forma unor pași logici și structurați, ajutând copilul să înțeleagă și să rezolve sarcini într-o succesiune clară.

Exemplu practic:

Activitate: Construirea unei căsuțe din cuburi.

1. Copiii sunt ghidați să identifice pașii: alegerea cuburilor, construirea bazei, apoi a pereților și a acoperișului.
2. Educatorul oferă sarcini precum „Dacă baza nu este stabilă, ce trebuie să schimbăm?”

Beneficii:

3. Dezvoltă gândirea logică și ordonată.
4. Ajută la înțelegerea cauzalității și a secvențialității.

2. Problematizarea

Definiție:

Această metodă presupune plasarea copiilor în fața unei probleme care necesită rezolvare, stimulându-le curiozitatea și creativitatea.

Exemplu practic:

Activitate: „Cum putem ajuta un pui de pasăre care a căzut din cuib?”

1. Educatorul descrie situația și îi întreabă pe copii ce ar face.
2. Copiii discută soluții posibile, cum ar fi: construirea unui cuib nou sau apelarea la un adult.

Beneficii:

3. Îmbunătățește gândirea critică și capacitatea de a găsi soluții.
4. Încurajează lucrul în echipă și exprimarea ideilor proprii.

3. Brainstorming-ul

Definiție:

Această metodă stimulează creativitatea copiilor, încurajându-i să propună cât mai multe idei legate de o anumită temă sau problemă, fără a fi judecați.

Exemplu practic:

Activitate: „Ce putem face cu o frunză?”

1. Copiii propun idei: să o folosim ca evantai, să desenăm pe ea, să o transformăm în barcă pentru păpuși.
2. Educatorul notează toate ideile și le discută cu copiii.

Beneficii:

3. Stimularea imaginației și a gândirii divergente.
4. Creșterea încrederii în exprimarea propriilor idei.

BIBLIOGRAFIE

1. Breben,S; Gongea,E.; Ruiu,G.;Fulga,M., *Metode interactive de grup, Ghid metodic*,Editura Arves, 2006.

CASA CORPULUI
DIDACTIC ARGEȘ

METODE INTERACTIVE DE GRUP ÎN ÎNVĂȚĂMÂNTUL PREȘCOLAR

*Șfichi Diana, Prof. ed. timpurie
Oprea Rodica, Prof. ed. timpurie
Grădinița cu Program Prelungit „Tic-Pitic” Mioveni*

Învățământul modern promovează metode interactive de predare învățare, care să solicite mecanismele gândirii, ale inteligenței, ale imaginației și creativității copiilor.

Metodele interactive de grup sunt modalități moderne de stimulare a învățării experiențiale, de exersare a capacităților de analiză, de dezvoltare a creativității copiilor. Specific acestor metode este faptul că ele promovează interacțiunea dintre preșcolari, schimbul de idei, de cunoștințe, asigurând un demers interactiv al actului de predare-învățare-evaluare. De asemenea, aceste metode activează toți copiii și le dezvoltă comunicarea, creativitatea, independența în gândire și acțiune, îi ajută să ia decizii corecte și să argumenteze deciziile luate. Metodele de învățare activă implică copiii în procesul de învățare în sensul formării lor ca participanți activi la procesul de educare, astfel fiind ajutați să înțeleagă lumea în care trăiesc și să aplice în diferite situații de învățare ceea ce au învățat. Aceste metode sunt folosite din ce în ce mai mult în practica educațională alături de metodele tradiționale, sau în combinație cu acestea.

În continuare voi prezenta doua dintre metodele interactive de grup pe care le-am folosit în procesul instructiv educativ, în funcție de obiectivele urmărite la fiecare activitate.

Brainstormingul, sau „furtună în creier, sau „asalt de idei,, este o metodă pe care am folosit-o pentru a ajuta copiii să spună cât mai multe idei pentru soluționarea unor probleme. Am utilizat frecvent această metodă în activitățile de dezvoltare a limbajului, pentru a da frâu liber imaginației copiilor și a le dezvolta capacitățile creatoare. De asemenea, am folosit brainstormingul în cadrul povestirilor create după un tablou, sau după un șir de ilustrații, în lecturile după imagini, convorbiri și jocuri didactice.

De exemplu, în activitatea DLC-convorbire cu tema „De ce îmi place toamna?”, copiii au stabilit împreună caracteristicile anotimpului pornind de la întrebarea „Ce știți despre toamna?”. Fiecare copil a răspuns printr-un enunț scurt în ordinea stabilită, fără a repeta ideile colegilor. Ideile emise sunt direct proporționale cu numărul membrilor grupului. După enunțarea ideilor, copiii au fost rugați să reflecteze asupra lor și să spună care sunt cele mai aproape de adevăr.

Au fost subliniate ideile care se încadrau în sarcina didactică și care conturau ideea finală. Aceste sunt împărțite în 3 categorii:

- Caracteristici care țin de evoluția naturii;
- Caracteristici care țin de relația omului cu mediul în anotimpul toamna;
- Caracteristici care nu se încadrează în nici o categorie și care vor fi eliminate.

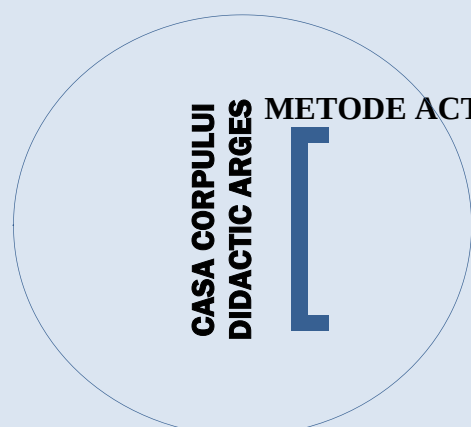
Diagrama Venn este o metodă interactivă, de fixare, consolidare și evaluare a cunoștințelor. Această metodă are o largă aplicabilitate și am folosit-o cu succes în activitățile de observare, povestiri, convorbiri, jocuri didactice, etc. Diagrama Venn este formată din două cercuri care se suprapun parțial. În spațiul care intersectează cele două cercuri am așezat, desenate sau scrise, asemănările dintre două obiecte, idei, concepte, iar în cele două cercuri am așezat aspectele specifice ale acestora. Pentru fixarea și evaluarea cunoștințelor copiilor, am folosit aceasta metodă în activitățile de povestire, observare, convorbire, etc.

De exemplu, în activitatea DLC-convorbire „Din lumea celor care nu cuvântă”, preșcolarii au realizat o diagramă în care au evidențiat asemănările și deosebirile existente între animalele sălbatice și cele domestice. De asemenea, am folosit această metodă în jocul didactic „În lumea poveștilor”, cu scopul de a verifica cunoștințele copiilor privind poveștile învățate. În cadrul acestui joc, copiii au realizat o diagramă Venn în care au așezat în cele două cercuri personajele specifice fiecărei povești, iar în zona în care se suprapun cele două cercuri au așezat personajele comune.

Metodele interactive de grup sunt foarte importante în mediul preșcolar, deoarece preșcolaritatea reprezintă cel mai prielnic moment al achizițiilor pe toate planurile. Metodele interactive ajută la socializare, la coeziunea grupului, la comunicare și interacțiune, dezvoltând aptitudini multiple.

Bibliografie:

1. Breben Silvia, Goncea Elena, Ruii Georgeta, Fulga Mihaela – *Metode interactive de grup-ghid metodic*, Editura Arves, 2002;
2. Breben Silvia, Ruii Georgeta, Gongea Elena – *Activități bazate pe inteligențe multiple*, Editura Reprograph, Craiova, 2005;
3. Gluiga Lucia, Spiro Jodi – *Învățarea activă, Ghid pentru formatori și cadre didactice*, București, 2001.

METODE ACTIV – PARTICIPATIVE ÎN ACTIVITATEA DIDACTICĂ

*Ștefan Diana - Elena, Profesor educație timpurie
Măndescu Mihaela Dumitra, Profesor educație timpurie
Grădinița cu Program Prelungit „Tic-Pitic”, Mioveni*

Dezideratele de modernizare și perfecționare a metodologiei didactice se înscriu pe direcția sporirii caracterului activ-participativ al metodei de învățare, pe aplicarea unor metode cu un pronunțat caracter formativ în valorificarea noilor tehnologii instructionale, care să-l implice pe copil direct în procesul de învățare, stimulându-i creativitatea, interesul pentru nou, dezvoltarea gândirii, reușind să aducă o însemnată contribuție la dezvoltarea întregului său potențial.

Procesul instructiv-educativ este descris de specialiști ca fiind o activitate complexă ce implică resurse umane și materiale deosebite, metodologia ocupând poziția centrală.

Este cunoscut faptul că, atât profesorii, cât și elevii acționează prin intermediul unor metode de predare-învățare, iar calitatea muncii lor depinde de aceste metode ce constituie sursa creșterii eficacității sistemului de învățământ.

Diagrama Venn se aplică cu eficiență maximă în activitățile de observare, povestiri, jocuri didactice, convorbiri, pentru sistematizarea unor cunoștințe sau pentru restructurarea ideilor extrase dintr-o poveste.

Etape:

a) Comunicarea sarcinii de lucru:

Între poveștile "Scufița Roșie" și "Albă ca Zăpada" există asemănări și deosebiri.

În cercul roșu desenați sau așezați imagini ce reprezintă personaje din povestea "Scufița Roșie", iar în cercul verde imagini (siluete) ce reprezintă personaje din povestea "Albă ca Zăpada".

În spațiul care intersectează cele două cercuri, denumiți sau așezați asemănările dintre cele două povești.

b) Activitatea în pereche sau de grup

Se completează diagrama individual, apoi se lucrează în perechi, adăugând sau corectând informațiile.

Între copii are loc schimbul de informații, argumente, aprecieri, analize comparative.

c) Activitatea frontală

Se pregătește un poster sau o coală cartonată mare pe care se află diagrama Venn, realizată din hârtie autocolantă și materialul didactic format din imagini, siluete, animale, desene.

Se completează diagrama cu elemente, idei de la fiecare pereche. Se adresează întrebările: "Care sunt personajele din povestea "Scufița Roșie". Dar din "Albă ca Zăpada" ?" Cum începe fiecare poveste ? Care este formula de încheiere ?

Metoda piramidei este o metodă de predare-învățare care constă în ansamblarea activității individuale activității colective pentru realizarea unei sarcini sau probleme date.

Obiectivul aplicării acesteia este dezvoltarea capacității de a soluționa o sarcină sau o problemă prin întreprinderea activității desfășurate individual cu cea desfășurată în pereche și în grup.

Fazele de desfășurare.

1. Prezentarea sarcinii didactice. Se va expune sarcina de lucru.

2. Lucrul individual. Sarcina sau problema dată se lucrează individual timp de cinci minute.

3. Lucrul în pereche. Copiii formează perechi și discută rezultatele obținute individual.

Se solicită răspunsuri la întrebările individuale și se rețin întrebările nou apărute.

4. Reuniunea în grupuri mari de lucru. Perechile se reunesc și constituie două grupuri mari de lucru cu număr egal de copii. Se discută în grup rezultatele la care s-a ajuns lucrând în pereche. Se formulează răspunsuri la întrebările neelucidate.

5. Raportarea soluțiilor la colectiv. Se reunește grupa, analizează și concluzionează asupra rezultatelor obținute. Se răspunde de către educatoare la întrebările încă nesoluționate până în acest moment.

6. Luarea deciziei

Se stabilește soluția finală și se trag concluziile asupra pașilor urmați în realizarea sarcinii sau problemei, precum și asupra participării copiilor la activitate. Aceasta metodă se poate utiliza pentru fixarea, consolidarea și evaluarea cunoștințelor copiilor. Ea stimulează învățarea prin cooperare, dezvoltă spiritul de echipă, de înțelegere, permite implicarea în emiterea de idei, soluții inedite la problemele și sarcinile apărute.

De exemplu, desfășurarea unei activități de educare a limbajului, având ca temă "Pinocchio", de Carlo Collodi, cuprinde următoarele secvențe:

1. Introducere Se intuiesc imaginile prezentate, se recunoaște momentul reprezentat în desen. Se precizează sarcina de lucru: să descopere cât mai multe trăsături caracteristice lui Pinocchio mai întâi individual, apoi în pereche și în grup.

2. Lucrul individual. Fiecare copil răspunde la întrebarea: Spuneți ce știți despre Pinocchio ? Întrebați ce ați mai dori să aflați despre Pinocchio ? Se înregistrează întrebările copiilor.

3. Lucrul în perechi. Copiii formează perechi și povestesc episoade desenate, din care descoperă trăsăturile caracteristice lui Pinocchio. Aceștia sunt provocați să răspundă la întrebările adresate individual.

4. Formarea grupelor mari de lucru. Se constituie două grupe de lucru: grupa lui Gepetto și grupa lui Pinocchio și au ca sarcină de lucru: discutarea trăsăturilor lui Pinocchio descoperite în pereche, în imaginile prezentate. Copiii sau educatoarea răspund la întrebările nesoluționate.

5. Raportarea soluțiilor în colectiv. Grupele se reunesc în semicerc și analizează trăsăturile caracteristice lui Pinocchio și concluzionează asupra descoperirilor obținute prin rostogolire. Se răspunde la întrebările neelucidate despre peripețiile lui Pinocchio, care-I conturează profilul în imagini.

6. Luarea deciziei. Se decid aspectele caracteristice care evidențiază "calitățile" lui Pinocchio și se concluzionează modul prin care s-a realizat sarcina: aportul individual, în pereche și în grup la descoperirea calităților lui Pinocchio în desenele realizate de copii sau imaginile din cartea de povești ilustrată.

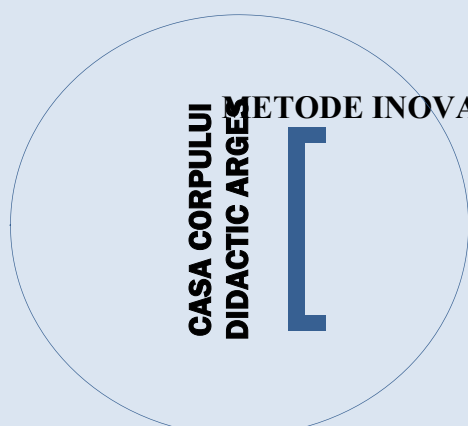
Aceste concluzii decise în grup se înregistrează pentru a fi alăturate imaginii.

Metoda piramidei este integrată altor metode active, utilizate în activitate. Aceasta permite obținerea unui text complet, pentru că însumează ideile emise de copii individual, în pereche și în colectiv.

În activitatea didactică de la clasă se pot adapta și utiliza și alte metode activ-participative care pot fi extrem de valoroase și utile dacă sunt utilizate ținând cont de conținutul activităților și de particularitățile de vârstă și individuale ale preșcolarilor.

Bibliografie:

- Mândru E., Borbeli L., Filip D., Gall M., Nicolae A., Nemțoc M., Todoruț D., Topliceanu F.: „Strategii didactice interactive”, Editura Didactica Publishing House, București, 2010.

METODE INOVATIVE DE ÎNVĂȚARE ÎN ÎNVĂȚĂMÂNTUL PREȘCOLAR

*Tănase Caterina - Profesor educație timpurie
Școala Gimnazială „Ștefan Cel Mare” Localitatea: Ștefan Cel Mare*

Metodele de învățământ ("odos" = cale, drum; "metha" = către, spre) reprezintă căile folosite în școala de către profesor în a-i sprijini pe elevi să descopere viața, natura, lumea, lucrurile, știința.

Metodele inovative de învățare sunt modalități moderne de stimulare a învățării și dezvoltării personale încă de la vârstele timpurii, sunt instrumente didactice care favorizează interschimbul de idei, de experiențe, de cunoștințe, asigurând perfecționarea și optimizarea demersului educațional.

Metodele utilizate la preșcolari sunt atât cele "clasice", cât și cele "moderne"; numai abilitatea cadrului didactic poate face ca orice metodă folosită să stârnească interesul copilului preșcolar și să-l determine să învețe în modul cel mai plăcut: prin joc. Cele mai utilizate metode interactive sunt cele care canalizează energiile creatoare ale preșcolarilor în direcția propusă, le captează atenția, stimulează mecanismele gândirii, ale inteligenței, voinței, motivației și imaginației și îi implică afectiv în ceea ce fac.

Profesorul model pentru a crea cadrul optim de învățare este necesar să țină cont de anumite criterii în aplicarea metodelor moderne de învățare, cum ar fi: competențele ce urmează a fi dezvoltate la elevi, nivelul intelectual și capacitățile elevilor, resursele materiale accesibile și gradul de complexitate al conținutului. Astfel metodele inovative trebuie adaptate acestor criterii, pentru ca procesul instructiv-educativ să se desfășoare într-un cadru activ-participativ, de stimulare a învățării.

Metodele inovative presupun o învățare prin comunicare, prin colaborare, care produce o confruntare de idei, opinii și argumente, creează situații de învățare centrate pe disponibilitatea și dorința de cooperare a copiilor, pe implicarea lor directă și activă, pe influența reciprocă din interiorul microgrupurilor și interacțiunea socială a membrilor unui grup.

În învățământul preșcolar sunt utilizate o multitudine de metode moderne însoțite de tehnici specifice și resurse materiale, dintre care amintim:

1. Explozia stelară - steluța mare și 5 steluțe mici
2. Lotus- flori de nufăr mici și o floare de nufăr mare
3. Bula dublă-două cercuri mari de culori diferite câte patru cercuri mici de culori diferite, săgeți lungi și scurte

4. Ciorchinele-cercuri sau ovale de două mărimi și două culori, săgeți
5. Piramida și diamantul – suport de lucru, pătrate sau benzi de carton de culori diferite.
6. Diagrama Venn – fișe de lucru, ecusoane

1. Explozia stelară

□ Def. – Este o metodă de stimulare a creativității, o modalitate de relaxare a copiilor și se bazează pe formularea de întrebări pentru rezolvarea de noi probleme și noi descoperiri

□ Obiective – formularea de întrebări și realizarea de conexiuni între ideile descoperite de copii în grup prin interacțiune și individual pentru rezolvarea unei probleme

□ Descrierea metodei – copiii așezați în semicerc propun problema de rezolvat. Pe steaua mare se scrie sau desenează ideea centrală.

- Pe 5 stele se scrie câte o întrebare de tipul CE, CINE, UNDE, DE CE, CÂND, iar 5 copii din grupă extrag câte o întrebare. Fiecare copil din cei 5 își alege 3-4 colegi, organizându-se în cinci grupuri. Grupurile cooperează pentru elaborarea întrebărilor. La expirarea timpului, copiii revin în cerc în jurul stelei mari și spun întrebările elaborate fie individual, fie un reprezentant al grupului.

Copiii celorlalte grupuri răspund la întrebări sau formulează întrebări la întrebări.

- Se apreciază întrebările copiilor, efortul acestora de a elabora întrebări corecte, precum și modul de cooperare, interacțiune.

În studiile privind activitatea în colaborare, Swing și Peterson (1982) au observat că elevii cu rezultate mai slabe au beneficiat de pe urma participării în grupuri heterogene compuse din elevi cu rezultate școlare diferite în comparație cu participarea în grupuri omogene de elevi cu rezultate slabe. (Asociația internațională Step by step, CEDP 2007).

Așadar aplicarea cu regularitate a metodelor inovative, de cooperare, duc în timp la rezultate superioare, relaționări heterogene mai pozitive, motivație intrinsecă mai mare, respect de sine mai crescut și dezvoltă abilități sociale deosebite, solicitate de piața muncii.

Bibliografie:

- Bocoș Mușata, Avram Iftinia, Catalano Horațiu, Someșan Eugenia, "Pedagogia învățământului preșcolar. Instrumente didactice", Presa Universitară Clujeană, Cluj-Napoca, 2009

- Breben Silvia, Gongea Elena, Ruiu Georgeta, Fulga Mihaela, "Metode și tehnici interactive de grup", sursa www.scribd.com

- Oprea, Crenguța - Lăcrămioara – "Strategii didactice interactive", ed. a III-a, EDP, București, 2008

METODELE INOVATIVE DE PREDARE- ÎNVĂȚARE ÎN ÎNVĂȚĂMÂNTUL PREȘCOLAR

CASA CORPULUI
DIDACTIC ARGEȘ

Tănase Ioana Liliana, Prof. ed. timpurie
Grădinița cu Program Prelungit Fantezia Costești

Metodele moderne de predare-învățare sunt resurse indispensabile oricărei activități didactice. Acestea sunt centrate pe elev, dezvoltându-i competențe și abilități, îl pun pe acesta în centrul actului educațional, devenind actor principal al procesului didactic, și sunt în colaborare cu metodele tradiționale, venind în sprijinul demersului educațional. Într-o societate modernă aflată în continuă schimbare, metodele didactice trebuie să fie în concordanță cu nevoile și așteptările elevilor, să presupună o învățare bazată pe comunicare, colaborare,

creare de situații de învățare cu disponibilitate și dorință de cooperare a elevilor, de confruntare a unor opinii, idei, argumente, de implicare activă și directă a acestora.

În învățământul preșcolar sunt utilizate o multitudine de metode inovative de predare printre care se numără: pălăriile gânditoare, bulgărele de zăpadă, explozia stelară, cubul, floarea de lotus, ciorchinele, mozaicul, diagrama Venn, brainstormingul etc.

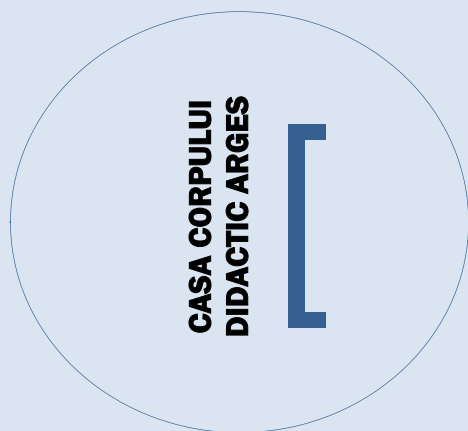
Metoda bulgărelui de zăpadă este o metodă ce unifică activitatea individuală cu activitatea de grup pentru rezolvarea unei sarcini. Aceasta presupune mai multe etape. Pentru început se expune problema, apoi preșcolarii caută soluții pentru rezolvarea acesteia timp de 5 minute întâi individual, apoi în perechi, iar la final pe grupe mai mari. La sfârșit grupurile își prezintă soluțiile și se stabilesc concluziile. Avantajul acestei metode este că implică activ copiii, îi stimulează să caute soluții, să colaboreze cu colegii și să decidă care este rezolvarea problemei.

Exemplu de activitate la grupă- "Cum putem măsura lungimea unei mese fără a folosi rigla?"

Copiii au căutat soluții individual pentru rezolvarea problemei, apoi în perechi, iar la final pe grupe mai mari. Fiecare grupă și-a exprimat opinia și au oferit răspunsurile următoare: putem măsura lungimea unei mese fără a folosi rigla cu ajutorul unei cărți, a mâinii, a unei sfori.

Bibliografie:

1. Oprea, C. L., "Strategii didactice interactive", Editura Didactică și Pedagogică, Ediția a IV-a, București, 2009;
2. Cerghit, I., "Metode de învățământ", Editura Didactică și Pedagogică, București, 1998.

METODE INTERACTIVE LA GRĂDINIȚĂ

*Tronaru Niculina - Profesor educație timpurie
Grădinița cu Program Prelungit „Fantezia”, Costești*

Pentru a realiza o educație modernă este nevoie de un învățământ formativ și în acest context, curriculumul, conceput ca un parcurs pentru viață al educabililor, trebuie să asigure dezvoltarea unei personalități deschise, flexibile și creatoare de valori.

Educatorea trebuie să găsească acele metode care să permită „stocarea” informației pentru mai mult timp, copiii înșiși trebuie să organizeze ceea ce au auzit și văzut într-un tot ordonat și plin de semnificații. Dacă copiilor nu li se oferă ocazia discuției, a investigației, a acțiunii și eventual a predării, învățarea nu are loc. Modernizarea procesului de învățământ din grădiniță implică mai multe componente: proiectarea didactică, tehnici și instrumente de cunoaștere și evaluare a copiilor, parteneriate educaționale, activități extracurriculare, o metodologie didactică activă. Metodele active reprezintă modalități de transmitere a informațiilor într-un mod

simplic și eficient, pe placul copiilor și ținând cont de nevoile și abilitățile fiecărui copil în parte, printr-o abordare interdisciplinară.

METODA CADRANELOR - este metoda prin care se sintetizează conținutul unei activități. Implică mai mulți copii în realizarea unei înțelegeri cât mai adecvate a unui conținut informațional. Spațiul de lucru se împarte în patru cadrane și în fiecare cadran se propune câte o sarcină de lucru care va fi rezolvată pe grupe. După finalizarea sarcinii, rezultatele sunt analizate și completate frontal.

Avantajele metodei cadranelor constau în faptul că preșcolarii grupelor mari devin treptat conștienți de capacitatea lor de a utiliza a cele învățate, devenind mai independenți în învățare. Îmbinarea comunicării cu desenul în gândirea critică fac din activitate un joc în care preșcolarilor le place să se implice. Este o metodă care place copiilor și care le cere orientare în pagină, le formează gustul estetic, preșcolarii fiind preocupați de felul în care realizează cerința primită. Un dezavantaj al metodei este faptul că nu poate fi aplicată decât la grupele mari.

În urma utilizării a acestei metode am constatat că preșcolarii colaborează, negociază cu plăcere, comunică și îndeplinesc cu mult entuziasm sarcinile primite. Nici unul nu-și petrece timpul pasiv, ci fiecare moment este valorificat activ de fiecare participant.

Exemplu de cadran pentru povestea-basm „CAPRA CU TREI IEZI” de Ion Creangă:

- *Primul cadran:* Ordonează cronologic imaginile cu întâmplările din poveste. (Copiii ordonează imaginile sfătuindu-se între ei.)

- *Al doilea cadran:* Alege personajele din această poveste. (Copiii aleg din mai multe personaje puse la dispoziție pe cele regăsite în poveste: Capra, Iedul mare, Iedul mijlociu, Iedul mic, Lupul, Ursul).

- *Al treilea cadran:* Descrie print-un cuvânt fiecare personaj din poveste. (Lupul – rău, Capra – iubitoare/ grijulie, Iedul mare – neascultător, Iedul mijlociu - naiv, Iedul mic – cuminte)

- *Al patrulea cadran:* Găsește un proverb despre morală poveștii. (După faptă și răsplată!)

CEI TREI PURCELUȘI (poveste)

- *Primul cadran:* Ordonează cronologic imaginile din poveste (Se ordonează imaginile în ordinea evenimentelor din poveste).

- *Al doilea cadran:* Alege și formează perechi între purceluși și căsuțele lor.

- *Al treilea cadran:* Descrie și clasifică printr-un cuvânt fiecare personaj din poveste (bun-rău, leneș-harnic).

- *Al patrulea cadran:* Formulează propoziții cu cuvintele date: purceluș, pădure, casă, horn; Desparte în silabe următoarele cuvinte: pădure, casă, lup, mâncare, purceluș

METODA „PROIECTULUI” - este o strategie de învățare și evaluare bazată pe dorința copilului de cunoaștere și îmbină cercetarea cu acțiunea, antrenând copiii în rezolvarea unor probleme practice, lucrând individual, în perechi sau în grup. Proiectul oferă posibilitatea de învățare prin cooperare, fiecare copil dintr-un grup realizând o parte din proiect, având sarcini precise și astfel contribuind la propria învățare cât și la procesul de învățare colectiv. Este un demers complex ce se derulează pe un interval de timp mai mare de preferat în parteneriat cu părinții, al cărui subiect trebuie să fie accesibil și să se încheie cu dezbaterea lui.

Exemplu: Proiect interdisciplinar – „FLORI DE PRIMĂVARĂ”

Scop: - consolidarea și sistematizarea cunoștințelor referitoare la anotimpul primăvara și la florile de primăvara;

- dezvoltarea capacității de a aplica cunoștințele însușite la mai multe domenii de dezvoltare cu ajutorul și sub îndrumarea părinților și a educatoarei

Etapele proiectului:

1. *Alegerea temei și motivarea copiilor* – în urma discuțiilor se stabilește împreună cu copiii tema „Flori de primăvară”;

2. *Constituirea grupelor de lucru* – grupele se stabilesc conform unor criterii alese de copii și cu aprobarea educatoarei: aptitudini, prietenie, încredere, respect reciproc etc.;

3. *Distribuirea sarcinilor* – în funcție de abilități, fiecare copil din grupă primește o sarcină;

4. *Cercetarea propriu-zisă* – colectarea datelor/materialelor, realizarea lucrărilor plastice, practice, din domeniul limbajului și realizarea prezentărilor PowerPoint;

5. *Prezentarea rezultatelor* – fiecare grupă prezintă materialele realizate, cu care se realizează o expoziție;

6. *Evaluarea rezultatelor* – se fac aprecieri asupra modului de lucru, se împărtășesc impresii și se fac recomandări privind activități viitoare.

Sarcinile de lucru ale grupurilor:

1. Povestitorii :

- să culegă/găsească ghicitori despre flori de primăvară ;
- să culegă de la părinți și bunici legende despre flori;

2. Informaticienii :

- să caute pe internet informații despre flori;
- să realizeze împreună cu părinții o prezentare în slide-uri pe baza informațiilor găsite;

3. Pictorii:

- să realizeze desene sau picturi cu temă de primăvară (pe hârtie sau pânză) ;

4. Indemanaticii :

- să realizeze colaje, tablouri, rame, marțișoare și felicitări.

5. Matematicienii :

- să rezolve fișe matematice, chiar să compună fișe cu ajutorul părinților;
- să compună probleme despre flori;

Metode de lucru: observarea spontană, conversația, explicația, exercițiul, învățarea prin descoperire, turul galeriei, expunerea, munca independent, problematizarea. La sfârșitul proiectului, grupurile de lucru prezintă rezultatul activității desfășurate.

Activitățile în care se utilizează metode interactive sunt interesante, atractive, înlătură rutina, iar copiii devin capabili să transmită valori, responsabili, pot lua decizii pentru sine și pot participa la deciziile grupului.

BIBLIOGRAFIE :

1. Ezechil, Liliana, Paisi Lăzărescu, Mihaela, *Laborator preșcolar, Ghid metodologic*, Ed. V&Integral, București, 2004;
2. Mândru E., Borbeli L., Filip D., Gall M., Nicolae A., Nemțoc M., Todoruț D., Topliceanu F.: „Strategii didactice interactive”, Editura Didactica Publishing House, București, 2010;
3. Revista Învățământului Preșcolar, nr. 3-4/ 2008.

CASA CORPULUI
DIDACTIC ARGEȘ

CUBUL, METODĂ INTERACTIVĂ ÎN ÎNVĂȚĂMÂNTUL PREȘCOLAR

*Vălimăreanu Iuliana Maria, Profesor educație timpurie,
Școala Gimnazială „Liviu Rebreanu”,
Grădinița cu program normal ” Clucereasa”, Mioveni*

În școala incluzivă un accent deosebit se pune pe folosirea învățării active și pe cooperare, acestea concurând la obținerea unor performanțe notabile. Atunci când se folosesc metodele de învățare activă toți copiii asimilează la un nivel mai profund, rețin ideile mai mult timp, sunt motivați și le place școala, și pot corela ceva ce au învățat cu viața reală și în rezolvarea de probleme.

Învățarea activă dezvoltă gândirea critică, creativă și responsabilitatea. Cadrul necesar învățării active trebuie să fie stimulativ bazat pe încredere și respect între educator și educat.

În procesul predării interactive rolul educatoarei se schimbă: ea formulează probleme, ascultă păreriile copiilor, sugerează rezolvări, lucrează împreună cu copii, corectează greșelile acestora, dar niciodată nu impune autoritar un punct de vedere.

Una dintre tehnicile și metodele active și interactive care pot fi folosite în activitatea la clasă este algoritmizarea.

Algoritmizarea – este o metodă care presupune utilizarea și valorificarea algoritmilor de învățare. Algoritmul este constituit dintr-o serie de operații executate într-o anumită ordine, presupune o succesiune de operații. Din punct de vedere psihologic algoritmii reprezintă depinderi de activitate intelectuală. Algoritmizarea ca metodă se folosește în general la grupele mari.

În activitățile de observare direcționate spre cunoașterea lumii vii algoritmul de lucru se dovedește a fi benefic. Observarea unui animal se desfășoară prin aceeași succesiune de operații.:

- a. Perceperea globală a animalului;
- b. Componentele corpului;
- c. Particularitățile fiecărei părți a corpului;
- d. Mediul și modul de viață;
- e. Înmulțirea;
- f. Importanța.

Este normal că pentru educatoare aceste etape constituie un schelet logic atât pentru activitatea coerentă a operațiilor mentale ale preșcolarului cât și pentru educatoare, care dirijează procesul de învățare. Insistându-se de la primele teme pe aceste secvențe, la teme similare, apelând la schema logică de investigare prin simple întrebări ca : „Ce am învățat despre...?”, și acum „Ce trebuie să știm despre...?” se activează algoritmul de lucru care facilitează descoperirea elementelor de noutate și integrarea lor în structuri cognitive deja consolidate. Lumea plantelor în diversitatea sa poate fi abordată în activitățile de observare cu mult succes utilizând algoritmizarea.

- a. Părțile plantei : rădăcina, tulpină, frunze, flori;
- b. Particularitățile organelor plantei;
- c. Înmulțirea plantei;
- d. Îngrijirea plantei;
- e. Importanța plantei.

Cubul – este o metodă folosită în cazul în care se dorește explorarea unui subiect, a unei situații din mai multe perspective. Am folosit tot cu succes în activitățile de observare și lectură după imagini, ori de câte ori a fost necesară observarea unui animal, obiect, plantă, fenomen din mai multe perspective, ori ca mijloc de fixare a unor informații obținute.

Poate fi introdusă metoda cubului în activitatea de observare cu tema „Animale domestice în ograda bunicilor” - „Câinele”. Cum se procedează?

1. Se realizează un cub pe ale cărei fețe se scriu cifrele de la 1 la 6, precizând că fiecare număr reprezintă o cerință adresată unui anumit grup.

2. Se anunță tema - „Vom observa un animal domestic foarte îndrăgit, câinele”. Se prezintă copiilor un câțel adevărat.

3. Am împarte grupa de copii în 6 subgrupe urmând ca fiecare subgrupă să analizeze animalul din perspectiva cerinței ce corespundea cifrei de pe una din fețele cubului. Numărul 1 înseamnă „Descriere!”, unde copii au sarcina de a spune culoarea, mărimea, forma animalului observat; numărul 2 - „Compară!”, copii având sarcina de a evidenția asemănările și deosebirile față un alt animal (la alegere); numărul 3 - „Asociază!”: „La ce te gândești când vezi un câine?”, „Ce simți?”; numărul 4 - „Analizează!”: „Care sunt părțile componente ale câinelui?”; numărul 5 - „Aplică!”: „Ce folose ne aduce câinele?”, „Cum ne ajută?”; numărul 6 – „Argumentează!” „pro” sau „contra” în ceea ce privește importanța câinelui pentru om și spune motivele pe care te bazezi în ceea ce afirmi.

4. După ce se constată că toți copiii au înțeles sarcinile impuse se acordă timpul necesar pentru rezolvarea acestora. Câte un copil din fiecare subgrupă prezintă rezultatul cerinței corespunzătoare subgrupe sale, iar educatoarea realizează un desen în care reda rezultatul final și complet al observării.

Am aplicat această metodă și în cadrul unei evaluări a proiectului tematic „Toamna darnică”, Domeniul Științe, Cunoașterea mediului.

Copiii au stat pe scăunele în semicerc. Cubul a fost așezat pe o măsuță acolo unde se aflau și sarcinile de lucru pentru fiecare față a cubului, căreia i-am atribuit câte o culoare, dar și câte o imagine reprezentativă.

Preșcolarii veneau pe rând, rostogoleau cubul, observau care este culoarea de pe fața acestuia, după care extrăgeau un bilețel din farfurie pentru a afla care este sarcina de lucru.

ANALIZEAZĂ: Întrebare: „Din ce este alcătuită crizantema?”

DESCRIE: Întrebare: „Cum arată natura toamna, ce schimbări se produc?”

ASOCIAZĂ: Întrebare: „Cu ce seamănă mărul?”

COMPARĂ: Întrebare: „Cum este vremea toamna și cum este vremea vara?”

APLICĂ: Întrebare: „Ce se poate prepara din fructele și legumele de toamnă?”

ARGUMENTEAZĂ: Întrebare: „De ce cad frunzele din copaci în anotimpul toamna?”

Stilul de tip algoritmizat constă în asigurarea unei succesiuni rigide de operații între activitatea de predare și cea de învățare. Între programare externă ce ține de predare, și cea internă ce ține de învățare se stabilesc relații univoce strict deterministe. Condiția fundamentală pentru proiectarea și realizarea unor asemenea relații este cunoașterea cât mai exactă a structurii componentelor psihice ce urmează a fi formate. Metodele și procedeele ce caracterizează această strategie didactică sunt : algoritmizarea, instruirea programată și exercițiul.

Utilizarea metodelor moderne nu trebuie făcută în lipsa unor combinații și armonizări cu metodele așa-numite tradiționale deoarece avantajele și dezavantajele lor sunt complementare.

Imaginea școlii secolului XXI este încă neclară; însă liniile de forță pe care un observator atent le poate surprinde se pot caracteriza în două tendințe: centrarea pe „copil”, pe nevoile celui care este beneficiarul și , în același timp, partenerul nostru în propria formare; folosirea unor metode și stiluri moderne care să acopere cât mai bine întreaga sferă de interes a persoanei educate, persoană care va reprezenta resursa și creatorul de resurse pentru anii viitori.

Bibliografie:

- 1.Cerghit, Ioan, Neacșu Ion, *Prelegeri pedagogice*, Polirom, Iași, 2001;
- 2.Cucoș, Constantin, *Pedagogie*, Polirom, Iași, 2002;
- 3.Sălăvăstru, Dorina, *Didactica psihologiei*, Polirom, Iași 2002;
- 4.Tomșa, Gheorghe, *Psihopedagogie preșcolară și școlară*, M.E.C, București, 2005.

Supliment Revista Catedra - editie online

Redacția suplimentului revistei CATEDRA

Coordonator revistă:

Prof. Ana BADEA, director CCD Argeș

Membrii colectivului de redacție:

Valentina Marilena ANDRONE, informatician CCD Argeș

Mirela Mariana ȘUFARIU, bibliotecar CCD Argeș

Maria Magdalena ANGHEL, profesor metodist CCD Argeș

Floarea BÂRLOGEANU, profesor metodist CCD Argeș

Mihaela CRIVAC, profesor metodist CCD Argeș

Georgeta TOMA, profesor metodist CCD Argeș

Design și machetare:

Inf. Valentina Marilena ANDRONE

Coperta:

Bibl. Mirela Mariana ȘUFARIU

Responsabilitatea asupra conținutului articolelor și a dreptului de publicare a fotografiilor revine în exclusivitate autorilor!